Pisica lui Dalai Lama și

Puterea lui Miau

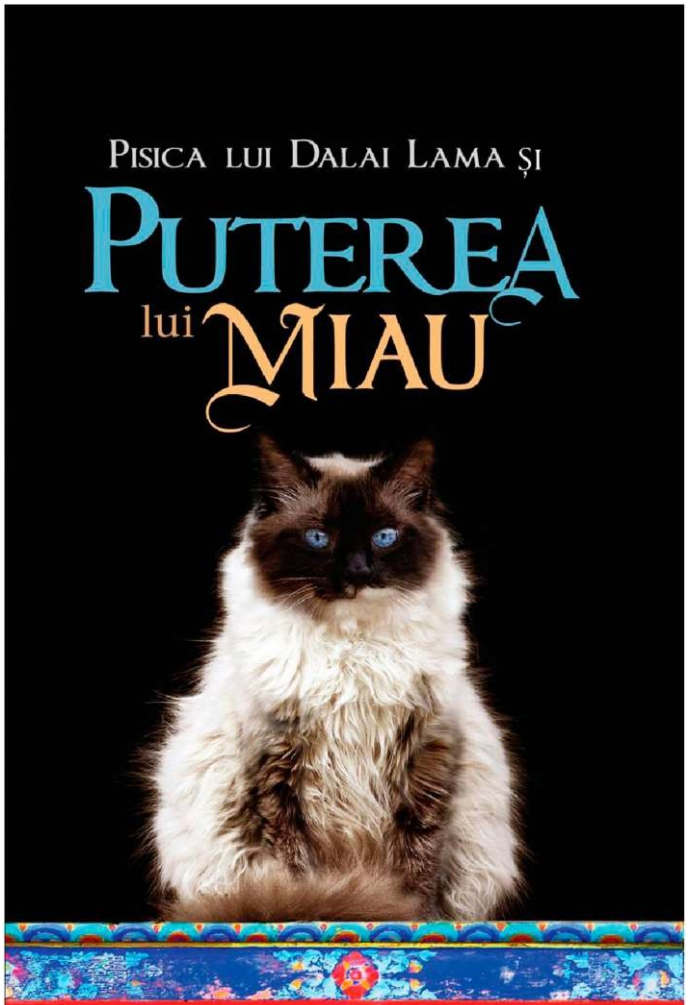

DAVID MICHIE
autor al cărții *Pisica lui Dalai Lama*

Pisica lui Dalai Lama **şi**

Puterea „•^iau

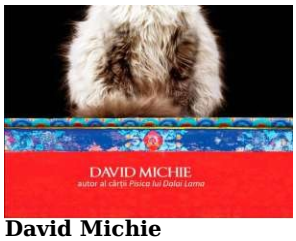

David Michie

Pisica lui Dalai Lama şi puterea lui miau

Traducere Mariana Alexandru

ATMAN 2017

THE DALAI LAMA'S CAT AND THE POWER OF MEOW

Copyright © 2015 by David Michie Originally published in 2015 by Hay House Inc. USA

D Copyright 2017, Editura ATMAN

Editura ATMAN http ://www. editura-atman.ro office@editura-atman.ro 0733.084.450

Copertă: Irina Magdalena Nuţă

ISBN ePub: 978-606-8758-45-9 ISBN Prinţ: 978-606-8758-43-5

Această carte în format digital intră sub incidenţa drepturilor de autor şi a fost creată exclusiv pentru a fi citită utilizând dispozitivul personal pe care a fost descărcată. Oricare alte metode de utilizare, dintre care fac parte împrumutul sau schimbul, reproducerea integrală sau parţială a textului, punerea acestuia la dispoziţia publicului, inclusiv prin intermediul Internetului sau a reţelelor de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme – altele decât cele pe care a fost descărcată – care permit recuperarea informaţiilor, revânzarea sau comercializarea sub orice formă a acestui text, precum şi alte fapte similare, săvârşite fără acordul scris al persoanei care deţine drepturile de autor, sunt o încălcare a legislaţiei referitoare la proprietatea intelectuală şi vor fi pedepsite penal şi/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

Lectura digitală protejează mediul Versiune digitală realizată de

elefant.ro

eleFant

Am trăit alături de mai mulţi maeştri Zen – toţi fiind pisici.

- *ECKHART TOLLE,* autor al cărţii Puterea prezentului

Mintea este cea care dă naştere tuturor acţiunilor. Toate faptele sunt călăuzite şi create de minte. Vorbele şi faptele izvorâte dintr-o minte senină sunt urmate de fericire, Tot aşa de sigur precum omul este urmat de umbra sa.

- BUDDHA, Dhammapada

PROLOG

Sunt stânjenită că trebuie să încep această carte cu o mărturisire. O revelaţie atât de stânjenitoare, încât îmi doresc să n-o dezvălui. Trăind alături de Dalai Lama, înconjurată fiind de călugării de la Mănăstirea Namgyal, şi întâlnindu-i frecvent pe cei mai onorabili maeştri în meditaţie din budismul tibetan, ai crede că printre nenumăratele mele calităţi admirabile se numără şi cea de meditator desăvârşit.

Dar, vai, dragă cititorule, nu este deloc aşa!

Oi fi eu nemaipomenit de frumoasă, cu ochii mei albaştri, fermecători, chipul de culoarea cărbunelui şi blana bogată de culoare crem. Oi fi eu o celebritate mondială a cărei bunăstare este un subiect de mare interes pentru diverse eminenţe, precum ocupanţii Biroului Oval, ai Palatului Buckingham şi ai zonelor selecte de pe colinele de la Hollywood.

Dar un meditator înnăscut? Aş vrea eu!

Chiar am încercat, în mai multe ocazii. Dar nici nu apucam să mă concentrez pe senzaţia respiraţiei mele, că mă şi trezeam gândindu-mă la ficatul de pui tăiat cubuleţe, pregătit de doamna Trinci. Sau la

disconfortul lăbuţelor mele din spate. Sau, oarecum, la ambele subiecte în acelaşi timp.

în general, se crede că noi pisicile suntem fiinţe conştiente, care permanent „trăiesc clipa”. Dacă e adevărat că ne putem concentra minţile cu intensitate, mai ales atunci când ni se trezeşte instinctul de vânătoare, la fel de adevărat este şi faptul că ne petrecem o mare parte din timp gândind. O arătăm destul de puţin. Dar câte din propriile noastre gânduri sunt vizibile? Şi dacă ar fi aşa, ia spune-mi, rogu-te, câţi prieteni ai mai avea?!

Dacă te-ai îndoit vreodată că tovarăşul tău felin are propria sa viaţă interioară, priveşte numai ce se întâmplă atunci când acesta adoarme şi îşi pierde controlul conştient asupra existenţei sale fizice. Inevitabil vei observa o zvâcnire de lăbuţe, un tremurat de falcuţe, uneori poate un fornăit sau un mieunat. Ce sunt toate acestea dacă nu un acompaniament involuntar al dramei imaginare din mintea sa? într-adevăr, pisicile pot fi capabile să trăiască pe deplin momentul prezent. Dar totodată suntem şi fiinţe gânditoare.

Din păcate, în cazul meu, o fiinţă care gândeşte mai degrabă prea mult.

Exact din acest motiv am ajuns să cred că, deşi meditaţia este utilă, transformaţională, o practică asupra căreia trebuie să-mi îndrept atenţia, era totuşi ceva ce nu aveam să fac – cel puţin nu încă. Poate la anul, atunci când călugării de la Namgyal se vor retrage în pustnicie. Poate că va fi un moment prielnic să fac un efort adevărat. Sau poate că în răstimpul lunilor de iarnă întunecate, atunci când majoritatea fiinţelor simt o predispoziţie firească spre izolarea de lume, să mă întorc asupra mea. Păreau să fie o mulţime de ocazii

ideale de a reîncepe practica meditaţiei. Numai că niciuna nu părea să se ivească azi.

Lumea este plină de meditatori care au renunţat, au cochetat cu ideea sau au citit zeci de cărţi pe această temă, dar care nu meditează în mod regulat. Eu, dragă cititorule, m-am considerat până de curând una dintre ei. Dar s-a întâmplat ceva care m-a schimbat. Şi am ajuns să

descopăr că asta e valabil pentru majoritatea meditatorilor. Un anume eveniment, un anume declic te duce într-o direcţie la care poate că te-ai gândit, dar căreia nu i te-ai dedicat niciodată cu adevărat.

Foarte puţini oameni se nasc meditatori. Alţii învaţă să devină mari meditatori. Totuşi, cei mai mulţi dintre noi suntem forţaţi s-o practicăm, împărtăşindu-mi povestea ţie, o fac nu pentru că am convingerea că este una deosebită – sigur că eu sunt foarte specială, chestia asta e indiscutabilă. Vorbesc aici despre povestea felului în care am ajuns să meditez. Motivul pentru care o împărtăşesc este că poate fi una la care te poţi raporta. Una pe care o înţelegi. Poate chiar vezi o fărâmă de tine în mine – ce bine pentru tine!

Aşadar, cum am ajuns nu numai să înţeleg, ci şi să experimentez ceea ce eu numesc „puterea lui miau”?

Dragă cititorule, instalează-te confortabil pe un scaun sau o canapea. Asigură-ţi provizii de snackuri şi băuturi. închide telefonul ăla enervant sau, chiar mai bine, lasă-l cu desăvârşire în altă cameră. Ademeneşte-ţi mult iubita pisică să ţi se alăture.

Eşti gata? Stai confortabil?

Foarte bine atunci. Să începem.

CAPITOLUL UNU

Totul a început din curiozitate firească. Un câine vagabond îşi făcuse somnul de noapte pe preşul de la intrarea clădirii noastre. Când am ieşit afară dimineaţa, m-am oprit să inspir mirosul înţepător lăsat în urma sa, încercând să ghicesc rasa. Reintrând în clădire, m-am oprit din nou.

Ceva mai târziu mă odihneam pe pervazul din camera de la etaj a lui Dalai Lama. Era locul meu favorit, îndeosebi pentru că oferea un unghi

avantajos din care puteam supraveghea mult cu efort minim. Doar să te afli în aceeaşi încăpere cu Sfinţia Sa, şi este cea mai minunată senzaţie pe care o poţi resimţi. Poţi să-i spui cum vrei: prezenţa, energia sau iubirea sa, dar atunci

când te afli în preajma acestuia, nu te poţi abţine să nu te laşi cuprins de o senzaţie profundă şi trainică de bunăstare, de siguranţa sinceră că, indiferent ce se petrece, dincolo de aparenţă, totul este bine.

în dimineaţa cu pricina, nici nu m-am aşezat bine pe pervaz, dornică să mă las absorbită de mărinimia care îl înconjoară pe Dalai Lama, că am şi simţit cum mi se zbârleşte pielea. într-o clipită mi-am răsucit capul şi am început să mă ling frenetic. Dar mâncărimea a devenit şi mai rea! Mi-am scărpinat şi ros, chiar muşcat pielea de pe burtă şi de pe spate. Nu mai simţisem niciodată aşa ceva. Era ca şi cum tot corpul îmi era asaltat de o armată de atacatori invizibili!

Sfinţia Sa îşi ridică privirea cu îngrijorare de la birou.

Câteva clipe mai târziu, mâncărimea se opri tot aşa de brusc precum apăruse. Oare fusese doar în imaginaţia mea? Vreun capriciu karmic potrivnic care venea de cine ştie unde?

însă în aceeaşi zi, pe când mă întorceam dintr-o vizită din împrejurimi, am fost din nou asaltată. Durerea era atât de neaşteptată şi de intensă, că am sărit de pe dulapul cu documente din biroul asistenţilor şi am aterizat şovăielnic pe podea. M-am contorsionat într-un alt spasm de lins şi muşcat furios al spatelui. Părea că sunt asaltată brusc de o sută de mici atacatori, care mi se târau pe piele, pişcându-mă cu colţi înfierbântaţi. Atacul lor era total – nu mă puteam gândi decât cum să-i alung de pe mine, indiferent ce erau.

Tenzin, mâna dreaptă a lui Dalai Lama în toate chestiunile mănăstireşti diplomatice, privi încordat de la biroul său. Scriind un e-mail către un idol al pop-ului scandinav din anii '80, mă privi surprins.

-PSS?

Mereu pedant, mi se adresa cu titlul oficial, de Pisica Sfinţiei Sale. – Nu

îţi stă în caracter!

Aşa şi era. Şi la fel şi crizele de furnicături, colindatul şi foiala care au continuat pentru tot restul zilei şi în timpul nopţii. Simţeam că îmi pierd minţile.

în următoarea dimineaţă, Sfinţia Sa îl convocă la prima oră pe asistentul său.

- Tenzin, micul nostru Leu de Zăpadă are probleme.

Termenul afectuos al lui Dalai Lama îmi umplea de obicei inima de bucurie. Nu şi în acea împrejurare. Ca la un semnal, m-am îndoit de spate, atacându- mi vârful cozii într-un tumult de frământări sălbatice.

- Asta a făcut şi ieri, observă Tenzin.

Amândoi au stat în picioare şi m-au privit câteva clipe, înainte de a li se întâlni privirile. Au pus acelaşi diagnostic la unison:

- Purici!

Tenzin trimise imediat după o zgardă de purici pe care intenţiona clar să mi- o pună la gât. Nu numai că m-ar fi scăpat de cauza nefericirii mele, mă asigură el, ci m-ar şi fi ferit de alţi purici în viitorul apropiat.

Mă chinuiam să înţeleg ce se întâmplase. Purici? Eu?! Pisica lui Dalai Lama nu era imună la o asemenea comună şi sordidă neplăcere? Şi ar putea să existe umilire mai mare decât aceea de a fi infectată, dintre toate fiinţele, tocmai de un câine vagabond?

Iniţial, am rezistat la eforturile lui Tenzin, nedorind să îmi afişez statutul de infestată în public, dar, apucându-mă ferm şi pe un ton liniştitor, îmi fixă zgarda în jurul gâtului. Apoi mă puse în carantină în camera de prim ajutor, în timp ce Dalai Lama era plecat să supervizeze un important examen monastic. în răstimpul absenţei sale, Tenzin supraveghe o curăţenie de primăvară minuţioasă în biroul Sfinţiei Sale şi pe toate coridoarele pe care le foloseam.

Zvonul despre câinele vagabond ieşi la iveală şi, atunci când covoraşul de la intrare a fost cercetat, s-a dovedit că era atât de infestat, încât trebuia aruncat. A fost curând înlocuit de un nou covoraş drăguţ din fibră de cocos, cu ţepi scurţi şi margine colorată cu roşu. Paza a fost înştiinţată să fie alertă la câinele vagabond care, dacă reapărea, trebuia să fie dus la mănăstire până când i se va fi găsit un adăpost permanent.

Părea ca incidentul cu puricii să se fi încheiat.

***

Dar viaţa e mai complicată decât atât. Chiar dacă din fericire am scăpat curând de purici, atât de mare fusese impactul lor, încât, în anumite răstimpuri din zi sau noapte şi fără vreun motiv aparent, îmi imaginam că mă asaltau. Stăteam la fereastră, absorbită de contemplare paşnică, şi deodată mi se zbârlea pielea. Sau mă aşezam să meditez şi, din neant, ideea existenţei lor îmi acapara mintea. Mă trezeam cuprinsă de spasme şi scărpinându-mă, din cauza unei jumătăţi de duzină de paraziţi imaginari, care se năpusteau în blana mea în diferite direcţii. Deşi reuşeam să mă abţin să reacţionez fizic, mintea îmi era asaltată de un tumult de zăpăceală. în clipe ocazionale de odihnă încercam să mă îmbărbătez că trecutul meu traumatizant era istorie, dar nu puteam să ignor adevărul propriei experienţe: poate că nu mai eram infestată, dar încă sufeream din cauza puricilor.

Tot atunci s-a petrecut altceva care a fost resimţit ca un şoc de întreaga comunitate. Eram acolo în acel moment, un observator intern. Ceea ce n-aş fi ghicit niciodată a fost impactul direct pe care l-a avut asta asupra vieţii mele sau faptul că aveam să fiu implicată ca participant. Şi, mai ales, m-a făcut conştientă că pisicile nu sunt singure în suferinţa cauzată de purici.

Incidentul s-a petrecut în timpul unei mese importante, găzduite ocazional de Dalai Lama. O delegaţie importantă de la Vatican era în vizită la prânz. Jos, la bucătărie, doamna Trinci, bucătarul-şef al oaspeţilor lui Dalai Lama, nu precupeţise niciun efort pentru ca invitaţii Sfinţiei Sale să fie impresionaţi. în ultimele trei zile muncise serios la asta, agitându-se şi măcinându-se şi pentru cel mai mic detaliu. Fiind ea însăşi italiancă, era ca şi cum îşi dorea să

demonstreze că, indiferent ce măreţie gastronomică s-ar fi putut afla în cele mai elegante restaurante din Roma, aceasta putea fi egalată, dacă nu depăşită, aici în Himalaya.

După ce farfuriile cu paste au fost strânse, a urmat un interludiu încântător în timp ce Sfinţia Sa se întreţinea cu oaspeţii săi – nu numai prin cuvinte, ci şi prin simpla sa prezenţă. Observ efectul pe care Dalai Lama îl are asupra vizitatorilor în fiecare zi din viaţa mea, şi tot nu mă satur de asta. Astăzi era rândul oaspeţilor de la Vatican să se bucure din plin de senzaţia de bunăstare trainică. în timp ce o făceau, am rămas pe pervazul de la primul etaj, aşteptându-mi propriul prânz cu o anticipare crescândă.

Dacă aş fi fost întrebată care era persoana preferată de la Mănăstirea Namgyal – desigur, cu excepţia Sfinţiei Sale –, aş fi răspuns fără ezitare că doamna Trinci. Exuberantă, extravagantă, o prezenţă autoritară în bucătărie, încă de când m-a văzut prima dată m-a declarat Cea Mai Frumoasă Fiinţă Care A Trăit Vreodată. Nu e nevoie decât să apar în bucătărie, că mă şi ridică şi mă aşază pe blat ca pe cea mai delicată piesă de porţelan şi îmi pune dinainte vreo bucăţică suculentă spre delectarea mea. Cât timp aş devora zgomotos ficăţelul de pui tăiat cubuleţe, ea m-ar privi cu ochii de chihlimbar rimelaţi, şoptindu-mi nimicuri plăcute la ureche.

Chiar şi când nu eram la vedere, persistam în gândurile sale. Doamna Trinci putea foarte bine să pregătească o masă elaborată pentru oaspeţi de la Casa Albă, Castelul din Praga sau Palâcio da Alvorada, dar nu uita niciodată de mine. Pe lângă comorile de pe căruciorul cu deserturi, care îţi lăsau gura apă, se asigura întotdeauna să mi se pună la dispoziţie un castronel de lapte fără lactoză sau poate, ca o tratație foarte rară, o lingură de smântână groasă.

în acea zi, la masa din sufragerie a fost o adevărată procesiune de panna cotta, tiramisu şi tort. Acompaniate, ca de obicei, de zâmbete de apreciere din partea oaspeţilor Sfinţiei Sale. Ospătarii serveau fiecare musafir. După desert, s-au retras unul câte unul, rămânând prezent doar ospătarul-şef, Dawa. M-am uitat înspre căruciorul cu deserturi, însă nu era nici urmă de castronelul meu alb.

Sigur nu fusesem uitată? Era posibil aşa ceva?

Nu doar eu observasem asta. Aşa cum stăteam, părăsită de obişnuita mea indulgenţă, Sfinţia Sa îşi ridică privirea de la o discuţie antrenantă despre Sf. Francis de Assisi şi se uită de la Dawa la mine şi apoi la căruciorul cu deserturi. Nu a fost nevoie să spună ceva. Câteva clipe mai târziu, Dawa deschidea uşa şi şoptea nişte ordine imperioase.

Dar atenţia mi-a fost repede distrasă de altceva: de tânguiala îndepărtată a unei ambulanţe. Părea să se îndrepte direct spre noi.

Cu urechile ciulite, am ascultat sunetul care se apropia. Nu era nicio îndoială – urca pe colină. Pe când vehiculul alb cu lumini sclipitoare îşi făcu apariţia la intrarea de la Namgyal, m-am ridicat în picioare.

La fel şi Tenzin. Pentru că discuţia de la masă deveni imposibilă din cauza sirenei, se scuză şi se duse la fereastră. Timp de câteva clipe, amândoi am privit în jos. Ambulanţa intră pe poartă şi merse uşor prin curte. Grupuri de călugări şi mici cordoane de turişti se dădură la o parte din drum, holbându- se la apariţia vociferantă. Sirena deveni şi mai zgomotoasă pe măsură ce vehiculul se apropie şi mai mult, atingând un nivel acustic insuportabil. Apoi se făcu o liniște bruscă pe când ambulanţa ajunse în faţa clădirii şi dispăru din vedere.

Urmă o linişte sinistră. în jurul mesei se puteau vedea sprâncene ridicate şi expresii de îngrijorare. Mai mulţi delegaţi de la Vatican se închinară pe când priveau în sus. Tenzin se întoarse la locul său şi încet conversaţia se reînnodă.

Privind spre curtea plină de obişnuitul amestec de călugări în robe roşii, ghizi turistici cu umbrele şi curieri cu veste fosforescente, am uitat pentru scurtă vreme de omisiunea inexplicabilă de la acel prânz – până când sosi Dawa cu obişnuitul meu castronaş, pe care îl aşează pe pervaz cu o plecăciune formală.

Puţin mai târziu, reprezentanţii Vaticanului îşi luară la revedere de la Sfinţia Sa. Stabiliră să ţină legătura prin Skype şi apoi începură să părăsească încăperea într-un şir de sutane. Timp de câteva clipe, Dalai Lama rămase singur, cu mâinile împreunate în dreptul inimii, murmurând mantre. îl mai văzusem făcând asta. Intuiţia îmi spuse că se petrecea ceva serios.

Câteva clipe mai târziu, Tenzin se întoarse în capătul coridorului.

- Sfinţia Voastră, îmi pare rău să vă informez că doamna Trinci a suferit un infarct.

Mi-am ridicat privirea – auzisem bine?

Compasiunea copleşi nu numai chipul Sfinţiei Sale, ci şi întreaga încăpere. Ca şi cum îngrijorarea sa nu mai putea fi ascunsă; părea să se reverse în exterior, atingând fiecare fiinţă de la Namgyal şi chiar dincolo de mănăstire.

- Ambulanţa a venit repede, continuă Tenzin. A fost dusă la spital. Vă voi anunţa de îndată ce am mai multe veşti.

Dalai Lama dădu din cap.

- Mulţumesc, zise el încet. Să se recupereze total şi repede!

Tenzin îşi împreună şi el mâinile în dreptul inimii şi apoi părăsi

camera.

***

Zilele care au urmat au fost neobişnuit de posomorâte. Zvonul despre infarctul doamnei Trinci se răspândi peste tot la Namgyal şi chiar dincolo de ea. Deşi nu era o prezenţă zilnică la mănăstire, era unul din cei mai pitoreşti membri ai personalului, cunoscută atât pentru temperamentul vulcanic, cât şi pentru sufletul ei generos. Puţini erau cei de la Namgyal care nu se bucuraseră de talentul ei culinar fără egal – chiar dacă era vorba doar de una din prăjiturile delicioase pe care le gătea în mod obişnuit pentru călugări.

Primele veşti oficiale de la spital confirmară diagnosticul de infarct. Se făceau teste pentru a determina amploarea problemei de sănătate. Pentru o vreme nu a mai fost nicio informaţie despre ce se întâmpla la spital. Apoi, câteva zile mai târziu, fiica doamnei Trinci, Serena, îi telefonă Sfinţiei Sale pentru a-l pune la curent cu noutăţile. Acesta era în toiul recitării de mantre, aşa că puse telefonul pe speaker, continuând să răsucească mătăniile între degete.

Serena crescuse în McLeod Ganj şi fusese ajutor de bucătar în bucătăria din josul scărilor încă de când a fost capabilă să felieze un morcov. Pentru că mama ei devenise văduvă foarte devreme, Sfinţia Sa ocupase o poziţie paternă în viaţa ei, iubind-o nebuneşte când era copil şi oferindu-i dragoste părintească şi consolare atunci când crescu.

Deşi îşi petrecuse o mare parte din viaţa de adult în Europa, făcând studii de bucătar-şef şi lucrând în mai multe restaurante cu renume,

Serena păstrase o legătură aparte cu Dalai Lama. Şi cu mine. încă din clipa în care ne-am întâlnit, eu şi Serena am devenit prietene foarte bune.

Ea spuse că mama ei a fost externată din spital. Infarctul nu cauzase pagube majore. Nu era nevoie de intervenţie chirurgicală, şi nici doamna Trinci nu suferea. Dar avea probleme cu tensiunea şi de aceea trebuia să ia medicamente zi de zi. în plus, doctorul o sfătuise să găsească o metodă alternativă pentru a face faţă stresului: meditaţia.

Sfinţia Sa se oferi pe dată să îi fie profesor – o ofertă care o încântă pe Serena.

- îndrumare personală chiar de către Dalai Lama! exclamă ea.

- Şi fireşte că eşti binevenită să i te alături, adăugă Sfinţia Sa.

Când Dalai Lama făcea asemenea propuneri, nu erau niciodată plănuite întâmplător.

- Dacă suferim din cauza stresului, dacă ne pierdem liniştea sufletească, meditaţia devine şi mai importantă. Pentru noi toţi.

De pe un fotoliu din apropiere, urmăream conversaţia cu interes.

- Durerea este inevitabilă, continuă Dalai Lama. Suferinţa este opţională. Toţi trebuie să trecem prin traume şi provocări. Ceea ce contează este cum mergem înainte după asta. Continuăm să purtăm trauma şi cauzele ei în mintea noastră? Sau putem găsi o cale să ne eliberăm de ele, să punem capăt propriei suferinţe?

Conversaţia începea să aibă o relevanţă personală.

- Tocmai în acest caz ne poate ajuta mindfulness.

întorcându-mă să-l observ pe Sfinţia Sa, am descoperit că se uita direct la mine.

***

Mă aşteptam ca doamna Trinci şi Serena să apară în camera Sfinţiei Sale în zilele următoare, dar trecu o săptămână întreagă, apoi alta şi nici semn de vizită. Părea să existe un oarecare obstacol. Sigur nu uitase Serena? Şi ce motiv ar fi putut avea doamna Trinci ca să nu profite de această oportunitate? Tulburarea mea posttraumatică provocată de purici nu era nicidecum ameninţătoare precum un infarct, dar era o cauză a agitaţiei mentale profunde, o grijă chinuitoare pe care doream s-o aud explicată de Dalai Lama.

întâmplarea a făcut să aştept mai mult de o lună până când, într-o după- amiază, doamna Trinci şi Serena au apărut la porţile principale de la Namgyal. Puţin mai târziu, amândouă au fost însoţite în cabinetul Sfinţiei Sale. în mod obişnuit, vizitatorii săi ar fi stat sfioşi pe unul din scaunele din faţa sa, dar ele nu erau vizitatori obişnuiţi, ci făceau parte din familie. Zărindu-mă pe pervaz, doamna Trinci veni imediat spre mine.

- O, micuţă dolce mio! exclamă ea.

M-am ridicat, mi-am întins labele din faţă cu un fremătat generos, apoi mi- am arcuit spatele apreciativ pe când mă mângâia pe ceafa.

- Dar ce e asta?

- Zgardă de purici, zise Sfinţia Sa.

- Mamma mia, biata mea comoară! zise ea, pe când se aplecă, frecându-mi capul de faţa ei. Cât ai suferit! Şi cât de mult ţi-am simţit lipsa!

- Şi ea ţi-a simţit lipsa. Sfinţia Sa stătea pe scaunul său, observând toate astea cu un zâmbet. Şi a tuturor bunătăţilor speciale din josul scării, adăugă el chicotind.

- Nu îţi face griji, primeşte destule la cafenea, zise Serena, cu o voce nostimă.

Ea era co-manager la Himalaya Book Café, unul din locurile mele preferate, aflat în mod convenabil la mai puţin de zece minute depărtare.

Odată aşezaţi în scaunele lor, m-am îndreptat spre ei, nerăbdătoare să nu-mi scape niciun detaliu.

- Spune-mi, draga mea, zise Sfinţia Sa, întinzându-se să ia mâna doamnei Trinci într-ale sale, după cum îi era obiceiul indiferent de cine îl vizita. O privi adânc în ochi. Cum te simţi?

Să se afle în prezenţa sa plină de compasiune era mult prea mult pentru doamna Trinci. Copleşită, izbucni în plâns, fiind nevoită să-şi scoată o batistă din poşetă. Printre hohote, spuse că infarctul fusese un adevărat şoc, că-şi dorea cu disperare ca lucrurile să revină la normal. Dar doctorul îi spusese că asta nu era posibil. Trebuia să existe un nou normal. Era nevoie să facă schimbări în viaţă pentru a-şi controla tensiunea şi pentru a evita viitoare probleme cardiace.

De pe covor, studiam cu atenţie chipul doamnei Trinci. Nu ştiu dacă de vină era faptul că nu era machiată cu rimelul ei obişnuit sau că nu purta brăţările caracteristice, care zăngăneau cu emfază ori de câte ori îşi mişca braţele. îmi părea însă că ceva se schimbase. Ceva din energia ei era mai puţin dinamic. Dispăruse invincibilitatea absolută a

prezenţei ei. Pentru prima dată, doamna Trinci părea vulnerabilă. îndreptându-mă spre scaunul ei, am făcut un salt şi m-am aşezat lângă ea, consolând-o printr-un tors blând.

- Doctorul a zis că ar trebui să practic meditaţia. Sunt recunoscătoare că v- aţi oferit să-mi arătaţi cum s-o fac, zise ea, întinzându-se să mă mângâie.

- Da, mi-aduc aminte că i-am spus asta Serenei, replică Sfinţia Sa. Când a fost asta mai exact?

Doamna Trinci se întoarse către Serena.

- Acum zece zile?

- O lună.

- O lună, confirmă Dalai Lama, pe un ton gânditor.

Nu mai era nevoie să mai spună altceva. Pe când asfinţitul se adâncea, o întrebare nerostită devenea atât de zgomotoasă, atât de evidentă, încât doamna Trinci se simţi forţată să răspundă.

-Eu... nu am venit să vă văd mai devreme pentru că nu sunt sigură că pot medita, zise ea scuturând din cap cu tristeţe.

Poate că se aşteptase ca Sfinţia Sa s-o certe. Din tonul ei era greu să-mi dau seama dacă era stânjenită sau deznădăjduită. însă Dalai Lama radia de amuzament, ca şi cum ea spusese o glumă. în acea clipă, orice tensiune prezentă în încăpere păru să dispară. Mai întâi doamna Trinci şi apoi Serena pricepură amuzamentul lui Dalai Lama şi amândouă fură absorbite de ilaritatea a ceea ce spusese doamna Trinci.

- Spune-mi, zise Sfinţia Sa, cu ochii scăpărând încă a amuzament, de ce crezi că nu poţi medita?

- Pentru că am încercat, zise doamna Trinci. De mai multe ori. -Şi?

- Mintea îmi este fără control, îi întâlni ea privirea.

- Foarte bine! îşi împreună mâinile, chicotind la observaţia ei. Ai mai observat asta înainte?

-Nu.

Nu îi luă mult să reflecteze asupra întrebării.

- Nu. Nu chiar. Nu am încercat niciodată să mă concentrez aşa.

- Atunci ai făcut deja prima şi cea mai importantă descoperire, zise Dalai Lama. Doar atunci când conştientizăm că avem o problemă putem face ceva în privinţa ei. Acum ai prima înţelegere efectivă despre cât de lipsită de control ne este mintea. Vezi, draga mea – zise el, privind-o îndeaproape –, atunci când suferim de stres, asta nu este doar din cauza circumstanţelor noastre. în general, credem că totul este legat de ceea ce e în afara noastră. De lucrurile din exterior. Credem că, dacă nu am fi avut o anume problemă sau nu ne-am fi aflat într-o anume situaţie, nu am fi avut nici stres. Dar sunt oameni care

trec prin situaţii mai solicitante, şi tot reuşesc să le depăşească. Stresul nu vine din „afară”. în esenţă, vine din mintea noastră.

Dalai Lama se aplecă înainte. Ne cuprindea pe noi toţi în cele spuse – nu numai pe doamna Trinci.

- Atunci când practicăm meditaţia, începem să ne monitorizăm mintea. Iar atunci când suntem şi mai atenţi, putem începe s-o stăpânim.

- Dar e cu adevărat vreo speranţă pentru mine? întrebă doamna Trinci. Când mintea mi-e atât de agitată?

Sfinţia Sa o privi solemn.

- Când începem să încercăm să medităm, în majoritatea şedinţelor de meditaţie ne gândim la orice, nu însă şi la obiectul de meditaţie ales. Toţi trec prin asta. E firesc.

Nu-l mai auzisem niciodată pe Dalai Lama vorbind atât de direct unui începător. Dar ceea ce spusese a fost o mare uşurare. Nu eram singura! Părea că eu şi doamna Trinci aveam un lucru important în comun – în plus faţă de iubirea noastră pentru arta culinară. Amândouă sufeream de purici. Poate că voiam noi să ne bucurăm de pacea meditativă, dar nici nu începeam bine, că şi apărea agitaţia. Contemplarea ne era brusc întreruptă. Gânduri nedorite se strecurau în concentrarea noastră, năruindu-ne pe de-a-ntregul liniştea

sufletească. în mod evident, pisicile nu erau singurele care aveau de-a face cu asta. Părea că, în cazul meditaţiei, oamenii erau şi ei infestaţi de purici.

- E la fel pentru noi toţi, continuă Dalai Lama. Toţi trebuie să începem de undeva. Nu contează de unde începi. Ci unde ajungi.

Se făcu o pauză pe când ne gândeam la asta. Apoi vorbi doamna Trinci, cu glasul ei uşor umil:

- Aşadar, vă oferiţi să mă învăţaţi cum să meditez, deşi mintea mea este atât de viciată?

- Fireşte! se lumină chipul Sfinţiei Sale. De asta ne şi aflăm aici.

Dalai Lama părea să facă referire nu numai la faptul că eram adunaţi în camera sa, ci şi la un ţel mai nobil, la o legătură mai profundă.

- Ai fost întotdeauna atât de generoasă, pregătind feluri de mâncare minunate pentru oaspeţii noştri, zise Dalai Lama, împreunându-şi mâinile în dreptul inimii şi plecându-se în faţa doamnei Trinci. Poate că voi reuşi oarecum să-ţi răsplătesc bunătatea.

Expresia feţei îi deveni brusc serioasă.

- Dar nu trebuie niciodată să spui: „mintea îmi este atât de viciată”, pentru că asta e o gândire greşită. Poate că resimţi o mare agitaţie, multă distragere, dar asta e temporar. Gândurile apar, zăbovesc şi trec, nu sunt permanente. La fel ca norii – indiferent cât de mult acoperă cerul sau cât de mult par să zăbovească acolo, şi ei trec. Şi chiar în scurtul răstimp dintre gânduri poţi surprinde o străfulgerare a minţii tale. Poţi s-o vezi aşa cum e ea. Mintea mea, mintea ta şi toate minţile noastre au aceleaşi calităţi – claritate perfectă, nemărginire, seninătate...

Pe când Sfinţia Sa spunea toate astea, doamnei Trinci îi dădură lacrimile. El comunica, şi nu numai prin cuvinte. Transmitea şi sensul a ceea ce zicea într- un asemenea fel, că senzaţia devenea minunat de palpabilă.

Uitându-se spre fiica ei, doamna Trinci observă că şi ochii Serenei începură să lăcrimeze.

- Dacă te conformezi minţii, continuă el, vei ajunge şi mai mult să descoperi că propria ta natură primordială este una de mare şi pură iubire, de compasiune nemărginită. Totul începe cu adâncirea în acest moment, aici şi acum.

Pentru o vreme am stat în tăcere. O briză de seară timpurie pătrundea prin fereastra deschisă – aerul proaspăt bătea dinspre munţi şi era impregnat cu miros de pin. Părea să aducă promisiunea a ceva nou.

Apoi Dalai Lama spuse:

- Vreau să vă supun la o provocare. Aş vrea să meditaţi zilnic câte zece minute, timp de şase săptămâni. La sfârşitul acestei perioade, putem reevalua împreună dacă meditaţia a fost de folos. Dacă e aşa – dădu el din cap –, dacă e vreo transformare, atunci continuăm. Dacă nu – ridică el din umeri –, putem spune: „am încercat”. Vi se pare corect?

- Doar zece minute? ridică din sprâncene Serena.

- La început, da. Poţi fi surprinsă cât de transformaţi ne putem simţi doar după o scurtă perioadă de atenţie concentrată, zi de zi.

Serena dădu din cap, acceptând provocarea Sfinţiei Sale. Aruncă o privire spre mama sa care, după ezitarea iniţială, începu şi ea să aprobe din cap.

Aşezată pe scaun, am simţit privirile lui Dalai Lama, ale Serenei şi doamnei Trinci revărsându-se asupra mea.

Răspunzând atenţiei lor, mi-am ridicat privirea. Şi am mieunat. Toţi trei au început să râdă.

- Puterea lui miau? insinuă Serena, în timp ce doamna Trinci mă dezmierda.

- Exact, zise Sfinţia Sa, chicotind. Este calea spre bunăstare şi descoperirea adevăratei noastre naturi.

în seara aceea, Dalai Lama luă parte la o prelegere în templu. Până să se întoarcă acasă, luna răsărise, învăluind curtea cu un argintiu diafan.

întotdeauna îmi place cum luna transformă o scenă familiară în ceva complet magic. Dacă lumina zilei aparţine câinilor, atunci noi pisicile suntem creaturi ale nopţii. Suntem yin-ul felin pentru yang-ul canin. Fiinţe dintr-o epocă de mister şi miracol. în ceea ce mă priveşte, îmi plăcea să mă cufund în reverie nocturnă, la poalele solemnilor munţi Himalaya, piscurile lor îngheţate strălucind nonşalant în lumina stelelor.

în acea seară, am simţit o mireasmă nouă, straniu de ispititoare, adusă de briză. Era un parfum nemaiîntâlnit până atunci şi oarecum irezistibil. Nările îmi fremătau. Cu siguranţă venea de la vreo floare sau plantă. Dar mai exact de unde? Şi de ce nu îl simţisem până atunci? Cu faţa în vânt, ştiam că era un mister care merita mai multă atenţie.

Nu însă deocamdată. Tocmai atunci se întoarse Sfinţia Sa în cameră. Văzându-mă că stăteam pe întuneric, cred că şi el a resimţit ceva din magia acelui moment. în loc să aprindă lumina, se îndreptă spre locul de unde priveam prin fereastra deschisă spre templul puternic luminat. Se aşeză lângă mine şi, pentru câteva clipe, amândoi am devenit observatori atenţi.

Din curte se auzeau crâmpeie de conversaţie, pe când călugării se întorceau de la templu la reşedinţa lor, unde prindeau viaţă cvartale de lumină oranj. O briză rece începu să bată, aducând cu ea miros de iasomie, odată cu noul parfum încântător. în templu, luminile se stingeau una câte una. Mai întâi, au fost cuprinse de întuneric acoperişul şi simbolurile de bun augur care îl decorau. Apoi, treptele care duceau la intrare şi uşa elaborat colorată au devenit brusc monocrome.

Pentru o clipă, în faţa templului rămase aprinsă doar o floare de lotus aurie – simbolul budist al transcendenţei, al renunţării de sine şi al speranţei. Plutea pe suprafaţa nevăzută a unui ocean de umbre.

- Un bun reminder, micul meu Leu de Zăpadă, murmură Dalai Lama. Lotuşii cresc în condiţii vitrege. Rădăcinile lor sunt în noroi, uneori în mlaştini urâte. Dar ei tot înfloresc. Florile lor sunt foarte frumoase. Uneori, când avem probleme, şi noi putem să ne folosim de dificultăţi pentru a crea ceva ce nu am fi luat în consideraţie înainte. Ne putem transforma suferinţa într-un motiv de dezvoltare extraordinară.

Precum multe alte lucruri spuse de Dalai Lama, cuvintele sale puteau fi interpretate în feluri diverse. Ştiam că nu făcuse doar o observaţie generală, ci transmisese un mesaj profund personal – unul care se referea nu numai la provocările mele recente, ci şi la ale doamnei Trinci. Şi, mai important, la direcţia nouă în care ni se îndreptau paşii. în loc să cred că infestarea mea este o cauză a unei suferinţe amare, începeam să văd că părea să devină un imbold pentru dezvoltarea mea personală.

CAPITOLUL DOI

Nouă, pisicilor, ni se întâmplă un lucru aparte după ce ne delectăm cu o masă delicioasă. Numeşte-o euforie felină. Un val de trăiri frumoase. Renunţând la natura noastră sedentară, ne transformăm în nişte fiare nebune care năvălesc pe coridoare, sar de pe o piesă de mobilier pe alta sau atacă, din spatele uşilor pe jumătate închise, şireturile trecătorilor. Este ca şi cum, pe moment, suntem posedate.

Cel puţin, dragă cititorule, aceasta este scuza mea – şi singura explicaţie pe care o pot da pentru debutul meu neplanificat în televiziune.

Ca să fiu cinstită, nu aveam de unde să ştiu că Sfinţia Sa urma să primească musafiri în după-amiaza aceea. Şi nici nu aveam de unde să ştiu că i se va lua un interviu, ca să nu mai zic că interviul era luat de către unul din mogulii mass-mediei americane.

Tot ceea ce ştiam era faptul că, la câteva minute după ce m-am îmbuibat cu bucăţi de ficat de pui, am simţit acea explozie bruscă de energie. întorcându- mă în apartamentul pe care îl împărţeam cu Dalai Lama, am fost mânată de o dorinţă puternică de a face ceva complet nebunesc. Să alerg ca o pisică sălbatică, aşa cum mă simţeam în acel moment.

Dând buzna pe uşa camerei în care Sfinţia Sa primea vizitatori, am smuls covorul pe când alergam spre canapeaua din faţa lui. I-am sfâşiat ţesătura în timp ce mă urcam pe ea, asemenea unei creaturi sălbatice care se apucă cu ghearele pentru a se căţăra pe o stâncă periculoasă. Apoi, cu o săritură finală plină de energie, m-am aruncat de pe un braţ al canapelei pe celălalt.

De-abia în acel moment mi-am dat seama că pe canapea era aşezată o femeie blondă frumoasă. Era în mijlocul unei propoziţii, când apariţia mea neprevăzută o luă prin surprindere.

Ştii cum, atunci când se întâmplă ceva total neaşteptat, timpul pare să încetinească? Ei bine, exact aşa a şi fost. Pe când zburam prin faţa femeii, expresia de pe chipul ei se transformă dintr-o implicare calmă într-o totală surpriză.

Pe când se dădu înapoi ca să mă evite, nici că se putea vedea pe chipul ei un şoc mai mare.

Dar, dragă cititorule, nu era mai uimită decât mine. Nu mă aşteptam să găsesc pe cineva pe canapea, cu atât mai puţin o celebritate a televiziunii, care să mai ia şi un interviu. îndreptându-mă spre capătul opus al canapelei, am observat pentru prima dată luminile. Camerele de filmat. Echipa privind acţiunea din umbră. Când am aterizat, toată energia demonică ce mă mânase de pe celălalt capăt al canapelei dispăruse deja.

Nu mai eram un Leu de Zăpadă posedat.

S-a uitat la mine. Iar eu m-am uitat la ea. Amândouă realizam ceea ce tocmai se întâmplase. De-abia atunci mi-am adus aminte de conversaţiile din biroul asistenţilor, din ultimele săptămâni, despre vizita ei. Fiind o felină cu o considerabilă experienţă diplomatică, nu voi spune numele vizitatorilor lui Dalai Lama. Voi spune doar că femeia în cauză era o americancă de origine grecească. Ea a înfiinţat un canal media online care a devenit unul dintre cele mai dezvoltate din lume. Fiind în acelaşi timp şi autoare, una dintre ultimele cărţi pe care le-a scris are ca temă prosperitatea. Gata, cam atât pot spune.

în timp ce ne priveam cu atenţie, se auzi un chicotit blând de cealaltă parte a măsuţei de cafea.

- Uneori îi place să facă asta, spuse Sfinţia Sa. Mai ales atunci când îmi petrec prea mult din timp la birou.

- Ea este PSS? întrebă invitata lui Dalai Lama cu o voce sonoră şi

veselă. Trebuie să recunosc că şi-a revenit la fel de repede ca şi mine.

Sfinţia Sa dădea aprobator din cap.

- Ei bine, spuse ea, aruncând o privire spre locul unde stăteam eu, cu ochii mei albaştri şi arătând atât de inocentă, încât nici smântână nu

crezi că se poate topi în guriţa mea roz. Nu credeam că voi avea două celebrităţi prezente în emisiune.

- Vă plac pisicile? întrebă Dalai Lama arătând spre mine.

- O, da! Se simţea o căldură sinceră în vocea ei. Cred că animalele de casă ne pot învăţa multe lucruri. Exact aşa cum aţi spus, ne pot aduce aminte într- un mod minunat să lăsăm gândurile şi să trăim în prezent.

Sfinţia Sa o aproba cu entuziasm.

- Da, da. Ne pot aduce aici şi acum. Să nu ne lăsăm prinşi în prea multe gânduri.

- Ceea ce ne aduce înapoi la mindfulness, continuă ea, revenind la subiectul care era fără îndoială tema interviului. Auzim foarte multe lucruri despre mindfulness. Dar este oare acelaşi lucru cu meditaţia sau există o diferenţă între ele?

Dalai Lama încuviinţa din cap.

- Este o întrebare foarte bună, spuse el. E multă confuzie. Vedeţi dumneavoastră, atunci când exersăm mindfulness, suntem prezenţi în acest moment, aici şi acum, în mod voit şi fără să emitem judecăţi. Suntem atenţi la ceea ce urmează să se întâmple folosindu-ne simţurile. La ceea ce auzim – arătă spre urechi –, la ceea ce gustăm. Şi aşa mai departe.

Sfinţia Sa se opri, o scânteiere apărându-i în ochi.

- Este o poveste faimoasă despre un călugăr novice care îl întreabă pe un maestru iluminat: „Spuneţi-mi, care este secretul fericirii?” Maestrul îi răspunde: „Mănânc, merg şi dorm.”

Sfinţia Sa chicoti.

- Răspunsul îl derutează pe novice. El admite: „Dar şi eu mănânc, merg şi dorm.” Maestrul îi explică. „Da, dar eu când mănânc, mănânc. Când merg, merg. Iar când dorm, dorm.” Mindfulness este atunci când ne concentrăm asupra momentului prezent, nelăsându-ne prinşi în gânduri.

Ea încuviinţă dând din cap şi zâmbi călduros:

- Am citit un studiu recent care arată că există o legătură directă între fericire şi atenţia pe care o acordăm lucrului pe care îl facem. Să fim în momentul prezent, şi nu în starea discursivă.

- Exact! Dalai Lama se aplecă în faţă în scaun. Atunci când meditäm, alegem să ne concentrăm asupra unui singur obiect de meditaţie pentru o anumită perioadă de timp. De pildă, ne putem concentra asupra respiraţiei. Ori a unei mantre. Timp de zece minute, o oră.

Dădu din umeri.

- Orice perioadă este bună. Când ne concentrăm astfel, asta ne sprijină oricând practica mindfulness.

- Aşadar, puteţi afirma că meditaţia ajută să ne dezvoltăm atenţia susţinută în acelaşi mod în care un program de mişcare ne ajută să fim mai sănătoşi? se asigură reportera.

Sfinţia Sa dădea aprobator din cap.

- Da. Foarte bine. Când avem o atenţie conştientă, suntem mai împăcaţi, mai fericiţi. Mai liberi.

Dalai Lama continuă să explice cum până şi oamenii ocupaţi îşi pot crea mai mult spaţiu şi pot fi mai mulţumiţi în viaţă dacă ar bea o ceaşcă de cafea fiind pe deplin conştienţi de acest lucru sau dacă s-ar bucura în mod conştient de duş, în loc să se lase prinşi în agitaţia mentală. Cum până şi lucruri cum ar fi mersul de la serviciu la staţia de tren sau călcatul rufelor pot deveni ocazii de a practica mindfulness.

Ascultându-le sfatul, mi-am spălat conştient laba stângă, înainte de a trece la spălarea ambelor urechi. Odată terminată toaleta, m-am dus la reporteră, mi- am ridicat laba dreaptă şi i-am atins coapsa. Acesta este unul dintre felurile în care noi, pisicile, vedem dacă o persoană pe care nu o cunoaştem este dispusă să primească cea mai mare binecuvântare felină – o poală ocupată.

Fiind o reporteră echilibrată şi graţioasă, nu avea să mă respingă. Dar un gest subtil al mâinilor sau al picioarelor încrucişate unul peste celălalt în sens invers era de ajuns ca să-mi dau seama că mă refuză.

Din fericire, ea nu făcu nici una, nici alta. în schimb, îşi luă notiţele din poală, gestul echivalând cu o minunată invitaţie deschisă. Fără să mă las aşteptată, m-am urcat în poala ei şi m-am învârtit de câteva ori contemplativ înainte să mă aşez.

Cum să descriu poala uneia dintre cele mai importante persoane în materie de comunicaţii electronice? Nici prea fermă, nici prea moale. Ci exact aşa cum trebuie. Poala perfectă, aş putea spune. Poala ei avea o stabilitate caldă; oferea o siguranţă încurajatoare, un locuşor sigur, departe de lumea luminilor şi a camerelor de filmat. în multe feluri părea poala perfectă – cu excepţia unui singur lucru. Am văzut câteva fire subţiri de păr de câine, ceea ce mi-a dat de înţeles că pisicile nu erau singurele care primeau afecţiunea reporterei.

- Deci, ne conectăm la cele cinci simţuri..., îşi reluă reportera conversaţia. Dar Sfinţia Sa se aplecă înainte, ridicându-şi mâna.

- Conform budismului sunt şase simţuri, spuse el. Apoi, văzându-i expresia de mirare de pe chip, adăugă:

- Pe lângă conştiinţa vizuală şi auditivă, şi aşa mai departe, includem şi conştiinţa mentală. Ceea ce se întâmplă în mintea noastră. Putem fi conştienţi şi de acest lucru.

- Nu este acelaşi lucru cu a avea gânduri, nu-i aşa?

- O, nu! îi sclipiră vesel ochii lui Dalai Lama. Dacă ar fi aşa, atunci cu toţii am putea fi foarte conştienţi fără niciun efort!

Râseră amândoi. Sfinţia Sa îşi aranjă ochelarii.

- Să devenim conştienţi de mintea noastră înseamnă să devenim conştienţi de gânduri fără să ne implicăm. Vedem un gând pur şi simplu ca un gând. Un act cognitiv. Ceva temporar care se naşte, zăboveşte şi trece. Ca o pisică sărind de pe o parte a canapelei pe o alta, spuse el vesel. Acesta este un tip de mindfulness foarte de folos. Cultivăm atenţia din spatele gândurilor şi sentimentelor. Devenim observatorii gândurilor noastre, şi nu sclavii lor. încetul cu încetul, în timp, ajungem să ne controlăm şirul de gânduri şi să ne eliberăm de tiparele mentale care nu ne fac bine.

Aşa cum se întâmplă adesea, atunci când oamenii stau de vorbă cu Dalai Lama, cea mai simplă schimbare de direcţie în conversaţie conduce la o observaţie atât de profundă, de lăuntrică, încât puteam simţi efectul asupra musafirei, ca o forţă viscerală. Ca şi cum era străbătută de un fior de înţelegere.

în acelaşi moment, am început să torc direct în microfonul din poală, transmiţând subtile unde sonore de satisfacţie în casele celor care urmăreau emisiunea. Pentru scurt timp, părea că timpul rămăsese pe loc, iar noi eram cu toţii absorbiţi de o stare de înţelegere care depăşea spaţiul şi timpul.

Apoi, binecunoscuta reporteră zâmbi şi spuse:

- Ei bine, nu pot să mă gândesc la un moment mai bun ca acesta pentru a medita câteva minute. Sfinţia Voastră, aţi vrea să conduceţi această meditaţie?

Dalai Lama îi binecuvântă scurt pe toţi cei care luau parte la sesiunea globală. Se rugă ca aceasta să fie o cauză directă a fericirii tuturor fiinţelor vii, ca acestea să fie libere de orice suferinţă, să atingă starea totală şi perfectă de iluminare.

Pentru un timp se lăsă tăcerea.

***

Pe când eram aşezată, torcând uşor în poala musafirei, mi s-a părut că încăperea Sfinţiei Sale, plină de camere şi echipe de televiziune, devine înăbuşitoare. îmi simţeam gura uscată de la căldură. Şi, pentru că îmi luasem prânzul, ceva de băut mi-ar fi prins bine. Aşa cum se obişnuia, oaspetelui Sfinţiei Sale i se adusese un pahar de apă, care se afla pe masă, la doar câţiva paşi distanţă.

Fără să stau prea mult pe gânduri, m-am ridicat şi mi-am întins rapid labele din faţă. Am coborât din poala oaspetelui pe braţul canapelei, apoi pe masă. Acolo, m-am aşezat în fund şi am început să lipăi apa cu poftă.

Nu faceam asta de mult timp, când am devenit conştientă de un râset zgomotos din spatele camerelor. Imediat după aceea urmă un altul, asemănător. Am ridicat capul repede, neputând să îmi dau seama de nimic în afară de întunericul din spatele luminilor. Se făcu linişte pentru un timp, însă imediat ce am reînceput să beau – mi-era mai sete decât am crezut – se auzi din nou sunetul produs de un râs pe nerăsuflate, urmat de un şuierat aparte.

Apoi urmară nişte chicoteli în toată regula. Una dintre femeile care făcea parte din echipă nu s-a mai putut abţine. Era ca şi cum importanţa faptului de a nu râde în timpul transmiterii în direct a unei meditaţii conduse de Dalai Lama făcea imposibil să nu se petreacă altceva decât asta. Odată ce o persoană începu să chicotească, deveni ca o epidemie. Părea că toată lumea din încăpere fornăia, se îneca de râs, scoţând tot felul de sunete.

Sfinţia Sa şi faimoasa reporteră îşi ridicară capetele în acelaşi timp. Cei doi îmi aruncară o privire, cu sprâncenele încruntate, înainte de a izbucni în râs. Râsul fu atât de molipsitor, încât reporterei îi curgeau lacrimi pe obraji. Dalai Lama râdea cu o veselie fără reţinere, cu amândouă mâinile pe abdomen.

Terminând de băut, m-am dat jos de pe masă şi m-am urcat la loc pe braţul canapelei. Apoi am trecut peste poala reporterei spre celălalt capăt al canapelei. Acest lucru stârni din nou râsul. Ce era atât de amuzant?

Sfinţia Sa arătă către paharul ei.

- Aţi dori să beţi? se oferi el, stârnind şi mai mult râsul.

- Cred că este clar pentru toată lumea, reuşi într-un final să vorbească printre râsete reportera, că sesiunea de meditaţie nu a decurs aşa cum ne-am plănuit.

- Dar a fost o terapie foarte bună, râse Sfinţia Sa.

Eram conştientă de faptul că toate camerele de filmat, precum şi multe perechi de ochi erau întoarse în acel moment către mine. Am privit în sus, cu o expresie imperativă în ochii mei albaştri ca safirul.

Care era treaba? Nu mai văzuseră până acum o pisică bând apă?

Ceva mai târziu în acea după-amiază, am decis să las în urmă mănăstirea Namgyal cu tot haosul provocat de oamenii de televiziune, luminile, camerele de filmat şi nesfârşitele cabluri şerpuite. M-am dus într-un alt loc preferat, loc pe care mi-l prezentase prima dată Serena. A ajuns să aibă o

importanţă personală pentru mine, o importanţă mai mare decât mi-aş fi putut imagina vreodată: Şcoala de Yoga Downward Dog.

Situată pe o colină la mică distanţă, sala avea o privelişte directă spre Munţii Himalaya. Devenise un ritual al meu să-mi ocup locul pe un scaun de lemn din fundul sălii şi să-i privesc pe cursanţi, cu profilurile pe acel fundal de-a dreptul spectaculos, făcându-şi exerciţiile de întindere. După aceea, aveau să treacă de uşile glisante şi să iasă pe balconul larg şi spaţios. Aveau să se adune în jurul profesorului lor, bronzatul şi de-a pururi tânărul Ludo, al cărui păr tuns scurt şi argintiu şi al cărui accent nemţesc îi dădeau aerul unui guru.

Iar când se lăsa seara, ceaiul verde şi conversaţiile aveau să curgă neîntrerupt, iar deasupra noastră vârfurile îngheţate ale munţilor aveau să-şi schimbe culoarea dintr-un auriu lichid într-un roşiatic de foc şi apoi într-un roz-pal – aceeaşi culoare a glazurii de pe prăjiturelele doamnei Trinci. Acesta este exact tipul de ritual care ne atrage pe noi, pisicile.

La Şcoala de Yoga Downward Dog l-am cunoscut pentru prima dată pe Sid, chipeşul şi enigmaticul indian care îi câştigase afecţiunea Serenei. Şi tot aici am observat atârnând pe perete un tablou mic, alb-negru al unui câine din rasa Lhasa apso. Era probabil chiar câinele care dăduse numele sălii. Nu-mi imaginasem niciodată că avea de-a face cu mine.

Cu câteva luni în urmă avusesem cel mai real vis din viaţa mea. în visul meu l-am văzut pe Dalai Lama, mult mai tânăr, intrând în camerele din palatul său, Potala, din Lhasa, Tibet. Simţeam pericol şi grabă. Sfinţia Sa a venit la mine, m-a luat în braţe şi mi-a explicat că trebuia să părăsească Tibetul deoarece Armata Roşie se îndrepta spre Lhasa. Avea să mă dea pentru siguranţa mea lui Khandro-la, o doamnă tibetană care îl însoţea, cu un chip blând, dar temerar. Mi-a promis că mă va găsi din nou – dacă nu în acea viaţă, atunci în mod sigur într-o alta viitoare.

A fost un vis cu implicaţii cu totul răvăşitoare. Iar cel mai şocant aspect, dragă cititorule, era acela că în vis eram câine.

Da – serios! Rasa Lhasa apso, ca să fiu exactă.

Deoarece calitatea visului era neobişnuit de clară şi mă simţeam atât de normal, nu m-am îndoit nicio clipă de adevăr. Veridicitatea visului a fost repede confirmată de un eveniment care i-a urmat. Atunci când Sfinţia Sa a fost rugat să oficieze redeschiderea Şcolii de Yoga Downward Dog – fusese închisă pentru reparaţii în urma unui incendiu minor –, m-a văzut aşezată pe un scaun din lemn din fundul sălii. Apoi s-a uitat la tabloul cu Lhasa apso.

întorcându-se spre Ludo, profesorul de yoga, spuse cu ochi sclipitori:

- Sunt atât de mulţumit că te-a regăsit.

Se părea că mi-am parcurs drumul din Tibet în India în calitate de câine, iar Ludo a avut un rol important în îngrijirea mea. De ce nu Dalai Lama? Unde fusese când am ajuns eu în Dharamsala? Oare îşi ţinuse Dalai Lama promisiunea de a mă găsi din nou în această viaţă?

întrebări, atât de multe întrebări. Dar şi o recunoaştere pe care am păstrat-o cu tărie din momentul revelaţiei: ai grijă să nu dai curs nici măcar celei mai instinctive uri faţă de alte feluri de fiinţe, dragă

cititorule. Mai mult ca sigur că ai fost şi tu una dintre acestea într-o viaţă anterioară.

***

Cursul din acea seară urmă modelul similar de întindere şi descoperire de sine din serile precedente. Erau prezenţi toţi cei care veneau în mod regulat, inclusiv prietenii mei, Serena şi Sid, aşezaţi pe salteluţele lor direct în faţa mea. Ludo explica o secvenţă de posturi în timp ce se plimba printre rânduri, corectând poziţia unui cap sau a vreunei coapse. Ajuta pe fiecare cursant în parte să-şi găsească postura optimă astfel încât să-şi deschidă trupul şi mintea.

Felul în care Ludo înţelegea yoga evoluase de-a lungul anilor de practică şi studiu. Şi ca în multe alte dăţi anterioare, eram uimită de înţelepciunea pe care o arăta în sala sa de yoga. Era foarte asemănător cu ceea ce am auzit stând pe pervazul din biroul Sfinţiei Sale.

- De-acum, aceste secvenţe vă sunt deja cunoscute tuturor, spuse el cu o voce blândă, în timp ce îi ghida pe cursanţi în timpul posturilor lor realizate în picioare. Urmăriţi să vă transformaţi senzaţiile de la nivelul trupului în sentimente. Să dizolvaţi orice activitate a minţii în acele sentimente. Să fie linişte. Karuna, în sanscrită. Ce este karuna? Nimic altceva decât conştienţă plină de compasiune. Fiţi deschişi, spuse el mergând de-a lungul unui rând de cursanţi. Fiţi receptivi. Expansivi. Fiţi generoşi. Eliberaţi-vă de reaua- voinţă. Fiţi sinceri.

Când îşi schimbară postura în Nataraj asana, Postura lui Nataraja, Zeul dansului, echilibrându-se pe un singur picior, Ludo continuă:

- Este un lucru minunat să vă puteţi menţine în aceste posturi. Dar flexibilitatea fizică nu are prea multă importanţă dacă nu există şi o deschidere a sufletului. Cât de eficient este exerciţiul care ne eliberează trupurile de rigiditate, dacă nu are niciun efect asupra minţii?

Mai târziu, Ludo se afla în faţa sălii pentru a-i ghida pe cursanţi la mişcările realizate în poziţie aşezată. Ca de obicei, secvenţa de răsuciri fu însoţită de trosnet de încheieturi în întreaga încăpere.

- Ce bine e! exclamă Ewing, un american în vârstă şi totodată un vechi cursant, atunci când răsucirea făcută de el pocni sonor într-un fel aparte.

- Ce ai de gând, Ewing? întrebă Merrilee pe un ton sugestiv, în timp ce se aşeză lângă el.

Era în egală măsură şi partenera lui de conversaţii după terminarea orei, pe balcon.

în grupul de cursanţi se auziră râsete.

- Ne lăsăm atât de prinşi în tiparele fizice, observă Ludo. Obişnuinţe pe care le repetăm în mod inconştient. Nici măcar nu ne dăm seama de ele până când nu devenim conştienţi de trupul nostru. De-abia apoi le putem da drumul. Acelaşi lucru este valabil şi pentru mintea noastră. Ne lăsăm prinşi în obişnuinţe, în moduri de a gândi care ne-au fost folositoare în trecut, dar apoi rămânem blocaţi în ele. Ceea ce odată a fost soluţia unei probleme devine ea însăşi o problemă. Trebuie să ne eliberăm.

în acea clipă am observat cum Serena se întoarse cu faţa spre Sid.

- Cum putem face asta? continuă Ludo. La fel cum procedăm cu trupul nostru. Ne îndreptăm atenţia spre mintea noastră. Fiind pur şi simplu prezenţi, aici şi acum, ne eliberăm de condiţia noastră. Samsara se învârte în cerc, mintea este tulburată de karmă şi de iluzii. La polul opus, nirvana înseamnă să ne eliberăm de ele. Să ne relaxăm transpunându-ne în starea noastră de a fi. Dispare orice senzaţie de separare dintre noi şi toate celelalte.

Cât timp vorbise Ludo, Serena continuase să îi susţină cu înţeles privirea lui Sid, ca şi cum cuvintele rostite de Ludo aveau o importantă semnificaţie personală.

***

Am urmărit relaţia dintre Serena şi Sid încă de la început. Una dintre multele calităţi pe care le avem noi, pisicile, este aceea de a fi capabile să ne acordăm cu starea de spirit, să privim cu atenţie, să îi analizăm pe companionii noştri umani mult timp după ce ei au şi uitat că ne aflăm în cameră. Aşa se explică cum ştiu faptul că, în ultimele luni, lucrurile între Sid şi Serena nu au fost tocmai uşoare.

Fiind mai mare cu câţiva ani decât Serena, Sid avea trecutul lui. Mai exact, pe la vreo douăzeci de ani se însurase cu o indiancă pe nume Shanti, cu care avea o fată, Zahra. Shanti fusese o femeie extraordinară: frumoasă, loială, energică şi blândă. Sid menţionase la un moment dat că avea, ca şi mine, aceiaşi ochi de un albastru neobişnuit. Dar căsnicia lor fusese una extrem de dificilă încă de la început. Shanti provenea dintr-o familie remarcabilă şi extrem de bogată, familia Wazir, care aranjase în aşa fel încât Shanti să se căsătorească cu cineva dintr-o familie la fel de puternică. Ar fi fost o uniune a două dintre cele mai mari dinastii din India, iar acest lucru ar fi permis menţinerea statusului şi a puterii lor pentru mult timp. Shanti a respins mariajul în favoarea lui Sid, bunul, dar săracul maharajah din Himachal

Pradesh, considerat o alegere proastă de către părinţii ei – în special de către domnul Wazir, care avea ambiţii sociale.

Tragedia a venit în al optulea an de căsnicie. Shanti, care conducea pe un drum de munte periculos, a pierdut controlul volanului şi s-a prăbuşit de pe stâncă. A murit pe loc, lăsându-l pe Sid cu fetiţa lor, Zahra, în vârstă de cinci ani şi cu sentimentul de vinovăţie, căci dacă ar fi fost şi el cu ea în acea călătorie, poate că lucrurile ar fi stat altfel.

Sid era un tată iubitor, dar simţea că nu va putea compensa niciodată suferinţa copilei pricinuită de pierderea mamei. De-a lungul anilor

avusese grijă cum să îşi prezinte fetiţa altor femei. Fusese un semn de mare încredere atunci când a adus-o pe Serena în viaţa lor.

Serena şi Zahra, care acum avea 14 ani, s-au înţeles bine încă de la început. Serena a fost cu ea la cumpărături, i-a arătat trucurile ei în matematică şi i-a făcut cunoscută o lume a artei culinare cu totul şi cu totul nouă. Relaţia lor a devenit repede una caldă şi specială.

Totul părea în regulă până în momentul în care Serena şi-a dat seama că, în ciuda aparenţelor, relaţia nu îi implica numai pe ei trei. Sid plănuise pentru ei trei o primă vacanţă minunată în Europa, vacanţă în care aveau să meargă la Londra, Veneţia şi în sudul Franţei. Dar chiar cu o săptămână înainte de a pleca, li s-a adus la cunoştinţă faptul că sănătatea domnului Wazir s-a înrăutăţit. Vacanţa a fost anulată. Sid a trimis-o pe Zahra să-şi vadă bunicul care, se pare, nu era chiar atât de bolnav pe cât lăsase să se creadă.

Recent, casa pe care Sid o cumpărase pentru ei, ca familie, devenise o sursă de stres. Nedorind ca Serena să se mute în clădirea pe care el o folosea pentru a-şi conduce afacerea, Sid cumpărase un bungalou spaţios pentru toţi trei. Deşi bine situată, casa avea nevoie de renovări. în loc de câteva luni, renovările planificate au tot fost îngreunate de amânări inexplicabile.

Atunci când se termină ora de yoga, iar cursanţii începură să iasă pe balcon, Sid şi Serena se aşezară pe salteluţele lor. întinzându-se, Sid îi luă mâna într- alui.

- Deci..., spuse el cu o expresie jovială, dar şi cu o îngrijorare sinceră. Crezi că sunt prins în tipare de gândire care nu mai sunt bune pentru mine?

Serena îi trase mâna mai aproape, strângându-i-o între ale ei.

- Eşti un om foarte bun, Sid. Se uită în jos.

- Uneori cred că eşti prea încrezător în oameni. Urmă o pauză înainte ca el să încuviinţeze din cap.

- Te referi la familia Wazir. -Sid...

- Sunt totuşi bunicii ei, indiferent de ceea ce s-a întâmplat între mine şi ei.

- Ştiu asta. Eşti foarte onorabil.

- Nu are de-a face cu onoarea. Are legătură cu relaţia normală dintre Zahra şi bunicii ei, cu o legătură cu mama ei.

- Lucru în care nu m-aş băga niciodată.

Serena se uită din nou la el. Puteam să-i citesc suferinţa din ochi.

- Ei bine, atunci..., ridică Sid din umeri.

Trăgându-şi mâna dintr-ale ei, se ridică în picioare, se întoarse şi începu să-şi strângă sul salteluţa de yoga.

- Ştiu că îţi faci griji pentru că se profită de mine şi sunt măgulit de asta. îi mângâie obrazul cu degetul arătător.

- Dar nu ai de ce să-ţi faci griji, draga mea. Este bine ca Zahra să păstreze legătura cu familia Wazir, dar ei nu au nimic de-a face cu noi doi şi cu viaţa noastră împreună. Ei trăiesc într-o lume diferită.

în seara aceea, în timp ce mergeam pe holul de la etaj, după ce m-am întors de la sala de yoga, m-am oprit în afara biroului asistenţilor. Tenzin era la birou şi vorbea la telefon – uneori rămânea până târziu pentru a suna în străinătate. Părea prins în conversaţia pe care o avea. Avea o strălucire în ochi. Intrând în birou, am sărit pe biroul gol care se afla în cealaltă parte a camerei. Până cu un an în urmă, acesta îi aparţinuse lui Chogyal, consilierul Sfinţiei Sale în materie de probleme monastice. Dar moartea lui Chogyal lăsase un post liber care, în ciuda multor interviuri, a fost imposibil de a se ocupa.

- Ei bine, PSS! zâmbi fericit Tenzin când puse telefonul la loc. Eşti celebră! Chiar în acea clipă, Dalai Lama intră în încăpere.

- Am vorbit cu producătorul interviului de astăzi, Sfinţia Voastră, spuse Tenzin arătând spre telefon. Are o rugăminte.

Sfinţia Sa se arătă surprins şi veni spre locul unde stăteam pe biroul lui Chogyal. M-am trântit pe o parte, întinzându-mi labele în faţă şi în spate cât puteam de mult şi expunându-mi întreaga curbură a burticii mele pufoase şi albe pentru ca el să mă mângâie.

- Aveau de gând să taie partea cu PSS de la finalul interviului şi să înregistreze un alt sfârşit, continuă Tenzin. Dar când au văzut-o toţi cei de la editare, le-a plăcut mult acea parte şi insistă să fie păstrată. Vă cer permisiunea de a arăta totul, needitat.

Dalai Lama dădu din umeri, neîngrijorat, în timp ce se aplecă să mă mângâie pe burtică.

- Vezi, toate fiinţele conştiente pot aduce fericire. Uită-te la micuţa asta. Va ajuta mai mulţi oameni să înveţe despre bunătate decât multe alte fiinţe de pe Pământ. Şi îi va face pe mulţi să râdă.

- Metodele ei sunt în mod cert... neortodoxe, observă Tenzin.

- Spontane. încântătoare, chicoti Sfinţia Sa. în curând, am eu impresia, această pisică va fi mai cunoscută decât lama.

CAPITOLUL TREI

Eşti de obicei rău cu cineva? îl desconsideri adesea? Poate că e o întrebare ciudată. Cititorii mai sensibili se pot simţi ofensaţi că doar am întrebat aşa ceva.

Dar am întâlnit multe suflete care sunt mânate de o cruzime ciudat de compulsivă, de obicei îndreptată către o anume persoană. Asemenea oameni vor reuşi să facă faţă egoismului nepăsător al străinilor cu ajutorul stăpânirii de sine. Aceştia vor privi cu îngăduinţă comportamentul dezamăgitor al prietenilor lor. Dar ferească sfântul ca un anume individ să se abată câtuşi de puţin de la perfecţiune fie prin trimiterea unui e-mail greşit, de exemplu, fie

prin înfulecarea unei felii delicioase de prăjitură Black Forest în timp ce e la dietă, fie prin eşecul de a instala cu succes un nou soft, deşi nu a profesat niciodată pentru a şti lucruri elementare despre computere – atunci orice fărâmă de obiectivitate este înlăturată. Persoana este

dojenită că este idioată, un mâncău, o incompetentă stângace. Poate fi folosit un limbaj necuviincios. Invective dure pot fi adresate individului neajutorat, desconsiderându-i-se total bunăstarea mentală.

Te-ai putea întreba care este oare cauza acestui standard dublu înspăimântător. Cum poate cineva care este atât de înţelegător faţă de oricine altcineva să fie atât de nemilos de critic faţă de comportamentul acestui individ anume? Şi în cazul în care e vreo îndoială despre cine vorbesc, du-te către cea mai apropiată oglindă şi priveşte în ea. S-ar putea, dragă cititorule, să te trezeşti holbându-te în ochii celui mai ostil şi intransigent critic al tău.

Nu pot nega că sunt vinovată exact de acest comportament. Dacă mă prăbuşesc neatentă în timp ce fug de-a lungul unui jgheab, atunci mă ridic şi îmi las urechile pe spate de supărare. Dacă deschid gura să miaun şi, în loc de asta, nu scot decât un ţipăt ascuţit, atunci mă voi mustra pentru propria mea neghiobie – ce fel de sunet e ăsta, Dumnezeule, în cazul unei pisici din rasa mea?

Cât despre meditaţie, în ciuda învăţăturilor inspiratoare ale Sfinţiei Sale, am devenit deosebit de conştientă cât de prolifică poate fi pentru mustrări de conştiinţă. Deşi Dalai Lama a spus că agitaţia mentală este normală, mi-a fost dificil să evit să mă critic pentru nepriceperea mea demnă de milă de a mă concentra asupra unui singur lucru chiar şi timp de douăzeci de secunde. De îndată ce încercam, mintea îmi era din nou învălmăşită de purici.

Stăruiam zi de zi. Când Sfinţia Sa se trezea la trei dimineaţa să mediteze, şi eu o faceam, stând cu labele sub mine şi încercând să mă concentrez asupra respiraţiei. Dar nu era uşor. Ar fi fost mult mai uşor să nu mai încerc, în loc să mă las trasă în jos şi absorbită de fiecare gând negativ despre mine.

Exact cum să facem faţă unor asemenea provocări este un subiect cu care fiecare dintre noi se confruntă la nesfârşit. în majoritatea situaţiilor, puţin răzbate în afară din lupta noastră interioară. în altele, dimpotrivă, presiunile latente pot irupe la suprafaţă în cele mai neobişnuite moduri.

***

Himalaya Book Café, aflată la o aruncătură de băţ de Namgyal, este o destinaţie turistică preferată, o oază de civilizaţie, departe de haosul şi agitaţia centrului Dharamsalei. Dincolo de uşi, la dreapta unei tejghele decorate, cafeneaua e dotată cu feţe de masă albe, scaune de ratan şi un expressor mare din alamă. Pe pereţi atârnă decoraţiuni tibetane, brodate elaborat, purtând numele de thangka-uri. în partea stângă a tejghelei şi câteva trepte mai sus se află librăria. Rafturile ei bine aprovizionate sunt presărate din plin cu felicitări, cadouri şi ornamente asiatice. Pe o latură, sunt rafturi elegante din lemn de tec, pline cu ziare şi reviste din toată lumea. De- a lungul anilor, raftul de sus, dintre coperţile de la Vogue şi Vanity Fair, a devenit punctul meu preferat de observaţie, un loc din care, precum de pe pervazul Sfinţiei Sale, pot să supraveghez mult cu efort minim.

într-o după-amiază, siesta de pe raftul de sus mi-a fost tulburată de o maşină mare de livrat mobilă, parcată chiar în faţa cafenelei. Motorul ei mergea zgomotos în gol, scoţând în tot acest timp un nor de fum negru. Ospătarul- şef al cafenelei, atotştiutor, un Jeeves al Dharamsalei, se duse să închidă uşile. Chiar atunci apăru din cabină un şofer cu uniformă, ţinând în mâini un registru de livrări şi cerând o semnătură. între timp, doi bărbaţi uriaşi începură să coboare un obiect mare pe uşile din spate ale dubiţei. Era înveşmântat în pături şi frânghii; nici nu-mi puteam imagina ce era.

Serena îl luă în primire printr-o semnătură şi îi direcţionă pe cărăuşi către un perete gol din spatele cafenelei. Orice o fi fost obiectul înfăşurat cu pătură, era manevrat cu cea mai mare atenţie de bărbaţi. L-au cărat uşor pe parchetul lustruit, apoi au început să dezlege chingile şi cataramele care ţineau obiectul pe loc.

N-am mai putut rezista. Sărind jos de pe raft, m-am îndreptat oarecum împleticită într-acolo şi am ajuns să inspectez obiectul străin tocmai când cărăuşii sfâşiau ultima bucată de înveliş de pe exteriorul său din lemn de trandafir foarte lustruit. Lui Kusali şi Serenei li se alăturară Sam, managerul librăriei, şi vreo doi chelneri curioşi.

- Pianul lui Franc, anunţă Serena, pe când înaintam pentru a adulmeca mirosul înţepător al lacului de mobilă.

Am încercat să îmi dau seama de forma ciudată a obiectului şi de pedalele din alamă lustruite care ieşeau în afară.

Scoţând un telefon mobil din buzunar, Serena căută numărul lui Franc.

- Va fi încântat.

Franc, proprietarul de la Himalaya Book Café, aterizase de la San Francisco acum mai bine de zece ani, într-un nor de apă de colonie Kouros şi cu buldogul francez, Marcel, companionul său constant. Nimeni nu îşi dădea seama ce îl adusese acolo. Poate că pur şi simplu Dharamsala era ca un magnet pentru excentrici – şi nimic nu era banal la Franc. înfiinţase o cafenea care s-ar fi potrivit mai bine pe una din străzile pavate din Montmartre sau Monterosso decât pe asfaltul crăpat din McLeod Ganj.

Franc începuse ca „budist designer", captivat fiind de ornamentele religiei. Dar, după ce fu acceptat ca ucenic de neînduplecatul Geshe Wangpo de la Mănăstirea Namgyal, Franc renunţă curând la cercelul din aur şi îşi lăsă părul să crească din nou. începu să se concentreze pe transformarea sa interioară. La sfatul lui Geshe Wangpo, chiar se întoarse acasă pentru a face pace cu tatăl său aflat pe patul de moarte, răstimp în care Serena preluă rolul de manager interimar al cafenelei. La întoarcere, amândoi au făcut o înţelegere de împărţire a postului care era reciproc avantajoasă. Serena putea să obţină echilibrul muncă-viaţă pe care îl ratase în Europa, iar Franc putea avea libertatea de a citi şi medita sub privirile atente nu numai ale lui Marcel, ci şi ale lui Kyi Kyi, un Lhasa apso pe care îl salvase atunci când aflase că acesta avea nevoie de cămin.

Franc fusese dintotdeauna foarte discret. Se ştiau foarte puţine despre viaţa sa de dinaintea deschiderii cafenelei. Dar lucrurile s-au schimbat când s-a întors de la San Francisco. Fusese întotdeauna un personaj controversat – fermecător faţă de clienţi, dar cu aere de stăpân faţă de personal. în ultima vreme, acel du-te-vino de dispoziţie părea şi mai evident. Erau momente în care bunadispoziţie era înfloritoare, abia putând să-şi stăpânească plăcerea de a fi în compania celor din jurul său. Dar în alte zile, aparent fără vreun motiv, lumea sa îşi schimba axa, retrăgându-se în sine. Chipul îi era lipsit de orice expresivitate.

Cât timp îşi juca rolul de patron, comunica monosilabic, în acele clipe abia îşi putea stăpâni dezgustul de sine şi disperarea.

în toiul uneia din acele perioade „înălţătoare”, anunţase pe nepusă masă că încă de mic cântatul la pian fusese pasiunea sa, că plănuia să cumpere un pian pentru cafenea şi că i-ar plăcea să aibă loc o serată când acesta va sosi. Noi toţi observaserăm că, încă de când se întorsese de la San Francisco, se implicase mult mai mult în alegerea muzicii de fundal din cafenea. Adusese multe downloadări de muzică clasică, fiind atras în mod special de muzica vocală. Ştia mai mult decât să-şi copleşească clientela cu ceva tulburător, dar cu o anume ocazie, când cafeneaua era închisă, susţinuse sus şi tare că aria „Regina Nopţii” din Flautul Fermecat al lui Mozart era cea mai frumoasă arie compusă vreodată pentru o soprană şi dăduse muzica la un volum insuportabil. Mi-am luat tălpăşiţa de la această scenă cât de repede puteau să mă ţină labele gri şi pufoase!

în după-amiaza livrării pianului, nu a trebuit să aşteptăm mult înainte ca Franc să apară în al său Fiat Punto strălucitor, cu Marcel şi Kyi Kyi la picioarele sale. Se năpusti în cafenea şi se îndreptă spre pian, cu chipul luminat de fericire. Dar mişcările sale trădau şi o oarecare nesiguranţă în timp ce se uita la pian, scoţând scăunelul şi ridicând capacul pentru a scoate la iveală o claviatură scânteietoare.

Serena, Sam şi câţiva chelneri stăteau în tăcere la mică distanţă, observându- 1 pe Franc, care studia îndeaproape pianul: felul în care se apleca pentru a inspecta clapele albe şi negre lucitoare şi îşi lăsa uşor o amprentă pe suprafaţa lor; cum tot cobora şi urca rastelul pianului, ca şi cum îşi aducea aminte de clipe din trecut când aşeza partiturile în faţa lui; cum se lăsa pe spate, uitându-se la picioare în timp ce apăsa o pedală de alamă, apoi o alta, pentru a se obişnui cu ele. Era un simţ al aşteptării puternic şi în creştere.

Deşi era primul pian pe care îl văzusem vreodată, eram foarte familiarizată cu muzica pentru pian. De-a lungul timpului, îmi petrecusem multe ore la prânz cu Tenzin în camera de prim ajutor, un loc liniştit unde putea să închidă uşa pentru o vreme şi să se bucure de masă, în timp ce asculta concertele la radio de la Bush House din Londra. Acele momente au fost educaţia mea culturală. Ştiind câte ceva despre versatilitatea uimitoare a pianului, am fost şi mai dornică să aud unul în realitate. Precum Serena, Sam şi chelnerii, îl priveam pe Franc ajustând înălţimea scaunului de pian prin răsucirea mânerelor

laterale. Cum stătea drept, mişcându-şi capul în lateral, ca şi cum încerca să-şi aducă aminte.

Cântă odată ceva!

întorcându-se să se uite peste umăr, Franc observă că singurii clienţi erau mai îndepărtaţi, lângă uşile deschise. Reîntorcându-şi privirea, postura lui se îndreptă. îşi întinse braţele spre claviatură. O clipă, toţi am privit ţintuiţi. Timpul părea încremenit de anticiparea noastră captivantă. Apoi, brusc, mâinile lui s-au mişcat, prăbuşindu-se pe clape pentru a da viaţă acordurilor dramatice ale Concertului de Pian al lui Grieg. Precum peisajul montan descris de ele, acordurile coborau într-un stil spectaculos din registrul înalt spre unul mai jos, unde izbucneau furtunos.

Era un debut ireproşabil. Uimitor. Am privit, fascinaţi, în timp ce Franc continua să cânte. Cine ar fi ghicit că Franc era un aşa mare pianist? Sau că îşi mai putea aminti şi cânta atât de bine după atâţia ani? Ce interpret!

Şi totuşi, la scurt timp, cântarea lui Franc şovăi. Cânta câteva acorduri nearmonioase, împleticite, pe care cu siguranţă că Edvard Grieg nu le indusese în compoziţia sa. Se opri şi îşi plesni palmele a disperare.

- Franc! A fost minunat! îl felicită prima Serena.

- Cu adevărat uimitor! Remarcabil! interveniră în discuţie Kusali şi

Sam. Franc scutură din cap, ignorând complet aprecierea lor

călduroasă.

- Memorie lipsită de speranţă..., zise el deznădăjduit.

Curând încercă ceva total diferit – câteva acorduri blânde, unduitoare din „Für Elise”. De data asta, a fost în stare să cânte neîntrerupt mai mult timp, până se poticni la o notă. Deşi ceilalţi nu observară asta, el se opri brusc şi îşi vărsă năduful cu câteva acorduri grave.

- Cred că am cântat piesa asta de mii de ori – de zeci de mii de ori –, încă de când eram copil. Puteam s-o cânt şi în somn. Şi acum iată!

- Dar nu ai mai cântat de ani şi ani, Franc, încercă Serena să aducă argumente. Cu partitura...

- Tocmai! Nu ar trebui să am nevoie de partitură! Trebuia s-o ştiu pe de rost. Doar o cântam adesea!

- Un pic de reîmprospătare..., începu Sam să vorbească, însă Franc începuse deja o altă piesă.

Era una pe care nu am recunoscut-o, deşi cadenţele exagerate şi solemne sugerau ceva rusesc romantic. Nu cântă prea mult, că se mustră din nou pentru memoria sa „îngrozitoare”. Audienţa murmură consolator, dar el o ignoră.

- Ce-ai zice să cânţi ceva la care nu ai nevoie de notele muzicale? sugeră Sam.

Deşi sfatul era bine intenţionat, provocă o reacţie puternic negativă.

Franc împinse scăunelul în spate.

- Tocmai! Nu pot improviza! se dojeni el. Sunt un muzician fără

speranţă!

-Franc..

- Haide...

- Dar, domnule..., încercă Kusali.

Cu mişcări încete şi calme, Franc închise capacul pianului şi se ridică în picioare. Plecându-şi capul şi mijind ochii, ieşi din cafenea. Când trecu pe lângă tejghea, cei doi câini săriră din coşul lor şi priviră curioşi spre grupul de lângă pian, căutând astfel confirmarea că vizita scurtă a lui Franc chiar se încheiase. Alergară loiali după el.

în jurul pianului, Serena, Sam, Kusali şi chelnerii se holbau unii la alţii. Tocmai fuseseră martorii uneia din cele mai impresionante, deşi prea scurte reprezentaţii la pian din viaţa lor. Un spectacol cu atât mai impresionant cu cât Franc nu atinsese o clapă de mai bine de cincisprezece ani. Să îl audă caracterizându-şi abilitatea deosebită ca fiind „fără speranţă" îi lăsă muţi.

- Tema din seara asta este compasiunea, începu Geshe Wangpo la pupitrul de profesor din templul Namgyal.

în fiecare joi seara, Geshe Wangpo, care, pe lângă faptul că era profesorul lui Franc, era şi unul din cei mai veneraţi lama din mănăstire, propovăduia o învăţătură în engleză. Putea lua parte oricine din Dharamsala, nu numai călugării.

încă de acum câţiva ani când Franc începuse să fie serios interesat de budism, luase parte la orele de joi seara ale profesorului său. După ce îl numise pe Sam manager al librăriei, se trezise atras irezistibil de ceea ce el le spunea celorlalţi că este „psihoterapie gratuită". Mai târziu, când Serena deveni manager interimar, şi ea luă parte sistematic la întruniri.

Atmosfera misterioasă şi calmă din templu noaptea era o parte din farmec. Era plină de miros de tămâie învăluitor şi de frumoase statui ale lui Buddha, chipurile lor aurii fiind luminate de o mare de lămpi licărind. Dar la fel erau şi învăţăturile lui Geshe-la, care, săptămână de săptămână, păreau adresate personal fiecărui participant. Ca în vizitele mele anterioare la templul Namgyal, aflat în mod convenabil chiar vizavi de casă, mă cocoţam pe un raft din spate pe care, de-a lungul anilor, mi l-am însuşit, ca să pot supraveghea procesiunile din templu.

Unul din cei mai respectabili lama de la Namgyal, Geshe-la făcea parte din „vechea şcoală" şi se instruise în Tibet înainte de invazia chineză. Avea o constituţie plinuţă, musculoasă, care era deopotrivă puternică şi înduioşătoare. Era şi respectat pentru intoleranţa faţă de lenevia trupului şi a minţii, şi iubit pentru bunătatea nemărginită. Geshe-la era de asemenea renumit pentru abilităţile de clarvăzător.

- Iubirea şi compasiunea sunt cele două valori fundamentale ale tradiţiei noastre, zise el audienţei sale, în timp ce eu priveam de pe raft. Dar ce înţelegem prin aceşti termeni? în budism, definim iubirea ca „dorinţă de a oferi celorlalţi fericire". Dacă practicăm iubirea, atunci compasiunea apare chiar firesc, căci ea este „dorinţa de a-i elibera pe ceilalţi de suferinţă". Toţi simţim iubire şi compasiune pentru prieteni, familie şi alte fiinţe. E firesc, normal. Cultivând iubirea şi compasiunea ca parte din calea noastră spirituală, sarcina noastră este de a practica iubirea imensă şi pură şi compasiunea imensă şi pură. Pură înseamnă detaşată. Să nu dai aşteptând să primeşti ceva în schimb. Asta nu este iubire, ci afacere!

Chicotelile lui răsunară în templu.

- Cât din iubirea şi compasiunea noastră este condiţionat? Ne dorim ca cineva să fie fericit numai dacă se comportă într-un fel anume. Ne dorim să ajutăm pe cineva deoarece credem că va veni şi vremea să ne întoarcă gestul. Depinde de fiecare dintre noi să fim oneşti faţă de noi înşine. Să ne provocăm punându-ne întrebarea: „Cât din iubirea şi compasiunea mea este pur şi cât de mult se bazează pe ataşament?" încercăm de asemenea ca iubirea şi compasiunea noastră să fie imense, ceea ce înseamnă să nu se limiteze doar la fiinţele la care ţinem. Câte fiinţe înseamnă asta, cinci, douăzeci, două sute? Dar ce facem cu celelalte şapte miliarde de oameni de

pe planeta Pământ? Şi cu nenumăratele semchen-uri nonumane sau fiinţe simţitoare? Nu caută şi ele fericire? Şi evitarea suferinţei? Nu sunt vieţile lor la fel de importante pentru ele cât este viaţa noastră pentru noi? Atunci pe ce temei putem spune: „Vreau ca numai acesta sau acela să fie fericit. Mai puţin celelalte şapte miliarde." Sau: „Fie ca toate fiinţele să se elibereze de suferinţă" – aici îşi duse palmele în dreptul inimii, într-o reverenţă prefăcută

- „cu excepţia fostului meu soţ şi a tuturor votanţilor conservatori."

Se auzi din nou un freamăt de râsete, pe când briza de seară cuprinse ciucurii atârnând din thangka-uri într-o rafală de aer rece.

- Imensa iubire şi imensa compasiune apar atunci când practicăm budismul cu imparţialitate. Nu ne limităm doar la oamenii şi fiinţele pe care le plăcem. Ca să reuşim asta, ne ajută reamintirea faptului că toate fiinţele, chiar şi cele pe care le considerăm dificile, sunt exact ca noi din perspectiva dorinţei de a fi fericite, de a se elibera de suferinţă. Felul în care îşi caută fericirea poate fi amăgitor, le poate cauza mare suferinţă, dar din perspectiva a ceea ce ne dorim toţi suntem la fel.

Apoi, vocea lui coborî, în aşa fel încât fiecare dintre noi să ne aplecăm înainte pentru a-i auzi următoarea învăţătură. Geshe-la spuse:

- Desigur, nu putem să-i acceptăm cu adevărat pe ceilalţi şi să le dorim fericirea dacă nu ne acceptăm mai întâi pe noi înşine.

Se opri, pentru ca vorbele sale să fie rumegate. Şi nu numai vorbele, ci şi înţelesul lor. Simplitatea şi semnificaţia lor se amplificau în locul sacru.

- Care este sensul în a dori fericirea tuturor fiinţelor dacă nu ne dorim propria fericire? Care este rostul în a cultiva răbdarea faţă de persoane străine dacă nu o facem şi faţă de noi înşine? Genul ăsta de gândire nu are niciun rost. E lipsit de înţelepciune, pentru că şinele despre care

credem că este atât de greu de acceptat nu are o realitate independentă. Nu îl putem găsi. Este doar o poveste pe care ne-o spunem nouă înşine – o poveste care se schimbă în funcţie de starea noastră de spirit. Ce rost are să inventăm o poveste despre noi înşine pe care o urâm? Indiferent ce poveste fabricăm, oricum va fi diferită de cea pe care alţii au creat-o despre noi – putem fi siguri de asta. Aşa că relaxaţi-vă. Renunţaţi la orice poveste pe care aţi conceput-o despre voi înşivă, pentru că este doar o poveste. Nu luaţi totul în serios. Nu vă amăgiţi să credeţi că ceea ce în realitate este doar un gând constituie adevărul.

în timp ce Geshe-la vorbea, am privit din punctul meu de observaţie peste capetele celor din spate. Mai ales spre Franc. Mi-am adus aminte cât de aspru se criticase atunci când era aşezat la pian. Şi de propria mea critică din această dimineaţă, când mi-am încheiat şedinţa de meditaţie şi mi-am dat seama că nu mă concentrasem aproape deloc asupra respiraţiei. Aici, în spaţiozitatea templului, era o tihnă, o lumină care păreau să înlăture intensitatea acelor trăiri. Precum toţi marii maeştri budişti, Geshe-la era capabil să comunice într-un fel care mergea dincolo de cuvinte.

- Aşadar, pentru a cultiva compasiunea faţă de ceilalţi, vom începe cu noi înşine. Şi practica noastră trebuie să fie plină de înţeles, pentru că o practică superficială nu va avea decât rezultate superficiale. Trebuie să mergem dincolo de idei şi să ne adâncim înţelegerea. Poate cineva să-mi dea o definiţie a termenului „conştientizare”? întrebă el.

Imediat se ridicară câteva mâini din grupul mare de călugări din faţa templului. Cel ales răspunse:

- Când înţelegerea noastră asupra unei idei se dezvoltă într-atât încât ne transformă comportamentul.

Geshe-la dădu din cap aprobator.

- Foarte bine. Şi toată această dezvoltare, această adâncire a înţelegerii este foarte bine sprijinită de meditaţie. într-o stare convenţională, mintea e de obicei destul de agitată. Ce se întâmplă

când arunci o piatră într-un ocean agitat? Ce impact are ea? Dar aruncă aceeaşi piatră într-un lac lin – atunci vei vedea rezultatul. La fel şi cu mintea. Atunci când minţile noastre sunt calme, paşnice şi ne gândim, de exemplu, la compasiunea de sine, înţelegerea noastră se măreşte. Există o şansă ca, în loc s-o considerăm doar o idee drăguţă, să realizăm adevărul ei. Şi, încetul cu încetul, comportamentul nostru începe să se modifice.

A doua zi, Sfinţia Sa plecă într-o vizită de două zile la New Delhi. Lăsată de capul meu, mi-am permis ca în vizita de după-amiază la Himalaya Book Café să trag şi un pui de somn. înainte să-mi dau seama, Serena şi Sam se pregăteau să-şi bea obişnuita ciocolată caldă de sfârşit de zi – ceva ritualic atunci când erau la datorie. în restaurant mai erau câţiva clienţi, iar Serena urcă treptele spre secţiunea de librărie. De-o parte şi de alta a unei mese joase erau două canapele şi locul asigura un punct de observaţie perfect pentru a nu scăpa din ochi ceva. Sam i se alătură şi, puţin mai târziu, Kusali aduse o tăviţă cu ciocolată caldă pentru ei. Ca şi în alte ocazii în care rămâneam acolo până mai târziu, îmi aduse şi mie lapte.

- Geshe-la ne-a oferit o minunată învăţătură seara trecută, zise Serena, ducându-şi la gură cana de ciocolată caldă.

- Şi meditaţia care a urmat, încuviinţă Sam de pe canapeaua de vizavi.

- Ca întotdeauna, învăţătura a părut exact ceea ce aveam nevoie să aud.

Sam dădu din cap şi privi în direcţia unde un bărbat era aşezat la pianul lui Franc, cântând conform standardelor unui lobby de hotel, cu o mare lejeritate. Purta pantaloni largi de bumbac şi cămaşă albă şi avea smocuri de păr sur şi un aer misterios. Nu l-am putut recunoaşte atunci când intrase în cafenea mai devreme în acea zi, dar când Serena i l-a prezentat lui Franc mi- am adus aminte unde îl mai văzusem. Era Ewing, unul din discipolii vechi ai Şcolii de Yoga Downward Dog. Venea rar la Himalaya Book Café.

- E interesant cum s-au aranjat lucrurile pentru Franc, zise Sam.

Serena zâmbi.

Când Franc păşise în cafenea în acea dimineaţă, cu câinii la picioare, era o persoană despovărată. Nici radiind de energie, nici umbrită de tristeţe, expresia chipului îi era relaxată. Ţinea la braţ nişte partituri.

Aşteptând să se risipească clientela numeroasă de la micul dejun, Franc se aşeză din nou la pian şi îşi ţinu capul drept. Puse partitura în faţa lui. O sonată de Bach. Cântă piesa cu o rezervă imperturbabilă – şi câteva note bâjbâite la care nu avu nicio reacţie evidentă. De data asta nu avea public. Personalul cafenelei îşi vedea făţiş de treburile sale, aparent neacordându-i nicio atenţie. După Bach veni Mozart.

Când sosi Serena la job, înainte de prânz, el îi spuse:

- M-am simţit bine cântând la pian azi. Dar e nevoie de mai mult decât de mine pentru o serată. în mod ideal, cineva care poate citi partituri şi improviza. Chiar mai bine, cineva care poate cânta vocal.

El era în biroul managerial să facă ordine în nişte documente când sosi Ewing pentru o întâlnire la prânz cu un prieten. De îndată ce Ewing intră pe uşă, observă noua achiziţie din cafenea şi se îndreptă direct spre ea. întocmai cum făcuse Franc în ziua în care sosise, Ewing inspectă pianul cu o curiozitate fără măsură, neputându-se abţine să tragă scăunelul, să se aşeze şi să ridice capacul.

- Cânţi? îl întrebă Serena.

- O, da. Obişnuiam să fiu sufleor la New York şi în Europa, zise el cu accentul său american moale. Şi ani la rândul am fost pianist rezident în lobby-ul Hotelului Grand din New Delhi.

- Desigur! aprobă Serena. Acum îmi amintesc. Vrei să cânţi ceva?

- Nu ar fi un deranj?

- Aş fi încântată!

Câteva minute mai târziu, Franc ieşi din biroul managerial, cu un vraf de facturi într-o mână şi un calculator în cealaltă. Se holbă la sursa unei interpretări încântătoare a melodiei „Pe strada unde locuieşti”. Ewing nu numai că interpretă piesa cu precizie, ci trecu progresiv către stiluri diferite, lansându-se într-o versiune tip Chopin, pentru ca apoi să irupă într-o interpretare jazz.

Serena se apropie de Franc şi îi povesti despre experienţa lui Ewing.

- Bravo! îl felicită Franc, după ce termină. Poţi cânta o partitură la prima vedere?

- Destul de bine!

- Eşti liber vineri seara pentru a da un concert? Un zâmbet uşor se strecură pe chipul lui Ewing.

- în ultimii ani m-am simţit mai confortabil în fundal...

- Un nou loc, un nou capitol, zise Franc cu un zâmbet neastâmpărat. E timpul să vii în faţă!

***

Vinerea următoare, la ora 7.00 seara, stăteam mândră pe raftul de sus al standului cu reviste din Himalaya Book Café, care fusese aranjată în stil cabaret, cu pianul aproape de tejghea. Lumânări în suporturi decorative din sticlă colorată licăreau pe mese, dând camerei o atmosferă intimă. Aproape toţi cei prezenţi erau localnici, prieteni de-ai lui Franc, obişnuiţi ai cafenelei sau persoane care fuseseră invitate special pentru... nimeni nu ştia cu exactitate pentru ce anume.

La una din mese stătea Sid, în alb-imaculat, cămaşă cu guler indian, discutând cu doamna Trinci şi cu buna ei prietenă, Dorothy Cartright. Serena îşi ocupa timpul în partea din faţă a încăperii. Ludo şi cel puţin jumătate din discipolii de la Şcoala de Yoga Downward Dog ocupau mai multe mese – inclusiv Merrilee, înveşmântată într-un stacojiu-aprins, care bea cu nesaţ şampanie. Erau prezenţi şi mai mulţi membri din personalul Sfinţiei Sale. Tenzin şi soţia sa, Susan, violonistă de muzică clasică, erau prinşi într-o discuţie însufleţită cu Oliver, noul translator al Sfinţiei Sale. Pentru prima şi prima dată, Sfinţia Sa angajase un translator occidental. Oliver se născuse în

Anglia, dar fusese hirotonisit călugăr budist tibetan acum cincisprezece ani; pe lângă faptul că putea să jongleze fără efort cu cele două limbi, engleza şi tibetana, era fluent şi în alte şase limbi.

Franc sosi puţin după ora 19.00, purtând un sacou cafeniu, o cravată verde- smarald şi afişând cel mai larg zâmbet. De îndată ce sosi Ewing, spilcuit într- un sacou elegant şi papion, Franc făcu imediat turul cu el prin încăpere. Ca rezident vechi din McLeod Ganj, Ewing îi cunoştea deja pe majoritatea celor prezenţi şi o mare de sentimente bune se revărsă în timp ce ei circulau. îi salutară până şi pe cei mai din spate participanţi.

Ajungând la standul cu reviste, Franc făcu un gest spre mine, care eram aşezată cu labele sub mine.

- Şi aceasta este Rinpoche, zise el, folosind numele cu care eram cunoscută la cafenea, un cuvânt pe care budiştii tibetani îl atribuie preoţilor sau lama şi care înseamnă „preţioasă”.

- Sau Swami, aşa cum i se spune la Şcoala de Yoga Downward Dog! îşi împreună Ewing palmele, făcând o plecăciune. Ne cunoaştem deja foarte bine.

Puţin mai târziu, Franc anunţă începutul evenimentului din acea seară printr- un microfon.

- E curios cum oameni diferiţi intră în viaţa noastră în momente diferite..., începu el. Deşi mulţi dintre voi sunteţi prieteni cu Ewing de multă vreme, eu l-am întâlnit de curând. Şi am aflat că, pe lângă faptul că este un pianist minunat, poate să şi cânte.

Se auziră strigăte de încurajare din partea prietenilor de la sala de yoga, pentru care acest anunţ era evident o informaţie nouă.

- Ewing a fost sufleor. Nu am auzit de vreun sufleor până acum, dar sarcina lui era să urmărească fiecare notă dintr-o operă sau un muzical şi să intervină dacă un cântăreţ îşi uita replicile.

- Ori de câte ori un cântăreţ îşi uita replicile, interveni caraghios Ewing, provocând hohote de râs.

- Cred că sufleorii au voci mari şi registre nemaipomenite. Ewing, care a trăit atât în lumea muzicii, m-a reconectat la ceva ce a fost o mare parte din viaţa mea de tânăr, zise Franc cu emoţie. Şi pentru asta îi sunt recunoscător. Aşa că este privilegiul meu să-l invităm la serata noastră inaugurală pe dl Ewing Klipspringer.

Ewing, aşezat deja la pian, interpretă primele acorduri ale celei de-a Cincea Simfonii a lui Beethoven, spre încântarea tuturor.

- Sunt sigur că are să ne transmită lucruri minunate.

***

Dragă cititorule, nu ştiu cum să descriu muzica din acea seară, decât ca „fermecătoare”. Niciunul dintre noi nu ştia la ce să se aştepte, dar din clipa în care Ewing începu să cânte aria lui Bononcini „Per la gloria d'adorarvi”, a fost clar că va fi o seară de neuitat.

Publicul acelei serate era generos în aplauze, vinul curgea şi seara era în toi, ceea ce făcea să crească aprecierea celor prezenţi. După câteva cântece urmă un interludiu instrumental în răstimpul căruia Ewing îşi încântă audienţa cu un repertoriu de la Chopin la Count Basie. Apoi, spre surpriza tuturor, anunţă că soţia lui Tenzin, Susan, va interpreta „Meditation” din opera Thaîs aparţinând lui Massenet.

Majoritatea o vedeam rar pe Susan – şi ne-am dat seama de talentul ei extraordinar în timp ce interpreta acea piesă dureros de frumoasă. Minionă şi suplă, aşa cum stătea în faţa noastră, părea că ea şi vioara erau contopite, implicându-ne deopotrivă în muzica ei. Pentru câteva clipe am devenit una cu muzica şi am trăit o experienţă atemporală, ca într-o stare de meditaţie profundă.

Oare era o coincidenţă că Geshe Wangpo hotărâse să facă o plimbare de seară chiar atunci şi trecu pe lângă cafenea chiar când evenimentele se apropiau de sfârşit? Se strecură pe o uşă laterală şi un călugăr de la Namgyal îi aduse un scaun. Urmări concertul cu interes.

După interpretarea fascinantă a lui Susan, Ewing cântă mai multe cântece. Apoi întrebă emfatic dacă, înainte de închiderea seratei, nu le-ar plăcea să-l audă pe Franc cântând ceva. Răspunsul la acea întrebare fu o concluzie dinainte acceptată, starea de spirit din încăpere explodând de entuziasm.

Nu am putut să uit imaginea lui Franc stând la acelaşi pian cu câteva săptămâni în urmă, criticându-se aspru că era un „muzician fără speranţă”. Cum dezgustul de sine îl făcuse surd la entuziasmul celor din jur! îşi pusese nişte graniţe fericirii, convingându-se că nu era destul de bun pentru a-şi urma pasiunea.

Şi totuşi acum era o altă poveste. Franc se aşeză la pian şi puse în rastel partitura. Ewing stătu să îi întoarcă paginile. Mai întâi, interpretă perfect graţiosul „Spring Song” al lui Mendelssohn, ceea ce îi aduse aplauze euforice din partea audienţei. încurajat de aceasta, cântă apoi Dansul Ungar nr. 3 al lui Brahms, cu aplomb magnific, tipic Europei Centrale – un triumf care îi aduse ovaţii în picioare.

Mulţimea izbucni a apreciere, în timp ce Ewing îi strângea mâna lui Franc, felicitându-l călduros. Se auziră strigăte entuziaste de „Bis! Bis!”

întorcându-se spre publicul iluminat de lumina lumânărilor, Franc văzu chipurile atâtor clienţi care îi deveniseră prieteni, printre care trăise atâta vreme şi care nici nu îi bănuiau talentul ascuns. Apoi, pentru prima oară în acea seară, Franc îl zări pe profesorul său.

Ochii i se umplură de lacrimi.

Gesticulând să se facă linişte, vorbi pe un glas moale, dar convingător atunci când liniştea se aşternu brusc.

- Ştiu, mi-am dorit să existe o serată încă de când am venit în Dharamsala. De la început, serile muzicale regizate au fost un vis al meu. Dar numai un vis, din simplul motiv că nu am crezut niciodată că sunt suficient de talentat.

Se auzi un strigăt colectiv de surpriză, urmat de un val palpabil de simpatie pe când Franc îşi ştergea o lacrimă de pe obraz.

- O persoană a făcut posibilă această seară şi nu am invitat-o pentru că am crezut că nu e genul de lucruri la care să participe. Dar se pare că oricum a venit.

Toţi se întoarseră să-l vadă pe Geshe-la privindu-l pe Franc cu o bunăvoinţă imensă.

- Geshe Wangpo este cel care m-a învăţat importanţa acceptării de sine. Aceea în care permitem perfecţiunii să devină inamicul binelui. De aceea vreau să îţi mulţumesc, Geshe-la, din toată inima.

Emoţia apăru în colţurile gurii lui Franc în timp ce îşi împreuna palmele în dreptul inimii.

- Ai făcut posibil să simt bucuria de a cânta din nou.

Publicul aplaudă călduros, dar de data asta energia avea o altă calitate. Nu era entuziasmul exuberant de până atunci, ci mai degrabă un val de profundă mulţumire, o îmbrăţişare colectivă profundă.

Apărând dintre mese, Geshe-la se apropie de Franc, care stătea în partea frontală a magazinului. îi luă mâinile într-ale sale şi făcu o plecăciune spre el, în aşa fel încât frunţile li se atinseră. Era o binecuvântare specială şi foarte publică, una care transmise o energie deosebită în întreaga încăpere. Ca şi cum toţi eram cuprinşi de emoţia intensă a ceea ce se petrecea – parcă şi noi primeam binecuvântarea lui Geshe-la. Ne spunea tuturor să ne acceptăm pe noi înşine, să ne despovărăm de autocritica distructivă şi de limitările ei. Chiar în clipa în care se petrecea, ştiam că era un moment de care aveam să ne aducem mult timp aminte.

Drumul de la Himalaya Book Café spre casă, la Namgyal, era scurt, dar în pantă, aşa că uneori mă opream să mă odihnesc. După serată, tocmai asta făceam, când se auzi un zgomot de sandale în urma mea; m-am întors şi l-am văzut pe Geshe Wangpo.

- PSS! mă salută el, slăbind pasul. Şi tu ai fost la concert? Aplecându-

se să mă mângâie, am tors.

- Pot să te duc acasă? întrebă el.

Am apreciat oferta. Plouase în acea seară şi nu voiam să mă stropesc cu noroi şi să mă ud, dacă puteam să evit asta.

Luându-mă în braţe, Geshe Wangpo continuă:

- E minunat ce posibilităţi apar atunci când începem să ne acceptăm, îmi zise el. Altora le este uşor să ne accepte şi pe noi atunci când nu ne lăsăm cuprinşi de gânduri negative despre noi înşine.

îndreptându-ne spre porţile mănăstirii, murmură:

- Şi putem obţine şi mai mult atunci când suntem pozitivi. încrezători.

M-am întrebat dacă nu cumva vorbea de puricii mei mentali. Nu de faptul că au apărut, ci mai degrabă de felul dur în care mă judecam atunci când au apărut. Cum îmi spusesem că practica mea meditativă era fără rost şi că mai bine renunţam la ea.

- Verifică ce se petrece în mintea ta, continuă Geshe Wangpo. Renunţă la gândurile negativiste. Dar ştii deja toate astea, nu-i aşa, PSS?

Ajungând la latura curţii cea mai apropiată de căminul meu, mă puse jos pe pământ cu mare grijă.

Da, ştiam toate astea. Compasiunea începe cu acceptarea de sine, care ne cere mai întâi să renunţăm la gândurile negativiste despre noi înşine. Şi ne cere, întâi de toate, să fim conştienţi de aceste gânduri negativiste. Nu înţelesesem importanţa acestui lucru până în acea seară.

M-am frecat de gleznele goale ale lui Geshe-la în semn de mulţumire, întorcându-se să plece spre camera sa, l-am auzit mormăind ceva în barbă – o curioasă interpretare tibetană a Dansurilor Ungare ale lui Brahms.

în timp ce înconjuram clădirea pentru a ajunge la intrarea secretă pe care o foloseam de obicei, am simţit din nou acel parfum – acel miros aparte, nou şi izbitor, pe care îl adulmecasem pe pervazul de la etaj. Era mai strident aici jos, mult mai puternic. Şi chiar mai irezistibil. Părea să vină din direcţia opusă de Himalaya Book Café, probabil în susul aceluiaşi drum, dar la stânga, şi nu la dreapta de porţile mănăstirii. Uneori mergeam în acea direcţie, într-o grădină aflată la mică distanţă, pentru a-mi face toaleta, dar nu mai fusesem acolo de ceva vreme. Putea fi o nouă plantă?, m-am întrebat eu. Indiferent de cât de departe venea mireasma încântătoare, m-am decis să aflu ce anume era.

Şi totuşi, nici nu am apucat bine să iau această decizie, că o picătură mare de ploaie mi-a explodat pe botic. Urmată puţin mai târziu de alta, pe cap. O rafală de vânt scutură copacii de deasupra mea şi crengi legănate împrăştiară un nou şuvoi de picături.

Cu urechile lăsate pe spate, am luat-o la goană spre o fereastră de la parter care era mereu întredeschisă şi am sărit repede înăuntru.

Misterul miresmei trebuia să aştepte.

Dar mi-am promis că nu pentru mult timp.

CAPITOLUL PATRU

Nu este curios cum, uneori, avem un sentiment puternic pe care nu ni-l putem explica cu privire la o persoană necunoscută? De cele mai multe ori, o persoană necunoscută este exact asta: o persoană necunoscută. E posibil să ne formăm o impresie despre acel necunoscut în funcţie de felul în care se îmbracă, vorbeşte sau se mişcă. De obicei, nu avem aşteptări, nu avem vreun sentiment – bun sau rău – atunci când întâlnim un necunoscut.

Dar în momentul în care o anumită femeie şi-a făcut apariţia în Himalaya Book Café, am ştiut că avea să aducă cu ea necazuri. Minionă, îmbrăcată elegant în negru, cu o coafură impecabilă, avea alura unei regine. Se opri în

uşă pentru câteva clipe şi analiză locul cu ochi sfredelitori, de parcă se afla acolo pentru a-l judeca şi îl găsise deloc pe placul ei.

Aflată sus pe standul de reviste, m-am simţit provocată. Cine era această femeie îngrozitoare? – m-am întrebat eu. Mi-am întrerupt brusc siesta. Cum îndrăznea să stea acolo, cu acel zâmbet superior pe faţă?

I-am urmărit cu atenţie mişcările în timp ce un chelner a întâmpinat-o politicos şi a condus-o la o masă. Soarta a făcut să fie chiar canapeaua din fundul cafenelei – cea aflată foarte aproape de mine. Se aşează în aşa fel încât să se atingă cât mai puţin de ea, de parcă fusese invitată să se aşeze pe o grămadă de gunoi. Ceru o sticlă de apă minerală.

în timp ce aştepta, privi în jurul ei de parcă totul era copleşitor de inadecvat. După chip, arăta de vreo şaizeci de ani şi părea să fie obişnuită cu luxul şi ca lucrurile să fie făcute în maniera ei. Dezaprobarea de pe chipul său arăta că muzica barocă era prea clasică. Thangka-urile de pe pereţi erau prea budiste. Feţele de masă de culoare albă nu erau suficient de apretate.

Chelnerul se întoarse şi turnă cu îndemânare apa într-un pahar ce strălucea de curăţenie. Dar se pare că acest lucru o nemulţumi şi mai

mult pe femeie. Dându-şi capul pe spate, îşi ţinu respiraţia până când păru gata să explodeze.

Apoi strănută.

îşi căută în geantă o batistă şi îşi şterse nasul. Se uită urât la chelner, care stătea în picioare privind-o îngrijorat, înainte de a-l goni ca şi cum nu avea niciun drept să fie acolo. Ochii i se umplură de lacrimi. Trase cu greu de câteva ori aer în piept. Strănută din nou.

în timp ce îşi ştergea faţa, se uită înjur cu o gravă desconsideraţie faţă de managementul cafenelei. Se uită dintr-o parte în alta până când privirile îi căzură în mod inevitabil pe mine. Pentru prima oară ochii ei îi întâlniră pe ai mei – în adâncul lor de un maroniu-închis era o privire de ură făţişă.

între timp, omniprezentul Kusali se îndrepta deja spre masa ei.

- Sănătate, doamnă.

Făcu o reverenţă în timp ce ea strănută din nou.

- îmi permiteţi...

-Ia... chestia aia de-aici! spuse ea arătând furioasă spre mine. Sunt alergică.

- Permiteţi-mi să vă conduc la o altă masă, doamnă, spuse Kusali în timp ce arăta spre o masă de lângă o fereastră de cealaltă parte a restaurantului.

- Nu vreau o altă masă, strănută ea. Vreau chestia aia – îşi mişcă mâna cu un gest de desconsiderație – departe de mine!

- Dacă vă mutaţi la o altă masă, efectul va fi acelaşi, judecă raţional Kusali.

- Probabil că întreg localul este plin de păr de pisică, spuse ea cu ochii înlăcrimaţi şi strănutând din nou. Dă-o afară de-aici, ceru ea imperios.

De-a lungul timpului, l-am văzut pe Kusali îndeplinind unele cerinţe de-ale clienţilor mai puţin obişnuite, însă de această dată rămase ferm pe poziţie.

- Nu se poate, doamnă, răspunse el.

- De ce? crescu imediat vocea femeii în intensitate.

- Standul cu reviste este locul ei. îi place acolo.

- Eşti nebun? Femeia răcni în batistă.

- Cum poate o pisică să fie mai importantă...

- Nu este o pisică oarecare. Este...

- Vreau să vorbesc cu persoana responsabilă, ceru ea, auzindu-i-se vocea ascuţită în tot restaurantul.

Kusali se îndreptă, luând o atitudine impunătoare.

- Eu sunt persoana responsabilă.

- Atunci, cu patronul.

Fu îndeajuns cea mai uşoară mişcare din cap a lui Kusali pentru ca doi chelneri să-şi facă imediat apariţia la masă.

- Doamnă, mă văd nevoit să vă cer să plecaţi, spuse el ferm.

- Nu plec până nu îl chemi pe patron.

Pe măsură ce se adunară şi alţi chelneri, expresia de pe chipul lui Kusali deveni una de blamare aspră, iar femeia furioasă îşi dădu seama că rămase fără opţiuni.

- Locul ăsta este dezgustător.

Ridicându-se de pe scaun, dădu drumul unei serii de invective la adresa restaurantului, personalului şi a conducerii. Cele mai aspre cuvinte le păstră pentru pisici, pe care le descrise ca fiind „paraziţi”.

Niciodată nu a avut cafeneaua parte de o tiradă atât de otrăvitoare. Nici de o plecare atât de ameninţătoare.

întorcându-se în uşa de la intrare pentru a ameninţa cu degetul arătător direct în faţa lui Kusali, ţipă:

- Lucrurile nu s-au încheiat aici!

***

Ceva mai târziu, am plecat şi eu de la Himalaya Book Café. în ciuda faptului că imediat după plecarea femeii Kusali şi-a cerut frumos scuze – pe care le-a însoţit cu un strop de brânză cheddar –, adevărul este că m-am simţit zguduită. Tulburată. Deranjată într-un mod şi la un nivel profund pe care nu mi le puteam explica.

Nu era vorba numai de faptul că femeia era alergică şi că ura pisicile. Eram şi surprinsă de forţa propriilor mele sentimente. Din momentul în care a intrat pe uşă, am fost cuprinsă de o subită animozitate puternică pe care nici măcar nu credeam că o am.

La prima vedere, nimic din asta nu avea vreun sens. Dar datorită tuturor conversaţiilor pe care le auzisem de-a lungul anilor, eram conştientă de o realitate care era ascunsă dincolo de normalitate, de o dinamică prin care se putea explica de ce unele lucruri îmi păreau a fi aşa cum păreau.

într-un mod cu totul neaşteptat şi neplăcut, am simţit acea după-amiază ca pe ceva din trecutul meu distant care mă ajungea din urmă.

***

Paşii m-au dus din obişnuinţă la Namgyal. Mă pregăteam să traversez curtea, când am văzut pe cineva care stătea singur pe o bancă sub un

cedru de lângă poarta mănăstirii. Nu-mi venea să cred ochilor. Să-l văd pe Yoghinul Tarchin era ceva extrem de rar, având în vedere că mai tot timpul trăia în izolare strictă. Să-l descopăr în curtea de la Namgyal era pur şi simplu extraordinar. Şi să-l găsesc aici azi, din toate zilele, părea să fie cel mai potrivit moment.

Cu toate că Yoghinul Tarchin nu era călugăr, era respectat pentru realizările sale ca meditator. Poveştile despre el erau legendare. Se spunea că le apăruse în vis studenţilor săi, oferindu-le sfaturi care mai târziu aveau să le salveze viaţa. Existau foarte puţine lucruri din trecut, viitor sau din minţile oamenilor pe care Yoghinul Tarchin să nu le poată vedea.

Cu toate acestea, oricât de inspirate erau poveştile despre el, Yoghinul Tarchin era încă şi mai şi în persoană. Ca şi Dalai Lama, prezenţa lui era simţită. Erai mai degrabă atins de fiinţa lui. O aură de profund calm se întindea dincolo de forma sa fizică, cuprinzându-i pe toţi cei din jurul lui.

îl cunoscusem pe Yoghinul Tarchin prin intermediul Serenei – membrii familiei Trinci erau vechi prieteni şi îl ajutaseră în numeroasele sale izolări.

Şi, cu toate că în timpul acelei vizite fusesem numai ca însoţitoare a Serenei, întâlnirea noastră de atunci nu fusese deloc întâmplătoare. în noaptea aceea, după timpul petrecut cu el, am avut acel vis uluitor – cel în care mi s-a arătat viaţa mea anterioară în care fusesem câinele lui Dalai Lama.

în această după-amiază purta o cămaşă galbenă la fel ca auriul lichid al soarelui şi o pereche de pantaloni maro. Sandalele din picioare aveau cureluşe la glezne. Chipul îi era radiant şi pururea tânăr şi avea mustaţă gri şi barbă – trăsăturile clasice ale unui înţelept oriental. Spiritul care i se oglindea în privirea caldă a ochilor căprui era transparent.

M-am bucurat să-l văd – nu că aş fi arătat acest lucru, desigur. Noi, pisicile, suntem mult prea sofisticate pentru asta. în schimb, m-am dus la stâlpul porţii şi l-am mirosit înainte de a merge agale spre banca pe care era aşezat şi, încă nebăgându-l direct în seamă, m-am frecat de picioarele din lemn ale băncii.

Ştiind bine că nu trebuia să încerce să mă convingă prin cuvinte frumoase, Yoghinul Tarchin şi-a lăsat pur şi simplu mâna să-i atârne. După ce am lăsat să treacă ceva timp, m-am dus spre locul în care era aşezat ca şi cum mă îndreptam întâmplător în direcţia aceea. M-am frecat de mâna lui. M-a ridicat uşor în poală, unde m-am aşezat imediat. Mi-a mângâiat fruntea cu unghiile, exact aşa cum îmi plăcea mie, iar eu am tors tare.

- O zi frumoasă, nu-i aşa? murmură Yoghinul Tarchin. Mult mai bine să fii aici şi acum, în curte, într-o perfectă după-amiază, decât să fii pierdut în cunoaştere.

Era atât de adevărat ceea ce spusese. Fiind pur şi simplu în poala lui, m-am simţit în mod natural adusă în prezent. Departe de amintirea episodului neplăcut de la cafenea. Privind printre ramurile de un verde-aprins ale cedrului, am observat cerul – clar şi albastru – şi mereu prezenţii munţi Himalaya în depărtare, cu piscurile acoperite de gheaţă strălucind în lumina soarelui.

Aici şi acum. Ce plăcere! De ce să stric momentul gândindu-mă?

în ultimele săptămâni meditasem regulat. Chiar dacă eram în continuare deranjată de purici imaginari, uneori păreau mai puţini agresivi în activitatea lor. în timp ce eram încă conştientă de ei, puteam să mă concentrez asupra respiraţiei. în asemenea situaţii, păreau să dispară. Stând în poala Yoghinului Tarchin, aproape că nici nu mă mai deranjau.

Nu ştiu sigur cât am stat acolo, absorbită de momentul prezent, când deodată am fost surprinsă de nimeni alta decât Serena. Mergea spre Himalaya Book Café de cealaltă parte a străzii, cu braţele încrucişate şi cu o expresie intensă pe chip. în ultimele luni o văzusem mergând

exact în aceeaşi manieră şi având aceeaşi expresie pe chip. M-am întrebat unde fusese.

Ea îşi aruncă o privire în curte. Văzându-ne stând împreună, expresia i se schimbă pe loc. La fel şi direcţia de mers. Traversă strada, intră pe poartă, se apropie de locul unde stăteam, cu palmele împreunate în dreptul inimii.

- Sfinţia Ta! îl întâmpină ea pe Yoghinul Tarchin cu un zâmbet, făcând o plecăciune uşoară. Apoi, aşezându-se pe bancă lângă noi, îmi spuse: Iat-o şi pe Rinpoche!

- Amândoi te aşteptam, spuse Yoghinul Tarchin râzând.

Ca multe dintre lucrurile spuse de maeştrii iluminaţi, uneori era greu să-ţi dai seama dacă glumea sau dacă vorbea serios.

Având în vedere că niciodată nu îl văzuse în curte, cu atât mai puţin stând pe bancă, părea să fie mai mult decât o simplă coincidenţă. Eram sigură că se afla acolo cu un motiv.

- Eşti ocupată, spuse el, arătând în direcţia din care venise Serena.

Chipul Serenei se întristă. Se uită în altă parte pentru câteva momente, părând să se gândească dacă mai avea rost să pretindă altceva.

- O, Sfinţia Ta! spuse ea, privirea ei trădându-i neliniştea. Ştiu că deseori te tratez ca pe un terapeut, însă nu ştiu ce să fac!

Yoghinul Tarchin îi prinse mâna într-un mod liniştitor.

- De asta sunt aici, spuse el, înainte de a se apleca pentru a mă mângâia.

M-am simţit inclusă în conversaţie. în căldura acelei după-amiezi târzii, m- am întrebat ce urma să se întâmple. Sfatul Yoghinului Tarchin era întotdeauna pătrunzător.

- Este cumva vorba despre prietenul tău, maharajahul? zise el cu glas

blând. Ea încuviinţă.

- Din atâtea puncte de vedere, lucrurile dintre noi sunt... perfecte, spuse ea după o vreme. El şi Zahra, superba lui fiică..., părea că toţi trei vom deveni o mică familie perfectă.

Scoţându-şi o batistă din geantă, îşi şterse ochii şi faţa.

- Sid mi-a cerut să mă mut cu el. Nu unde locuieşte acum; el spune că nu vrea să locuim deasupra magazinului. A cumpărat un bungalou chiar pe strada asta.

Arătă spre direcţia din care venise. Urechile mi se ciuliră când am auzit asta. Cât de departe?, m-am întrebat eu.

- Ideea era că renovările vor dura câteva luni, după care ne puteam muta. Dar când cele câteva luni au devenit şase, am fost dezamăgită. Am acceptat însă că acea muncă nu putea fi gata mai devreme. între timp, alte lucruri au mers rău – anulări, amânări a ceea ce fusese planificat ca fiind momente speciale pentru noi trei. Tocmai am fost acolo şi mi s-a spus că vor mai trece încă şase luni până ce renovările vor fi gata! E ceva legat de nişte electrocasnice care trebuie aduse de-afară. Mereu apare câte ceva. Dar muncitorii sunt mereu evazivi. Nu este în regulă. Am senzaţia că este mai mult decât atât. Că este cineva în spatele întregii poveşti. Mi-e teamă că va interveni între mine şi Sid.

Yoghinul Tarchin dădu calm din cap.

- Draga mea, este foarte posibil să fi intuit corect. O privi direct în ochi. Dar poate că este nevoie să laşi lucrurile să se desfaşoare de la sine. Nu poţi forţa un mugur să se deschidă smulgându-i petalele. Uneori, trebuie să aştepţi ca natura să-şi urmeze cursul, astfel încât cealaltă persoană să vadă singură care este realitatea.

Urmă o tăcere lungă pe când asimilă ceea ce îi spusese el. Ştia că sfatul Yoghinului Tarchin era cât se poate de bun, că tot ceea ce îi spusese era adevărat. După un timp, dădu din cap.

- De ce acum? întrebă ea. De ce în acest moment? Este oare karma?

- Desigur. Totul este cauză şi efect. Acţiune şi reacţiune.

- Dintr-o altă viaţă?

- Cele mai multe lucruri din această viaţă îşi au cauzele în vieţile anterioare. Iar cauzele pe care le creăm în această viaţă vor da roade în vieţile viitoare.

- Pare puţin... inutil, spuse ea, părând descurajată pe moment.

- Ce vrei să spui?

- Cu toţii creăm cauze pentru efecte viitoare fără ca măcar să ne dăm seama de aceasta. Apoi, atunci când aceste efecte au loc, nu avem idee

de ce, şi asta pentru că nici măcar nu mai suntem aceleaşi fiinţe care le-au cauzat.

Serena dădu glas uneia dintre întrebările care mă contrariau încă de când am avut acel extraordinar vis. Privind în sus, am văzut cum Yoghinul Tarchin îşi dădu capul pe spate. îşi închise ochii strâns şi râse. Părea să găsească totul extrem de amuzant.

- Ce este? îl întrebă Serena după o vreme.

în colţul gurii îi apăru un zâmbet, însă în acelaşi timp pe frunte îi apărură şi cute.

- Felul în care pui problema – este haios! spuse el, gâfâind.

- Dar este adevărat, nu-i aşa?

El dădu din cap, ştergându-se la ochi cu dosul mâinii.

- Da. Da. Altă persoană. Dar acelaşi continuum subtil. Aceeaşi energie. Energia nu este creată sau distrusă. Deoarece conştiinţa este energie, nici ea nu este distrusă niciodată. Se schimbă, este adevărat, dar este mereu acolo şi a fost mereu acolo. Marea noastră problemă ca oameni este că, în mod greşit, considerăm acest lucru temporar pe care îl numim „eu", această personalitate obţinută, ca fiind conştiinţa noastră subtilă, care este primordială. Facem lucruri care ajută interesele pe termen scurt ale acestui „eu" temporar, chiar şi lucruri care fac rău altora, gândindu-ne că, nefiind vreun efect imediat asupra „eului" temporar, nu ne va afecta deloc. Dar atunci când faci un pas înapoi şi priveşti timpul dintr-o perspectivă mai largă, poţi vedea cum viaţa trece uite-aşa, spuse el pocnind din degete. Doar pentru că nu există un efect imediat, asta nu înseamnă că nu există deloc un efect. Toate acţiunile au rezultate. Cum ar putea o acţiune negativă să dea naştere la altceva decât un rezultat negativ? Sau o acţiune pozitivă să dea rezultat la altceva decât un rezultat pozitiv? Ceea ce se transmite dintr-o viaţă în alta prin curgerea conştiinţei subtile nu este conştiinţa

pe care o căpătăm. Nu este inteligenţă, o memorie, vederi religioase sau rasă. Nu este nici măcar specie.

Am fost extrem de atentă mai ales la ultima propoziţie şi l-am ascultat îndeaproape pe Yoghinul Tarchin.

- Când voi muri, continuă el, nu mă vei mai vedea niciodată. Acesta este finalul experienţei Yoghinului Tarchin. Oare acest lucru înseamnă că viaţa mea a fost fără rost?

Revenise exact la ceea ce spusese ea şi se uita acum direct în ochii ei.

- Nu, dădu el din cap. Dimpotrivă. în această viaţă creăm cauzele pentru tot ceea ce dorim să experimenteze în viitor conştiinţa noastră. Viaţa umană în special oferă o ocazie de neegalat pentru a crea cauze nelimitate nu numai pentru viitoare experienţe pozitive, ci, mai important, oportunitatea de a ne rupe complet de ciclul naştere, îmbătrânire, apoi moarte.

Serena îl asculta cu atenţie.

- Foarte puţini oameni înţeleg că în asta sunt prinşi, spuse ea. El dădu

din cap aprobator:

- Şi niciodată nu ar trebui să luăm aceste învăţături drept gratuite. Numai auzind de Dharma este un lucru rar care necesită o karmă extraordinară. Să ai o înclinaţie spre asta, să îţi doreşti cu adevărat să o practici este încă şi mai minunat! Din fericire, atât tu, cât şi surioara ta sunteţi devotate Dharmei.

în timp ce Serena se întinse să mă mângâie, am răspuns gestului ei ridicându-mi capul. Nu era pentru prima dată când Yoghinul Tarchin îmi spunea astfel. Folosise exact aceleaşi cuvinte prima dată când am însoţit-o pe Serena să îl vadă.

- Vrei să spui că am fost pisică într-o viaţă anterioară? zâmbi ea.

Yoghinul Tarchin râse.

- Serena, draga mea, ai fost de toate. Cu toţii am fost. Orice fiinţă conştientă nu doar de pe planeta Pământ, ci din tot universul.

- Ei bine, spuse ea după o pauză. Aceasta îmi schimbă perspectiva asupra grijilor cu privire la Sid.

L-am simţit pe Yoghinul Tarchin mişcându-se în scaun.

- Pot să înţeleg de ce eşti nerăbdătoare, spuse el. Dar permite lucrurilor să aibă loc în ritmul lor natural.

- Mulţumesc, Sfinţia Ta.

Vocea Serenei era plină de uşurare.

- între timp, trebuie să-mi exersez răbdarea?

- Da, dădu el aprobator din cap. Şi atenţia susţinută. Să fii aici şi acum. Să te bucuri de o după-amiază caldă sub un copac cu prietenul tău de

meditaţie şi cu surioara ta. încearcă să te eliberezi de conversaţia interioară şi doar să fii. Fii conştientă de toate cele şase simţuri.

Câteva zile mai târziu, într-o după-amiază, un indian îndesat, îmbrăcat într- un costum de culoare închisă, apăru la uşa cafenelei. Purta nişte ochelari cu rame groase şi avea cu el un clipboard. Atunci când Serena se duse să îl întâmpine, el anunţă că era de la Departamentul de Inspecţie Sanitară al consiliului local. Inspecţiile neanunţate ale DIS erau rare, dar nu nemaiîntâlnite. Având în vedere procedurile corecte de preparare a mâncării, aceste inspecţii nu erau o problemă pentru Serena.

- Veniţi pe aici, spuse ea gesticulând. Vă voi arăta bucătăriile şi spaţiile de depozitare.

- De fapt, doamnă, sunt aici să inspectez spaţiul unde se serveşte mâncarea.

Serena se opri, făcând ochii mari de uimire. Privi de la feţele de masă imaculate din zona cafenelei la ferestrele strălucind de curăţenie din partea opusă. Podeaua tocmai fusese aspirată şi spălată în dimineaţa aceea, aşa cum se întâmpla în fiecare dimineaţă. Atmosfera era mai degrabă cea a unui templu decât a unui restaurant. Ambianţa dată de îmbinarea Orientului cu Occidentul era unul dintre principalele motive pentru care cafeneaua era atât de populară, mai ales în rândul turiştilor, încă din ziua din care s-a deschis.

- Sigur nu este o confuzie? întrebă ea uimită, în timp ce Kusali apăru imediat în spatele lor.

- Am primit o plângere, le spuse inspectorul.

Serena şi Kusali avură un schimb de priviri. Kusali le spusese cu siguranţă Serenei şi lui Franc despre „altercaţia” avută cu câteva zile înainte. Despre lucrul neobişnuit pe care îl făcuse, cerându-i clientei să plece. Despre ameninţarea ei.

- Probleme legate de igienă. Risc de contaminare. Infecţie. Pericol pentru persoanele care suferă de astm. Şi – inspectorul îşi drese glasul – o pisică în restaurant?

Pe când controlă mesele, inspectorul nu mă văzu. însă apoi păşi mai departe în restaurant şi se uită în stânga, spre scările care duceau spre librărie.

Standul meu cu reviste era chiar lângă ele. în mod inevitabil, îşi ridică privirea spre raftul de sus. Cu lăbuţele strânse sub mine, am privit desfăşurarea evenimentelor cu impenetrabilitatea unui sfinx.

în ochi îi apăru o strălucire. Inspectorul se întoarse cu faţa spre Serena şi Kusali.

- Conform legii 1635b din Actul privind Industria Ospitalităţii şi a Băuturilor Alcoolice, este un delict ca animalele să fie adăpostite într-un restaurant.

- Nu aş spune că locuieşte aici, spuse Serena roşind. Este un musafir.

- Oricum, am venit pentru o inspecţie a locaţiei. Am găsit o pisică acolo unde a fost raportată, explică inspectorul. Conform legii 1635b...

- Totul pare ridicol de tehnic! protestă Serena. Părea cel mai nepotrivit

lucru pe care îl putea spune. -Doamnă...

Inspectorul îşi aplecă faţa şi o privi pe deasupra ramelor cu cea mai aspră severitate.

- Realitatea tehnică, pronunţă el cu înţeles cuvintele, este foarte importantă.

- Cine a depus plângerea? vru Serena să ştie.

- Nu vă pot spune acest lucru.

- Ei bine, poate aţi dori să verificaţi credibilitatea ei. Uitaţi-vă înjur.

Gesticulă cu acelaşi aplomb cu care ar fi făcut-o şi mama ei.

- Este unul dintre cele mai frumoase, dacă nu chiar cel mai frumos, din toată Dharamsala. Cât despre igienă...

- Poate că aveţi dreptate în ceea ce priveşte prima parte, fu inspectorul de acord. Totuşi, în privinţa pisicii...

în acest moment, Kusali, care urmărise întreaga scenă în linişte, întrebă cu exagerată politeţe:

- Aş putea să întreb, domnule, Consiliul are planurile acestei locaţii?

- Desigur.

Inspectorul arătă spre clipboard.

- Le am aici.

- Poate că ar fi bine să le verificaţi înainte de a continua această conversaţie. Inspectorul îl privi aspru.

- Domnule, cred că aţi scuti Consiliul de o mare ruşine dacă le-aţi verifica.

Inspectorul îşi puse jos clipboardul, scoase un document împăturit şi îl întinse pe masă.

- Veţi vedea că restaurantul se termină aici, conform planurilor pe care le are Consiliul.

Kusali trase o linie cu degetul.

- Iar librăria începe aici.

Se opri în timp ce inspectorul cercetă desenele arhitecturale.

- Realitatea tehnică este că acele rafturi nu sunt în restaurant. Sunt în librărie.

Inspectorul analiză planurile timp îndelungat înainte de a se uita înapoi la mine.

- Aveţi dreptate, admise el.

Ochii Serenei străluciră triumfător la victoria lui Kusali.

- Mai mult decât atât, în faţa dumneavoastră nu se află un animal domestic, spuse ea.

-Nu?

Chiar în acel moment – o, cât de rar se întâmplă, dragă cititorule, ca evenimentele să aibă loc exact la momentul cel mai potrivit –, un grup de cinci turişti japonezi intră în cafenea şi se îndreptă direct spre standul cu reviste. Precum mulţi vizitatori care veneau în McLeod Ganj pentru a-l vedea pe Dalai Lama, fără să aibă însă această ocazie, au optat în schimb pentru cel mai bun al doilea lucru, adică o audienţă la PSS. Erau atât de devotaţi, încât imediat ce s-au apropiat de standul cu reviste, şi-au lăsat genţile, aparatele foto, umbrelele şi au început să-mi facă plecăciuni.

Inspectorul, din ce în ce mai puţin sigur pe el, privi toate acestea plin de uimire.

- Cine este... ea? întrebă el într-un final, arătând spre mine.

- Este Leul de Zăpadă al Dharamsalei, răspunse unul dintre turiştii japonezi.

- Rinpoche, intervenirăalţii. Este reîncarnarea unei fiinţe foarte sacre, spuse un altul.

Era pentru prima oară când auzeam asta! Apoi, Serena spuse:

- Locuieşte cu Sfinţia Sa, cel de-al Paisprezecelea Dalai Lama al Tibetului. Privindu-l pe inspector cum rumega toate acestea, Kusali sugeră:

- Aţi putea spune că este o Fiinţă Sacră. Inspectorul făcu câţiva paşi spre mine.

- O Fiinţă Sacră..., repetă el.

- Care stă în librărie, afirmă Kusali. într-adevăr.

Şi iată cum, dragă cititorule, m-am trezit cu încă un nume. Unul care avea să fie în curând notat în registrele Consiliului şi care avea să fie păstrat într-o cameră prăfuită de arhivă până la capătul zilelor.

Dar în acel moment, atenţia mea se îndreptă spre un cu totul alt lucru. în timp ce inspectorul se uita la mine, Serena trase planurile de pe masă şi se uită la clipboardul de sub ele. Ceea ce văzu o făcu să păleascâ.

Era încă în stare de şoc după plecarea inspectorului. Imediat după aceea, îl luă pe Kusali deoparte şi îi spuse ce văzuse: pe prima pagină, era numele persoanei care depusese plângerea – doamna Prapti Wazir.

CAPITOLUL CINCI

Ziua a început prost când m-am trezit într-un pat rece: Dalai Lama era plecat într-o călătorie de propovăduire a învăţăturii în Coreea, aşa că fără prezenţa sa plină de compasiune lumea mea era dată peste cap. Trezindu-mă mult mai târziu decât de obicei, mi-am făcut drum spre bucătărie. Iar fructe de mare! Cinci zile la rând! Sfinţiei Sale nu i-ar fi trecut niciodată prin cap să-mi servească acelaşi fel de mâncare de două ori la rând la micul dejun, ce să mai spunem de cinci ori la rând – eram o felină căreia îi plăcea diversitatea. Indiferent cine era însărcinat cu servirea mesei în acea săptămână nu

pricepea asta. Şi Dalai Lama se întorcea mai târziu în acea zi, nicio clipă mai devreme!

După două guri din resturile sărate, am completat cu ceva hrană uscată, care avea să mă ajute să supravieţuiesc până la prânzul de la cafenea, unde avea să mi se ofere câteva bucăţele savuroase din specialitatea zilei.

Şi totuşi, chiar înainte ca servirea prânzului să înceapă la cafenea, Kusali a fost reţinut de o urgenţă de familie. în lipsa ospătarului-şef, personalul rămas a fost luat cu asalt de presiunea suplinirii rolului său. Poate că un client obişnuit nu observa vreo diferenţă, însă eu, fiind unul vechi, am înţeles asta din felul în care paharele de apă goale au rămas neumplute mai multe minute decât de obicei, iar clienţii au trebuit să aştepte mai mult ca să li se ia comenzile. Şi mult mai important din perspectivă personală, nu mi s-a oprit nicio porţioară din felurile principale. Iar specialitatea din acea zi era calcan în sos meunière – una preferată îndeosebi.

Kusali fiind plecat şi Franc cufundat în birou, părea că fusesem uitată. De fiecare dată când se deschideau uşile de la bucătărie, venea un alt miros îmbietor de la oalele de pe aragaz. Oare avea cineva să observe curând asta?, îmi tot repetam eu. Doar nu numai Kusali îmi servea prânzul. Unul din ceilalţi ospătari era adesea însărcinat cu asta. în plus, personalul de la bucătărie cunoştea rutina.

Nu aveam altă soluţie decât să aştept, deşi supărarea îmi tot creştea. La fiecare apariţie a vreunui chelner pe uşile de la bucătărie, nu însă şi a farfurioarei mele, nemulţumirea mea lua proporţii.

Ce zi îngrozitoare! Din clipa în care m-am trezit părea că totul mergea prost. Mai bine rămâneam în pat. în loc să mă înfrupt cu acele câteva bucăţele groaznice de fructe de mare, ar fi trebuit să-mi înfig colţii în gleznele celui mai apropiat călugăr din bucătărie. Asta ar fi trebuit să-i înveţe minte! Cât despre chelnerii de la Himalaya Book Café, chiar nu se puteau descurca în absenţa unuia dintre ei? Părea că în clipa în care Kusali plecase au început să bâjbâie ca nişte orbi.

Cu cât trecea timpul, şi servirea prânzului se apropia de sfârşit. Mulţi clienţi erau deja la desert. Aroma calcanului în sos meunière era treptat înlocuită de

parfumul de citrice şi lime. Dinspre expressor adia mirosul boabelor de cafea de Zimbabwe râşnite. Eram exasperată. Lihnită de foame. Stomacul îmi ghiorţăia zgomotos.

Ultima picătură a fost atunci când un chelner a venit să ia comanda unei familii de nemţi care ocupau bancheta aflată cel mai aproape de raftul meu. Fiica adolescentă ceru calcan în sos meunière. Chelnerul răspunse:

- îmi pare rău, domnişoară. Calcanul a fost foarte popular azi şi s-a epuizat.

Epuizat? Calcanul în sos meunière? Ce fel de restaurant mai era şi ăsta?!

Coborând de pe standul cu reviste, am părăsit cafeneaua cu o falcă în cer şi alta în pământ, starea de spirit fiindu-mi umbrită şi de faptul că nimeni nu se sinchisise de asta. Nu mai era niciun freamăt de entuziasm la vederea Pisicii Sfinţiei Sale. Nicio încercare de a atrage Fiinţa Sacră la o masă, cu o porţie de peşte neterminată – sau chiar cu

smântână. Disperată că tot ceea îmi rămânea până la cină era un castronaş de bobiţe, m-am întrebat cum de se înrăutăţiseră într-atât lucrurile.

Am intrat pe porţile de la Namgyal şi am văzut băncuţa pe care stătusem de curând cu Yoghinul Tarchin şi Serena. Mi-am reamintit ce spusese maestrul în meditaţie despre conştientizarea propriilor gânduri şi cum acelaşi lucru spusese şi Sfinţia Sa într-un interviu tv. Mi-am adus aminte de perspectiva budistă conform căreia, atunci când ne concentrăm asupra propriilor gânduri, în loc să le adâncim şi să le devenim victime, avem posibilitatea de a le lăsa să plece.

Şi atunci am realizat ceva.

în săptămânile anterioare trecusem prin ceva mult mai rău decât dezamăgirea neînsemnată de azi. Doar în urmă cu zece zile o aversă mă udase leoarcă şi nu am putut să intru în casă ore în şir, pentru că cineva îmi închisese fereastra. în acele momente am fost frustrată, dar stoică. Deoarece practicasem meditaţia, gândurile îmi fuseseră calme şi paşnice. Ştiam că, în cele din urmă, avea să se deschidă vreo uşă sau vreo fereastră. Tot aşa cum ştiam, acum, că erau nefericiri mai mari pe lume decât să mănânci fructe de mare la micul dejun şi să ratezi un răsfăţ la prânz.

Conştientizarea efectului practicii meditative asupra minţii mele a fost o surpriză minunată. Aproape că am fost recunoscătoare că am ratat calcanul în sos meunière! îmi dovedisem mie însemi diferenţa pe care o făcea meditaţia – şi ştiam că această revelaţie făcea mai uşoară revenirea la practica regulată. Simţindu-mă aproape festivă, am luat-o la goană pe coridorul de la etaj. Am auzit crâmpeie de discuţie din biroul asistenţilor şi am aruncat o privire într-acolo. Mi-am adus aminte că Serena avea să vină să discute despre un prânz oficial care urma să aibă loc în săptămâna următoare; în absenţa mamei ei, îşi oferise serviciile de bucătar-şef. Lângă Serena şi Tenzin stătea noul translator al lui Dalai Lama, Oliver.

Oliver lucra la Namgyal de nici o lună, dar el şi Tenzin deveniseră prieteni la cataramă după ce Tenzin descoperise că Oliver era din Berkshire, Anglia. Făcându-şi pe vremuri studiile la Universitatea Oxford, Tenzin era un anglofil convins. Descoperi curând că el şi Oliver

împărtăşeau aprecierea deosebită pentru BBC, operele comice ale lui Gilbert şi Sullivan şi ceaiul servit aşa cum se cuvine – ceea ce, în mod inevitabil, nu se întâmpla în McLeod Ganj. Tocmai atunci toţi trei se adunaseră în jurul celor două birouri ale asistenţilor, cu o tăviţă de ceai în faţă.

- Nu sunt deloc surprins de doctorul ei, spunea Oliver. Printre cercetările făcute, au existat foarte multe studii despre tensiunea arterială şi stres.

- Nu ştiam, zise Serena.

- Vreo douăsprezece în şcolile medicale de vârf. Rezultatele sunt concludente. Meditaţia are un impact puternic asupra tuturor markerilor biologici de stres. Scade tensiunea arterială mare, încetineşte îngroşarea arterelor, stimulează endorfinele şi sistemul imunitar, măreşte producţia de melatonină, un puternic antioxidant care distruge radicalii liberi.

- Da, interveni în discuţie Serena. Doctorul ei a vorbit de radicalii liberi.

- Sunt o sumedenie de descoperiri astăzi şi despre longevitate, care poate fi susţinută prin meditaţie.

- Cred că e grozav să fii un meditator cu adevărat bun, observă Tenzin oarecum gânditor.

Eu nu eram la vedere, stând dincolo de uşă. Cu spatele la mine şi aşezat în fostul scaun al lui Chogyal, Oliver aproba din cap.

- întâmplarea face că majoritatea studiilor sunt făcute pe novici.

- Cu adevărat? zise Serena sceptică.

- Bănuiesc că nu are sens să faci studii doar pe meditatorii foarte experimentaţi, observă Tenzin. Majoritatea dintre noi nu vom face parte niciodată din această categorie.

- Exact, fu de acord Oliver. Se petrec schimbări semnificative chiar şi atunci când oamenii au o concentrare slabă. Nu ne ia mult timp să descoperim adevărul în versurile lui Shantideva despre protecţia emoţională.

- Care sunt acestea? întrebă Serena.

- „Unde aş putea găsi destulă piele cu care să acopăr tot pământul? Şi totuşi, să port pielea doar pe talpa pantofilor mei este echivalent cu acoperirea pământului cu ea.”, cită Oliver.

- Minunat! zise Tenzin. Uneori nu putem să evităm să călcăm pe ace, dar le putem împiedica să ne facă rău.

Intrigată, m-am apropiat şi mai mult de uşa biroului. Versurile pe care le citase Oliver nu puteau fi o descriere mai bună a experienţei mele din acea dimineaţă. Nici nu realizasem că rătăcisem în lumea lipsită de protecţie emoţională cu care mă obişnuisem.

- Mama ta cum se simte? o întrebă Oliver pe Serena.

- Din ce în ce mai bine cu fiecare zi.

- Continuă să mediteze?

- Aşa se pare.

- Excelent!

- Chiar a început să se bucure de asta, ceea ce o îngrijorează. O vede drept o practică budistă, iar ea e catolică, fostă, ce-i adevărat.

Oliver chicoti.

- Deşi Sfinţia Sa a încurajat-o dintotdeauna să rămână la propria tradiţie, ea nu se poate abţine să simtă...

- Că se converteşte pe ascuns la budism? termină Oliver fraza.

- Exact! radie Serena.

- Păi îi poţi spune să se relaxeze, pentru că meditaţia nu aparţine budiştilor. Diferite meditaţii au fost folosite în ordinele mănăstireşti creştine, precum franciscanii sau benedictinii. Şi sunt practici seculare precum Meditaţia Transcendentală şi meditaţia de tip mindfulness care nu au nicio legătură cu religia.

- Dar meditaţia este esenţială în budism.

- Cu siguranţă.

- Care este motivul?

Oliver se lăsă pe spate în scaun.

- Budismul este despre înţelegerea adevăratei noastre naturi, despre ce şi cine suntem cu adevărat. Având capul plin de asemenea idei nu ne ajută foarte mult. Ceea ce contează cu adevărat este să descoperim asta noi înşine. Iar acest lucru este posibil doar prin antrenamentul minţii, ca să experimentăm direct cele mai subtile niveluri de conştiinţă.

Serena dădu aprobator din cap.

- Geshe-la vorbea chiar săptămâna trecută despre importanţa conştientizărilor.

- Pentru că sunt atât de importante, încuviinţă Oliver. Cunosc oameni care au primit multe învăţături, au citit o grămadă de cărţi, ştiu foarte multe despre învăţături şi le pot explica foarte bine. Şi ei spun: „Simt că merg în cerc, nu fac niciun progres” – problema e mereu aceeaşi, că nu meditează. Asta fiindcă înţelegerea lor este doar de suprafaţă.

Lăsând ceaiul să fiarbă, Tenzin apucă un ceainic argintiu uzat, într-o învelitoare tricotată de culoarea roz-somon şi, după ce îl legănă reverenţial de trei ori la dreapta şi de trei ori la stânga, începu să toarne în trei ceşti printr-o strecurătoare.

Acceptând o ceaşcă de la Tenzin, Serena spuse:

- Oliver, îi voi spune mamei ce ai zis despre meditaţia la creştini. Sunt sigură că se va linişti.

Oliver încuviinţă din cap.

- îmi aduc aminte că am meditat într-o mănăstire benedictină pe când eram tânăr. Şi la o reuniune quaker. Tata mă lua cu el, pentru a a experimenta alte credinţe.

- Tatăl tău a fost budist? întrebă Tenzin.

- O, nu! chicoti Oliver. A fost preot. Şi încă este. Am fost educat în tradiţia Bisericii Anglicane.

- Interesant! se arătă surprinsă Serena.

- Slujbe de trei ori în fiecare duminică. Zile înălţătoare şi zile sfinte. Versuri din Biblie de învăţat pe de rost. Toată lumea credea că voi urma calea tatălui meu.

- în schimb...? îl îndemnă Tenzin.

- în schimb am studiat limbi străine, printre care sanscrita, şi m-am trezit atras de budism.

- Cum au reacţionat părinţii tăi? întrebă Tenzin.

- A fost ceva treptat. Au avut destul timp să se obişnuiască cu ideea. Paradoxul este că mă duc acasă şi găsesc jumătate din cărţile mele

budiste în biroul tatei – le răsfoieşte pentru a găsi idei pentru slujbele sale.

Pe când cei trei râdeau, am decis să aflu dacă în birou era vreo gustare de după-amiază pentru mine. Am păşit în cameră şi am luat-o prin spatele vechiului scaun al lui Chogyal, în prezent ocupat de Oliver.

- îţi lipseşte ceva? întrebă Serena.

- în privinţa Bisericii Anglicane? întrebă Oliver. Nu mai e cazul. La începuturile mele ca budist, îmi lipsea muzica, toată acea orchestraţie glorioasă şi piesele corale sacre – mai ales cele din perioada barocă. Chiar şi unele imnuri, care sunt parte din vechile mele amintiri. Muzica este incredibil de puternică, aproape magică în felul în care îmbină conştiinţa cu energia. Are diferite calităţi vibrante şi doar ascultând-o îţi poţi schimba energia şi starea de spirit – e un fel de alchimie. Când am început să practic Dharma, am crezut că mă voi îndepărta de toate astea, dar apoi înţelegerea mea asupra budismului s-a adâncit şi m-am întors la muzica sacră cu o consideraţie proaspătă. Ce este asta dacă nu o încercare de a exprima inexprimabilul?

Soarele de după-amiază, care aluneca la orizont, se reflecta într-o fereastră şi umplea biroul cu o lumină eterică. Acum se înţelegea clar de ce Dalai Lama îl alesese pe Oliver ca translator. Nu numai pentru înţelegerea tibetanei, englezei şi a altor şase limbi. Ci şi pentru inteligenţa sa radiantă – una care părea, chiar foarte uşor, să cuprindă Orientul şi Occidentul, budismul şi creştinismul, realitatea interioară şi exterioară. Oliver nu era numai un traducător de cuvinte, ci era multilingvist şi din punct de vedere spiritual.

- Aşa că nu îmi mai lipseşte muzica, continuă el. S-a întors în viaţa mea ca o sursă de mare bucurie.

Serena şi Tenzin ascultau cu atenţie, în timp ce eu am sărit de pe podea pe birou şi m-am apropiat de tăviţa cu ceai. M-am aplecat deasupra ei, cu nările fremătând, ca să verific dacă mai rămăsese lapte în ibric. Apoi, aşezându-mă în mod făţiş, am privit-o direct pe Serena şi am mieunat uşor.

Cele trei fiinţe umane păreau să considere asta amuzant.

- A, PSS, vrei să bei şi tu ceva? întrebă în van Serena, privind către Tenzin. De obicei...?

- Nu ni s-a mai alăturat până acum.

Stând drept, Tenzin împinse într-o parte scrisoarea cu antet marcată cu coroana heraldică a Palatului Kensington pentru a face loc unei farfuriuţe de pe tăviţa de ceai.

- E un început pentru toate.

- Un mieunat foarte politicos, observă Oliver, sorbindu-şi ceaiul.

- Rinpoche este o pisică încântătoare, zise Serena, aplecându-se înainte să mă dezmierde.

- Rinpoche? îi sclipiră ochii lui Oliver. Credeam că este PSS.

- O, zise Tenzin, chicotind, este o pisică cu multe nume. Sfinţia Sa îi spune Leu de Zăpadă. Este termenul său de alint.

- Pentru mama mea, este Cea Mai Frumoasă Fiinţă Care A Trăit Vreodată. Şi la Şcoala de Yoga Downward Dog este venerată ca Swami, adăugă Serena.

- Swami? reacţionă Tenzin surprins. Pe ăsta nu-l ştiam.

Puteam să spun încotro se îndreptau gândurile sale după tonul vocii şi i-am aruncat o privire. Dragă cititorule, în zilele mele timpurii la Namgyal, mi se dăduse un nume total diferit. Nu era unul pe care să-l aprob şi îmi fusese dat chiar în acest birou de către şoferul Sfinţiei Sale – un aşa-zis prieten. Era una din acele porecle care îţi surprinde cea mai rea latură a comportamentului tău, spre amuzamentul tuturor, dar nu şi al tău.

înţelegându-mi privirea, Tenzin îşi reţinu emoţiile pe chipul său inexpresiv de diplomat.

- Swami..., repetă el. I s-a spus chiar mai rău.

- De obicei le dăm diferite nume celor la care ţinem, observă Oliver.

M-am uitat la el, surprinzând în ochii scânteietori din spatele ochelarilor o aură plăcută. Am decis că eu şi Oliver ne vom înţelege bine.

- Gândiţi-vă la Dalai Lama, zise Oliver. Când a fost reinstalat pe tronul leului la Palatul Potala, i s-au dat multe nume. Lotusul Trăsnet. Marele şi Iubitul Prinţ al Vocii Blânde. Mai-Marele Orator. Atotcunoscătorul. înţeleptul Absolut. Cel Fără De Egal. Conducătorul Puternic al Celor Trei Lumi. Desigur, mulţi dintre noi îl cunoaştem pur şi simplu ca Prezenţa.

- Kundun, folosi Tenzin cuvântul tibetan.

- Poate că e cel mai potrivit, zise Serena. Când te afli în prezenţa lui, uneori chiar când nu eşti lângă el...

- îl simţi, îi întâlni Oliver privirea cu o înţelegere călduroasă.

- Sunt atât de încântată că ai venit la Namgyal, zise Serena, întinzându-se spontan să-i strângă mâna. Poate că nu ştii, dar am fost prietenă bună cu predecesorul tău, Lobsang.

- De fapt, ştiam. Oliver îşi puse jos ceaşca şi îşi împinse în spate scaunul. Şi sunt bucuros că ai amintit asta. Am găsit deunăzi ceva ce cred că ţi-ar plăcea să ai.

După ce părăsi biroul, Tenzin şi Serena schimbară câteva vorbe despre cât de special era noul translator al Sfinţiei Sale şi cât de potrivit era pentru această poziţie. După ce am lipăit ultimele picături de lapte din farfuriuţă, m-am aşezat drept, ridicându-mi laba stângă din faţă şi lingând-o, pregătindu-mă astfel pentru un spălat al chipului de după masă.

Când Oliver se întoarse, avea în mână o fotografie Kodak mică, pătrată, pe care i-o dădu Serenei. De îndată ce o văzu, chipul ei se lumină.

- O, Dumnezeule! Unde ai găsit-o? exclamă ea.

- Făceam ordine pe nişte rafturi de cărţi şi a căzut de undeva.

- Nici nu-mi mai amintesc de când...

Tenzin se aplecă peste umărul ei. Mi-am întrerupt temporar spălatul feţei. Fotografia îi înfăţişă pe Lobsang şi Serena, adolescenţi, în bucătăria de la parter. Amândoi purtau şorţuri şi tocau legume, fără îndoială pentru a pregăti un prânz VIP.

- Cu atâţia ani în urmă. Vocea îi era moale. Dragul de Lobsang. Sper că este bine.

- Sunt sigur că este, o asigură Oliver. Acum trăieşte în Bhutan.

- Cu familia sa?

- Un job în serviciul reginei.

Mi-am ciulit urechile. Ca rudă a familiei regale din Bhutan, Lobsang fusese cel care aranjase adopţia singurei mele fiice, micul Pui de Zăpadă, de către regină.

- Ce întorsătură interesantă a lucrurilor, se întinse Serena să mă mângâie. Şi cât de liniştitor este faptul că Lobsang o va supraveghea pe fiica lui Rinpoche.

- în Bhutan? întrebă Oliver.

Pe când Serena explica legătura, Oliver privi spre mine cu o nouă

reverenţă.

- Dumnezeule! exclamă el. Aşadar, PSS este mama pisicii reginei!

- Poate fi o înnobilare mai mare? întrebă Tenzin, cu un zâmbet nostim, în timp ce toţi trei mă priveau cum îmi spălam urechile.

- Poate că există, zâmbi Oliver. Dar nu una despre care să fi auzit!

Sfinţia Sa se întoarse în acea după-amiază şi în câteva clipe de la sosire primea un oaspete. Era director executiv la una din cele mai cunoscute organizaţii media la nivel mondial. Fiind o pisică foarte discretă, permite-mi doar să spun că numele companiei unde oaspetele era o persoană de succes este o reminiscenţă a sunetului făcut de păsări în copaci. Ca un indiciu foarte subtil, brandul corporativ nu este prea departe de rimarea cu un obiect esenţial pentru toaleta pisicilor: litter (în engleză, sens română: „litieră”, n. t). '

- Sfinţia Voastră, începu oaspetele.

Avea capul aproape chel, ochelari cu rame închise şi o inteligenţă radiantă.

- Motivul pentru care sunt azi aici este să vă invit să luaţi cuvântul la o conferinţă a companiilor electronice de top la nivel mondial care va avea loc anul următor, în Silicon Valley.

Pe când trăgeam cu urechea de pe pervaz, el continuă să explice cum anual acolo avea loc o mare conferinţă la care se întrunesc reţele de social media, producători de bunuri de consum şi maeştri în mindfulness.

După ce oaspetele îşi termină explicaţia, Dalai Lama se întinse şi îi luă mâna într-ale sale.

- Spune-mi, zise el privindu-l adânc în ochi, tu însuţi meditezi?

- A, da, Sfinţia Voastră!

- Şi îi încurajezi şi pe alţii din organizaţia ta să facă asta? Oaspetele

încuviinţă din cap.

- Este o parte importantă din ceea ce fac. Firește, nu poţi forţa pe cineva să mediteze. Dar avem sesiuni zilnice, camere silenţioase consacrate şi la

anumite întâlniri, precum brainstormingurile, începem întotdeauna cu două minute de meditaţie.

Sfinţia Sa era intrigat.

- Pot să întreb de ce?

Era ca şi cum apăsase butonul de Play în mintea omului de afaceri californian.

- Acţionăm pe cele mai competitive pieţe mondiale. Şi în modul cel mai rapid cu putinţă!

Ochii îi scânteiară, iar chipul i se însufleţi.

- Până când devine disponibil orice nou produs, e deja expirat cu jumătate de an, chiar un an. în mediul nostru de afaceri, un lucru contează mai mult decât orice altceva, şi anume inovaţia! Trebuie să fim creativi. Trebuie să dezlănţuim talentul angajaţilor noştri pentru a afla ce va conta pentru consumatori peste un an şi pentru a dezvolta aplicaţia perfectă pentru ei înainte de oricine altcineva. Descoperim, zise el, pe un ton solemn, că atunci când oamenii meditează sunt mai inovatori.

Dalai Lama dădea din cap foarte aprobator.

- Dimpotrivă, dacă minţile lor sunt agitate, nu pot vedea ce le stă chiar făţiş în cale.

Era o temă despre care îl auzisem adesea vorbind pe Sfinţia Sa.

- Precum un pahar de apă de ploaie luat de la o streaşină, zise Dalai Lama. Foarte tulbure. Dar aşezând pentru o vreme paharul pe o suprafaţă plată, sedimentele se vor depune la fund. Apa devine limpede – poţi vedea prin ea.

- O minunată metaforă! interveni oaspetele. Cu siguranţă o s-o împărtăşesc şi celorlalţi când mă voi întoarce. Descoperim şi că, atunci când meditează, oamenii sunt mai relaxaţi. E mai uşor pentru ei să fie mai jucăuşi şi mai creativi, să inoveze – ceea ce este esenţial în afacerea noastră.

Dalai Lama cugetă la asta cu atenţie şi spuse:

- E foarte interesant să aud de variate scopuri ale meditaţiei.

- Considerăm că jumătate din DNP-ul nostru – scuze, Dezvoltarea de Noi Produse – se datorează practicii mindfulness.

- Foarte impresionant, zâmbi Sfinţia Sa.

- Şi asta e numai începutul. Astăzi, multe cercetări arată că, prin meditaţie, concentrarea oamenilor se îmbunătăţeşte. Este o abilitate deosebit de transferabilă. Fie că te afli pe o pernă de meditaţie, concentrându-te asupra respiraţiei, sau în faţa unui monitor,

concentrându-te asupra unui e-mail, devii mai productiv, mai puţin distras, iar memoria ta se îmbunătăţeşte.

- Bine pentru angajat, observă Dalai Lama, cu obişnuitul său chicotit. Mai mult profit.

- Rezultatul este mereu important, fu de acord oaspetele. Asta nu e o problemă, nu-i aşa? Nu e ca şi cum am submina practica meditaţiei.

Sfinţia Sa cântări întrebarea pentru o clipă.

- în general, mai întâi e motivaţia, nu? Dacă îţi încurajezi angajaţii să mediteze, motivaţia ta fiind aceea de a-i ajuta să fie mai utili, mai fericiţi, mai funcţionali pentru propriul beneficiu şi al altora, atunci nu e nicio problemă.

- Este o dezbatere din ce în ce mai frecventă dacă organizaţiile ar trebui să încurajeze meditaţia, zise oaspetele. Puriştii susţin că nu este etic „să se folosească" o practică menită progresului spiritual în scopul obţinerii de profit.

- Dacă profitul este singurul scop, atunci cu adevărat e o problemă, continuă Dalai Lama. Dar dacă acesta apare dintr-o mai mare creativitate şi mai multă împlinire, o satisfacţie a jobului, atunci... meditaţia este de ajutor. în Tibet, avem o zicală despre meditaţie şi etică. Pentru un nonmeditator, o acţiune lipsită de etică e precum căderea unui fir de păr pe spate, aproape neobservată. Pentru un meditator însă, aceeaşi acţiune este precum căderea unui păr pe ochi – o mare problemă. Atunci când oamenii meditează cu regularitate, apare destul de firesc o mai mare conştientizare etică. Ce ar putea fi mai grozav pentru cele mai mari companii din lume decât ca angajaţii lor să mediteze? Chiar aş vrea să văd asta: ca toate organizaţiile mari din lume să încurajeze oamenii să mediteze. Ar putea fi un pas foarte important către pacea mondială.

- Sunt câteva teme pe care le tratează Conferinţa noastră asupra înţelepciunii! zise oaspetele. Rolul angajării sociale şi cum angajaţii mai fericiţi stau la baza comunităţilor mai fericite. Există câteva studii foarte interesante care arată cum meditaţia îmbunătăţeşte satisfacţia jobului şi retenţia personalului, reducând în acelaşi timp stresul şi epuizarea. în cazul meu, cel mare beneficiu au fost transformările în felul în care oamenii se înţeleg unii cu alţii la muncă, în comportamentul lor emoţional. De obicei este posibil să găsim soluţii la probleme tehnice sau probleme financiare. Dar la probleme umane? Sunt cel mai dificil de gestionat. Din fericire, am descoperit că, atunci când oamenii meditează în mod frecvent, mai ales ca echipă, nu se mai cramponează de lucruri mărunte.

- Mai puţin ataşament, dădu din cap aprobator Dalai Lama. Mai multă deschidere.

- Exact. De fapt, noi am pus pe tapet următoarea frază: în unire stă tăria unei companii.

Sfinţia Sa râse şi se întinse să îi ia din nou mâna oaspetelui.

- Eşti o reclamă foarte bună pentru meditaţie, zise el, chicotind încă. Apoi expresia îi deveni serioasă. Dar dacă vrei cu adevărat să vorbesc la conferinţă, va trebui să vorbesc şi despre îngrijorările mele.

- îngrijorări?

Dalai Lama pretinse că se apleacă asupra unui mobil, mişcându-şi degetele pe un ecran imaginar.

- Prea multă activitate. Distragere de la concentrare. Asta creează mare agitaţie, distruge pacea interioară. Dacă oamenii sunt prea acaparaţi de telefoanele lor, atunci sunt privaţi de mulţumirea sufletească.

Nimeni nu putea nega adevărul afirmaţiilor lui Dalai Lama. Vedeam asta zilnic, jos, la Himalaya Book Café, unde, în loc să se bucure de împrejurimile frumoase şi să experimenteze noutatea locului, turiştii din întreaga lume stăteau cu privirea aţintită în mobilele lor, foarte absorbiţi de ce se petrecea în cealaltă parte a lumii sau frustraţi de lipsa vitezei reţelei care încetinea schimbul de mesaje.

începând să mă mişc pe pervaz, mi-am întins uşor labele din faţă şi apoi am sărit de la locul meu obişnuit şi mi-am făcut drum, cu blana înfoiată, pe covor, spre locul unde stăteau cei doi bărbaţi.

- Sunt lucruri adevărate, spunea oaspetele. Acolo unde apare o nouă tehnologie, trebuie să ne gândim la cele mai bune întrebuinţări ale sale.

- Motivaţia, sumarizează Sfinţia Sa.

- Desigur.

Celălalt bărbat părea să nu ştie cum să răspundă la prezenţa mea evident neaşteptată, în timp ce încerca să găsească un răspuns pozitiv pentru Sfinţia Sa.'

- Am un prieten budist care a creat o aplicaţie pentru mobilul său. Zilnic, la intervale aleatorii, scoate un anume sunet. El îl numeşte „alerta bodhisattva”. Este un reminder pentru a-şi pune sub semnul întrebării acţiunile din acel moment.

Dalai Lama ridică din sprâncene. Bodhisattva este un termen budist tibetan care înseamnă „fiinţă iluminată”. Ideea de a seta alerte ca remindere spirituale în timpul zilei nu era deloc nouă, deşi aplicaţia pe telefon era o noutate.

La acel moment, am decis că era timpul să capăt şi eu puţină atenţie. Cu un mieunat blajin, am sărit de pe podea în poala Sfinţiei Sale.

Oaspetele privi surprins în timp ce mă încolăceam în poala lui Dalai Lama şi îi frământam gânditoare pentru câteva clipe roba roşie, înainte de a mă aşeza.

Uitându-se la oaspete, Sfinţia Sa zise:

- Aceasta este alerta mea „bodhicatva”. Expresia îi era neastâmpărată.

- Foarte eficientă. în plus, este şi un semchen, o posesoare de minte. Ea este, cum să spun... interactivă!

în timp ce chicoteau amândoi, mi-am ridicat privirea la Dalai Lama şi am tors zgomotos.

- Un ton de alertă simpatic, zise zâmbind bărbatul, acum mai luminat.

***

După ce şeful luminat părăsi biroul, mi-am făcut plimbarea de seară în jurul clădirii. Cu coada în sus pe când treceam pe lângă biroul asistenţilor, l-am observat pe Tenzin vorbind la computerul său. Se făcuse multă vâlvă în jurul unui apel telefonic cu Vatican şi, în mod firesc, eram curioasă să văd ce se întâmplă. Sărind pe biroul de vizavi de el, am păşit spre locul unde stătea. O voce imaterială răsuna de ambele părţi ale monitorului.

- îi pot lua calendarul ca să mă uit la date, zicea un bărbat în costum. Dar trebuie să merg în capătul coridorului pentru asta.

- Iar eu simt nevoia să răspund chemării naturii, replică Tenzin. Ne revedem în cinci minute?

Uitându-mă la monitor cu atenţie, am observat că bărbatul de pe ecran stătea la un birou destul de asemănător cu cel al lui Tenzin. Acest detaliu nu mi-ar fi reţinut atenţia mai mult de câteva secunde, cu o singură excepţie: în josul ecranului apăru un bot. Smocuri lungi, flocoase de blană atârnau dezordonat de o parte şi de alta. Şi o limbă mare, roz. Era fără doar şi poate un câine.

Mustăţile mi-au fremătat.

- Si, si! încuviinţă celălalt bărbat, împingând în spate scaunul şi îndepărtându-se de birou.

M-am mişcat să ocup centrul ecranului, holbându-mă la acel bot. în câteva clipe, apăru întregul cap al unui câine. Ochii lui mari şi căprui aveau o scânteiere neastâmpărată. Acum nu multă vreme reacţia mea la un câine mare ar fi fost de frică sau de dispreţ, în funcţie de cât de departe eram de el. Dar ajunsesem să învăţ că nimic nu era mai dezarmant pentru un câine decât o pisică prietenoasă, care refuza să-şi asculte orbeşte instinctele.

în plus, era şi noua revelaţie că, nu cu multă vreme în urmă, fusesem chiar eu un câine.

- Cine eşti? am întrebat-o eu pe marea bestie flocoasă, pe un ton amabil.

Răspunse pe un ton de bariton care era la fel de generos ca sosul din gulaşul doamnei Trinci şi cu un accent curios de melodios pe care mi-a fost dificil să-l recunosc.

- O fiinţă cu multe nume.

- Poftim? am întrebat eu surprinsă.

„O ființă cu multe nume” era replica mea. încerca cumva acest impostor să pună monopol pe ea?

- Dar probabil că ai... un nume oficial? am insistat eu.

- CSS, zise el, cu ochii scânteind.

- Nu te prosti, asta nu e posibil!

- Şi de ce mă rog nu? spuse el pur şi simplu uimit.

- Pentru că ăsta e titlul meu. PSS. Pisica Sfinţiei Sale.

- Sigur? scheună el entuziasmat. Şi eu sunt Câinele Sfinţiei Sale.

Era ceva în comportamentul vesel al câinelui ce consideram deopotrivă exasperant şi amuzant.

- Sfinţia Sa nu are câine, am zis eu, ştiind că sunt pe teren sigur.

- Ba sigur că are! mârâi celălalt prietenos. Eu sunt ăla! Ce să înţeleg din această apariţie cu blana dezordonată?

- Nu trebuie să mă crezi pe cuvânt, continuă el. Deschide televizorul diseară. Tocmai au filmat un fragment în care mi-am făcut apariţia.

- Dar nu a avut nicio acţiune mass-media azi.

- Ba da.

- Nu, nu a avut.

- Oricum, cum ai şti asta?

- Ar trebui să ştiu ce face Dalai Lama – doar sunt pisica sa!

- Cine e Dalai Lama?

încerca oare să se joace cu mintea mea? Era vreo încercare de umor canin? Fixându-l cu toată puterea ochilor mei albaştri ca safirul, i-am spus simplu:

- Dalai Lama este Sfinţia Sa.

- Nu, nu este. Papa este.

Amândoi am fost surprinşi în acelaşi moment.

- Aşadar, am zis după o pauză. Sfinţia Ta locuieşte la Roma?

- Fireşte. Unde trăieşte a ta?

- în India.

- Nu îmi pari foarte indiană.

- Asta pentru că sunt himalayană. Dar nici tu nu-mi pari foarte italian.

- Asta pentru că sunt irlandez. Un ogar.

- Sunt încântată că ne-am lămurit.

Se făcu o pauză înainte ca amândoi să ne holbăm la monitoare.

- Aşadar..., îşi înclină celălalt capul cu o privire mucalită. Cum e Sfinţia ta?

- Minunat! i-am zis eu. Apoi, vrând să arăt cât de apropiată eram de el, m- am lăudat: Noaptea dorm în patul său.

- Şi eu, replică câinele. Adică dorm pe patul Sfinţiei mele.

- Trăieşte foarte modest, am continuat eu.

- Şi al meu la fel.

- îşi petrece mult timp meditând în fiecare dimineaţă şi citind texte.

- Şi al meu la fel.

Oare avea să continue aşa?

- Ce învăţături oferă în general Sfinţia ta? am decis eu să-l testez.

Celălalt ridică laba din spate şi se scărpină gânditor la ureche înainte de a răspunde:

- Iubirea şi compasiunea.

- Şi al meu la fel, am zis eu.

Am stat din nou o vreme holbându-ne unul la altul, nesigură ce să-i mai spun. Apoi CSS declară cu o neaşteptată generozitate:

- Trebuie să-ţi spun că eşti de treabă pentru o pisică. Majoritatea pisicilor sunt atât de arogante.

- Mulţumesc, CSS, am tors eu. Şi tu pentru un câine eşti foarte....

M-am întrebat ce cuvânt ar fi folosit Tenzin în întâlniri diplomatice

similare. -... încântător.

îşi deschise gura; din ea atârna o limbă mare, roz.

- Cred că este latura mea irlandeză, zise el.

CAPITOLUL ŞASE

Cât de des, dragă cititorule, ai ocazia să analizezi o comoară rară şi sacră de foarte aproape?

Ştiam eu!

Şi eu mă aflu în exact aceeaşi situaţie – de aceea, într-o dimineaţă târzie, l- am urmat pe Dalai Lama prin curte către o cameră adiacentă templului Namgyal. Aveam posibilitatea să fac exact asta. Sfinţia Sa îi invitase şi pe câţiva lama seniori ai mănăstirii să i se alăture pentru a primi un oaspete. Vizita din acea dimineaţă era o chestiune de mare importanţă.

Musafirul, Lobsang Rabten, avea cam douăzeci şi ceva de ani şi fugise din Tibet cu numai o săptămână în urmă. Era extrem de agitat. Nici măcar nu putea privi în ochi un alt lama. Subnutrit şi purtând nişte zdrenţe, era clar că fuga lui din Tibet – ca de altfel a celor mai mulţi refugiaţi – fusese un adevărat chin. Pusese pe o măsuţă din faţa lui o cutie din carton deteriorată.

Văzând cât era Lobsang de agitat, Sfinţia Sa ceru nişte ceai de unt tibetan de la bucătărie. Apoi se aşeză lângă el şi îi puse câteva întrebări despre satul lui natal. Musafirul său începu să se relaxeze după ce observă că ceilalţi lama îi cunoşteau pe unii dintre bătrânii din satul lui şi, mai ales, că Dalai Lama îl ştia pe tatăl său pentru realizările sale ca meditator. Aşezată lângă Sfinţia Sa, fără ca nimeni să chestioneze prezenţa mea, eram la fel de curioasă în privinţa cutiei din carton ca toţi ceilalţi din cameră.

- După invazia Tibetului de către chinezi în 1959, tata a scos altarul din casă şi a făcut un sanctuar într-o peşteră din apropiere, le spuse Lobsang preoţilor atunci când sosi ceaiul de unt, iar prezenţa lui Dalai Lama începu să-şi facă puternicul efect. Cunoştea foarte bine munţii. Este o anume peşteră cu o intrare îngustă ascunsă, care se deschide într-o încăpere largă şi uscată. Este perfectă pentru o capelă. în acel loc a pus tatăl meu statuile familiei şi a atârnat tablourile. Timp de şaizeci şi cinci de ani peştera a fost micul lui templu. Acum câteva luni, într-o seară, a fost un cutremur slab. Tata s-a dus la peşteră dimineaţa următoare, căci era îngrijorat. Când s-a întors, ne-a spus că peştera era neatinsă – cu excepţia unui loc din spate, unde căzuse o stâncă. Stânca, pe care el o folosise pe post de raft, se prăbuşise de sus, însă el nu avea nimic de valoare acolo, numai nişte beţişoare parfumate. De-abia câteva zile mai târziu, când a analizat cu mai multă atenţie pagubele, a observat chiar în spate un obiect de culoare închisă, lângă locul unde căzuse acea stâncă. Era un săculeţ din piele care conţinea un tub metalic foarte vechi. Sigilat.

Lobsang era acum capabil să se uite direct la Dalai Lama. în ochii lui Dalai Lama se oglindea propriul lui entuziasm.

- Tata era convins de faptul că era un text rar sau o profeţie. Câteva săptămâni mai târziu s-a îmbolnăvit şi a murit. După moartea lui, am ştiut că trebuie să-i îndeplinesc dorinţa.

- Suntem foarte recunoscători, spuse Dalai Lama, ducându-şi palmele la inimă.

Sfinţia Sa şi ceilalţi lama îi mai puseră tânărului câteva întrebări legate de locaţia exactă a peşterii, de mănăstirile din zonă şi despre cine altcineva ar putea şti de ea. Am privit fascinată cutia de carton.

De-a lungul anilor am auzit vorbindu-se ocazional despre tradiţia textelor ascunse cunoscute sub numele de terma. Multe dintre acestea erau scrise de maeştri meditatori care aveau o perfectă clarviziune, iar apoi erau ascunse. Credeau că textele aveau să fie descoperite şi să ofere revelaţii la timpul potrivit, când aduceau cel mai mare beneficiu. Acel moment putea fi chiar şi sute de ani mai târziu. Ideea că acest tub putea conţine o terma era uimitor!

Lobsang începu să deschidă cutia de carton, rupând banda maro folosită pentru a asigura capacul, şi desfăcu părţile laterale. îndepărtă apoi câteva straturi de hârtie şi material. în cele din urmă, ajunse la o eşarfa albă, veche. Spuse că bunicul lui îi prezentase odată eşarfa celui de-al Treisprezecelea Dalai Lama, predecesorul Sfinţiei Sale, şi că fusese înfăşurată peste statuia lui Buddha din centrul altarului aflat în peştera tatălui său. în ciuda timpului, vechea eşarfa, sau katag, mai era încă albă; în mod evident fusese făcută dintr-un material de cea mai bună calitate. Era ţesută cu simboluri de bun augur în fir de aur.

în interior era înfăşurat un săculeţ vechi din piele, cam cât o sacoşă de mărime medie. Era bine legat cu un şnur strâns împletit. Tânărul se chinui să desfacă nodul înainte ca sfoara să se desfăşoare şi să fie îndepărtată, eliberând astfel învelişul care putea fi dat la o parte pentru a scoate la iveală conţinutul.

în cameră era o tăcere plină de uimire, un sentiment că se petrecea ceva extraordinar. Tânărul scoase din săculeţ un tub metalic care arăta foarte vechi. Era de culoare alb-argintie şi fără rugină, dar înnegrit la capete ca urmare a trecerii timpului. Părea să fie sigilat în mijloc, unde cilindrul era înconjurat de un sigiliu din ceară roşcat-maronie.

Aplecându-se cu cel mai profund respect, Lobsang îi oferi tubul lui Dalai Lama cu ambele mâini, murmurând:

- Vă rog să acceptaţi asta, exact aşa cum şi-a dorit tatăl meu.

Primind tubul cu ambele mâini, Sfinţia Sa se aplecă atât de adânc, încât fruntea i se atinse de cea a lui Lobsang – acelaşi gest de reverenţă specială pe care l-am văzut la Geshe-la acordându-i-l lui Franc. Rămaseră pentru un timp cu frunţile atingându-li-se, privind în jos la tubul metalic. Apoi, îndreptându-se, Dalai Lama îl analiză în tăcere. în cele din urmă îl dădu unui lama.

- Geshe Lhundup are cea mai mare experienţă cu astfel de lucruri, îi explică el lui Lobsang.

Toată lumea privi cum Geshe întoarse tubul pe o parte şi pe alta în mâinile lui.

- Credeţi că i-a aparţinut lui Guru Rinpoche? întrebă şoptit Lobsang.

Guru Rinpoche, sau Padmasambhava, trăise cu peste o mie de ani în urmă şi era unul dintre cei mai cunoscuţi maeştri când venea vorba de terme şi profeţii. Geshe Lhundup dădu din umeri.

- Este posibil să fie mai timpuriu. însă a trecut foarte mult timp de când am văzut unul într-o stare atât de bună.

- Este în regulă să îl deschidem? întrebă un alt lama.

- Cred că da.

Dalai Lama făcu un gest cu mâna care sugera că putea să îl deschidă.

Geshe Lhundup aduse o trusă de unelte. Scoase un cuţit scurt, cu lama lată, precum şi o cutie de chibrituri şi o lumânare. Am privit în tăcere cum a aprins lumânarea şi cum, pentru un timp, a încălzit lama deasupra flăcării. Apoi, alţi doi lama au ţinut bine tubul în faţa lui. Acolo unde tăişul încins a atins sigiliul, acesta s-a topit cu uşurinţă. în curând, întregul cerc roşu- maroniu din ceară se încreţi şi căzu deoparte, lăsând să se vadă o îmbinare prin care o jumătate din tubul metalic aluneca uşor în interiorul celeilalte jumătăţi. Geshe Lhundup analiză asta cu atenţie, luând tubul în ambele mâini

şi încercând să tragă de el pentru a-l deschide – la început uşor, apoi cu ceva mai multă forţă.

- Uneori este un punct de presiune, remarcă el.

Mai întâi strânse de partea pe care o ţinea cu mâna dreaptă lângă locul de îmbinare, apoi strânse de partea stângă. După ce tot repetă mişcarea pentru ceva timp, se auzi un clic.

Geshe Lhundup îşi ridică privirea, cu un licăr în ochi. Trase de fiecare parte a tubului. De această dată, cele două părţi se desprinseră, scoţând la iveală pagini împăturite în cârpe. Punându-le pe masă, el dădu materialul la o parte. Aşa cum se obişnuia, paginile nu erau legate, ci prinse între bucăţi subţiri de lemn care aveau rolul unor coperte. Dând la o parte bucata de deasupra, Geshe Lhundup arătă o pagină cu scris tibetan, pagină care, deşi îngălbenită de vreme, avea încă scrisul vizibil.

în tăcerea care se lăsase în încăpere, l-am auzit cu toţii trăgând adânc aer în piept.

Am văzut cum parcurgea repede rândurile din text. întoarse pagina şi continuă să citească. După o pauză, îl privi pe Dalai Lama.

- Voi avea nevoie să verific asta cu multă atenţie, dar cred că manuscrisul ar putea fi din perioada celui de-al Cincilea cel Mare.

Am simţit o încărcătură în cameră, ca un curent electric, atunci când a spus asta. „Al Cincilea cel Mare" era un nume dat celui de-al Cincilea Dalai Lama, care a trăit în secolul al XVII-lea şi care a unit Tibetul. Era respectat atât ca lider spiritual, cât şi politic.

- Am pierdut aproape toate textele din timpul său odată cu invazia Chinei în 1959, îi explică Geshe Lhundup lui Lobsang cu privirea aprinsă. Dacă se dovedeşte a fi din acea perioadă, atunci va fi extrem de valoros. Dacă e să conţină ceva nou şi profetic...

Păru să nu-şi găsească cuvintele în încercarea de a descrie această posibilitate.

Lobsang strălucea de fericire. Dar mai apoi, reamintindu-şi în compania cui se afla, privi cu modestie în podea.

- Va fi nevoie să verificăm, îi spuse Dalai Lama. Acest lucru poate dura şi câteva săptămâni. între timp, să ne asigurăm că ai unde să locuieşti.

întinzându-se, îi strânse braţul lui Lobsang.

- Eşti parte a comunităţii noastre. Vom avea grijă de tine.

- Mulţumesc, şopti Lobsang.

După câteva momente, privirea i se mută de la Sfinţia Sa la mine.

- Este pisica Sfinţiei Voastre? întrebă el cu respect.

Dalai Lama dădu din cap, pe când se întinse ca să mă mângâie.

- Se vorbeşte despre ea în Tibet.

- Adevărat?

Sfinţia Sa păru la fel de surprins pe cât eram şi eu de această revelaţie.

- O ştiu cu acest nume sau cu numele de Surioară?

- PSS, confirmă Lobsang.

Eram şocată de ceea ce tocmai auzisem. „Surioară” era felul în care mă descrisese Yoghinul Tarchin. Şi nu o dată, ci de mai multe ori în trecut. Şi întotdeauna în conversaţiile cu Serena. Crezusem că avea de-a face cu relaţia strânsă pe care o aveam cu ea. Ceea ce tocmai spusese Sfinţia Sa părea să sugereze posibilităţi mai largi.

întâlnirea se apropia de final, aşa că Lobsang luă eşarfa albă de pe masă şi, cu cel mai profund respect, i-o prezentă Sfinţiei Sale. Dalai Lama i-o luă, închise ochii şi rosti o rugăciune. Acest lucru insuflă noi auspicii, proaspete şi de bun augur, la fel de reale precum ornamentele de pe ea. După ce termină, puse eşarfa în jurul gâtului lui Lobsang.

Lobsang îl privi cu ochii strălucind în lacrimi, neîndrăznind să

vorbească. Dalai Lama radia.

- Acum eşarfa ta a fost binecuvântată de două versiuni diferite ale lui Dalai Lama!

Ceva mai târziu, întâlnirea luă sfârşit şi toată lumea se pregăti să părăsească încăperea. Geshe Lhundup luă tubul metalic şi preţiosul său text, învelit într- unui din materialele pe care Lobsang le folosise pe post de căptuşeală. Săculeţul de piele în care textul rămăsese ascuns de-a lungul secolelor avea să fie arhivat. Geshe Lhundup îl puse la locul lui în cutie şi spuse că va trimite un călugăr să îl ia.

Imediat ce oamenii au părăsit încăperea, am sărit pe masă.

***

Există puţine lucruri mai încântătoare pentru o pisică decât o cutie goală de carton. Iar când cutia de carton are înăuntru un săculeţ din piele de o vechime extraordinară – una înmânată de o încarnare a lui Dalai Lama însuşi –, impulsul de a intra în cutie devine unul irezistibil. Pe când m-am ridicat pe picioruşele din spate şi am mirosit marginea

cutiei, nu m-am gândit. Pur şi simplu am acţionat. O săritură rapidă şi, într-o clipă, eram în săculeţ, în interiorul cutiei, privind în jurul meu.

Mirosul de piele veche era unul aşa cum nu mai întâlnisem vreodată. Era uşor mucegăit, dar nu putrezit; şi mai era şi un iz de tămâie. Să fie oare lemn de santal sau poate ierburi himalayene? Era în mod absolut o senzaţie mistică să fiu în săculeţ, un sentiment cu atât mai puternic cu cât ştiam de unde provenea şi ce conţinea. în acel moment mi-am dat seama: acesta ar fi un loc minunat pentru meditaţie.

Am masat cu gheruţele pielea pentru o vreme înainte de a mă aşeza pe ea. Când am făcut asta, greutatea corpului meu a făcut ca pielea să se lase uşor în cutie, iar partea liberă a săculeţului s-a împăturit la loc, formându-se astfel ca un fel de cort. S-a făcut brusc întuneric, însă acest lucru a sporit senzaţia de mistic. Iată-mă acoperită în acelaşi material protector care păstrase o comoară secretă în adâncul munţilor Tibetului timp de sute de ani. Torcând uşor, m-am concentrat asupra respiraţiei mele.

Nu sunt sigură dacă era vorba de puterea sugestiei, dragă cititorule, însă mintea mea părea uimitor de limpede. Am simţit foarte puţină agitaţie. Chiar şi în ciuda faptului că Dalai Lama făcuse referire la mine ca la „Surioara”, eram capabilă să mă concentrez nu asupra a ceea ce ar putea însemna acest lucru, ci asupra respiraţiei, asupra inspiraţiei şi expiraţiei. Oare avea să fie aceasta cea mai bună sesiune de meditaţie?

Se pare că nu.

Ceva mai târziu mi-am dat seama că adormisem. Pe măsură ce am clipit în întunericul nefamiliar, mi-a luat ceva timp să-mi aduc aminte unde mă aflam – sau, mai degrabă, unde mă aflasem.

Pentru că ceva mi-a spus că nu mai eram în acelaşi loc.

încă trezindu-mă, m-am ridicat în cutie, am împins pielea de pe capul meu şi am privit înjur. Am putut observa că nu mai eram în camera de întâlniri. Probabil că cineva luase cutia şi o cărase cu tot cu mine după ce adormisem. Singura sursă de lumină venea de sub uşă, însă era îndeajuns să pot vedea rafturile şi cutiile din jurul meu. Mi-am dat seama unde eram: în camera de arhivare de la Mănăstirea Namgyal.

Instinctul îmi spunea să fug. Nu era un lucru uşor să ies afară din cutie, dat fiind spaţiul limitat dintre partea de sus şi raftul de deasupra ei. A fost nevoie să mă chinui ceva timp, dar în cele din urmă am reuşit să lovesc marginea cutiei. M-am rostogolit de cealaltă parte într-o manieră nu foarte graţioasă. Mi-am făcut loc de-a lungul raftului, îndreptându-mă către colţ.

Imediat ce am ajuns acolo, uşa arhivei începu să se deschidă, creând un zid glisant de lumină. Un călugăr păşi înăuntru.

Am mieunat implorator.

Călugărul mă ignoră. Puse o carte mare şi grea pe cutia din care tocmai ieşisem. Se întoarse la 180 de grade. Atunci am văzut că era unul dintre călugării care făcea comisioane pentru preoţii seniori – cel care era surd.

înainte ca măcar să mă gândesc la o modalitate de a-i atrage atenţia, închisese deja uşa. Mi-am dat seama că, dacă m-aş fi trezit câteva minute mai târziu, aş fi rămas prinsă în cutie fără a avea posibilitatea să mai scap de acolo.

A fost o recunoaştere care mă trezi la realitate. Precum şi o recunoaştere a faptului că sesiunea de meditaţie pe care o începusem mai devreme se dovedise a fi o experienţă mai puţin revelatoare decât sperasem. Mă bucurasem de mai puţină agitaţie decât de obicei, dar se părea că mintea mea căzuse imediat în capcana trândăviei.

Nu mai aveam ce altceva face decât să aştept. Nu ştiam cât de des era folosită camera de arhivă sau cât de des intra cineva acolo. Nu puteam să ajung pe podea – eram mult prea sus. Fiind o pisică cu picioruşele din spate slabe ca urmare a unei răni de pe vremea când eram puiuţ, nu puteam sări de la înălţimi mari. Singurul lucru pe care îl puteam face era să stau acolo unde mă aflam, să ascult cu atenţie în cazul în care trecea cineva şi să miorlăi foarte tare.

Aşteptând ceea ce mi s-a părut a fi o veşnicie, uşa se deschise din nou. Mi- am ridicat capul şi am mieunat tare chiar în clipa în care un călugăr păşi înăuntru şi aprinse lumina.

Era Oliver. Se uită înjur să vadă de unde venea mieunatul.

- PSS! exclamă el atunci când mă zări în colţ.

Se încruntă atunci când văzu cutia de carton deteriorată din faţa lui şi atinse cartea grea de pe ea.

-Dumnezeule! spuse el.

Nu era o expresie pe care să o aud din gura unui călugăr tibetan.

- Cum ai reuşit să scapi de acolo?

Mă luă apoi de pe raft şi mă duse afară, închizând uşa în urma lui. I-am permis să mă care tot coridorul care ducea la templu şi afară în curtea familiară, înainte de a mă zbate ca să mă pună jos.

- Nu vrei să vii acasă, PSS?

Lumina după-amiezii se întrevăzu printre nori. Fiind închisă pe întuneric ultimele câteva ore, oare ce credea? Am continuat să mă zbat.

Oliver avea în mod clar alte idei despre ce ar trebui să urmeze, aşa că a fost nevoie să îmi scot ghearele – uşor – ca să-i arăt că nu glumesc. După încă o încercare, m-am rostogolit din braţele lui şi m-am dat jos. Aflându-mă pe picioarele mele, am alergat în curte atât cât am putut de repede.

Oliver merse după mine, încet. Ajunsă în dreptul porţilor, m-am întors şi m- am uitat în spate ca să-l văd venind în direcţia mea.

- PSS! strigă el. Vino înapoi, pungaşă neastâmpărată!

Puteam vedea că nu-i stătea mintea la urmărire. Ţâşnind la stânga, m-am dus în spatele unor tufişuri de pe marginea drumului. Eram liberă!

***

Nici nu am apucat să înaintez mai mult, că am simţit din nou un miros – acel miros care mă obseda. Am renunţat la primul meu impuls de a merge la Himalaya Book Café pentru o gustare de după-amiază. îmi amintesc când am simţit pentru prima dată acel miros aflându-mă pe pervazul de sus. Şi mai apoi, în seara cu Geshe Wangpo, atunci când am hotărât că vine în mod sigur de undeva de pe strada aceasta.

Grăbindu-mă, mi-am continuat drumul până când am trecut dincolo de teritoriul mănăstirii şi am ajuns la o grădină mică şi ascunsă care se afla între Mănăstirea Namgyal şi un cămin de bătrâni. Mai veneam pe aici uneori, atunci când trebuia să-mi văd de nevoile fizice. Căţărându-mă, am privit dincolo de curtea verde şi bogată, dincolo de cedri, fremătându-mi nările. Fiecare parte a grădinii avea covoare de flori

care conţineau agapanthus, cale, dalii şi alte plante cu flori. Aceste covoare aveau pământ recent afânat şi moale – perfect pentru confortul pisicilor. însă nu puteam să simt acel miros specific.

Grădina era un rai al florilor, însă astăzi, ca de obicei, era părăsită. Banca din lemn de sub crengile cedrului care te invita să stai pe ea era goală. Cei care locuiau în căminul de bătrâni stăteau uneori pe veranda care dădea spre spaţiul verde, însă nu erau prin preajmă. Mai văzusem uneori că uşa de la o magazie din lemn aflată în colţul grădinii era lăsată deschisă. O siluetă se mai mişca uneori în interiorul acelei magazii. Dar în afară de asta, nu văzusem niciun om prin apropiere.

începeam să cred că trebuia să merg mai departe ca să descopăr de unde venea mirosul, când vântul îşi schimbă direcţia şi, deodată, am fost izbită de o pală direct în faţă: intensă, inconfundabilă, venind din apropiere.

Am început să alerg având vântul în faţă. Atracţia era irezistibilă. Pe măsură ce mergeam, devenea mai puternică. în curând am traversat iarba şi m-am trezit pe un covor de flori. Am ajuns faţă-n faţă cu o grămăjoară de plante cu frunze în formă de inimă şi cu flori albe. Parfumul lor puternic şi fermecător umplea aerul.

Am început să mestec tulpinile verzi. Dragă cititorule, nu am avut de ales. Eram constrânsă! Ajungând în mijlocul răzorului de flori, am lins tulpinile şi mi-am scuturat capul. Eram atât de cuprinsă de dorinţa pentru acel miros, încât am început să tremur. Mi-am frecat faţa de plante. Apoi m-am aruncat pur şi simplu în stratul cu flori, strivind tulpinile şi punând flori pe mine.

O, extaz!

M-am întins şi m-am rostogolit, m-am încolăcit toată în frunzişul înmiresmat. Nu mă mai săturam! Niciodată nu m-am abandonat atât de complet unei plăceri atât de senzuale – nici măcar în timpul ghinionistei mele poveşti de dragoste cu motanul tărcat. Să fie oare aceasta legendara iarbă a pisicii? Planta al cărei efect potent, aproape

magic, este unul pentru care noi, pisicile, suntem născute cu o poftă dezlănţuită?

La un moment dat, efectul a început să se mai ducă. Plăcerea a devenit mai puţin arzătoare. Mirosul mai puţin ispititor. încolăcită ca un croasant blănos în patul de flori, am închis ochii şi am simţit pe faţă căldura soarelui de după-amiază.

Era timpul să trag un pui de somn.

Aţipind, m-am întrebat cum de nu am găsit aceste flori până acum. Cine le plantase? Şi de ce?

***

în seara aceea, în timp ce mă relaxam pe o canapea, Sfinţia Sa era aşezat lângă mine şi citea. După o zi plină de aventuri, mă întorsesem acasă lihnită de foame, iar acum stăteam cu burtica plină, mulţumită şi supraîncărcată.

Era târziu, când gărzile lui Dalai Lama sosiră cu un vizitator – Geshe Lhundup.

- Mi-aţi cerut să vă aduc asta, indiferent de oră, spuse Geshe Lhundup scuzându-se în timp ce puse pe masa din faţa Sfinţiei Sale un text învelit în material.

- Mulţumesc foarte mult.

Zâmbetul lui Dalai Lama umplu încăperea. Aplecându-se, dezveli repede materialul, scoţând la iveală paginile din interiorul lor.

- Am făcut două copii. Una pentru Sfinţia Voastră şi alta pentru mine, ca să o pot studia. Textul original este sub protecţia securităţii. Mâine dimineaţă la prima oră va fi dus la New Delhi pentru datarea cu carbon.

Sfinţia Sa privi copia textului. Paginile lungi, înguste, erau scrise cap-coadă.

- Ai avut ocazia să te uiţi peste ele?

- Doar puţin, Sfinţia Voastră.

- Ştiu că nu îţi place să spui nimic până nu eşti sigur, spuse Dalai Lama gesticulând jucăuş din mână spre Geshe Lhundup. Dar ai vreo idee despre cine ar fi putut să fie autorul?

Urmă o pauză, timp în care Geshe Lundhup încercă să găsească cuvintele potrivite.

- I-am putea elimina pe oricare dintre adnotatorii textelor standard. Din unele referinţe pe care le-am observat, documentul ar părea să fi fost scris după anul 1500.

Sfinţia Sa privi în sus, cu o expresie intensă pe chip.

- Instinctul încă îmi spune că este un text ce datează din timpul celui de-al Cincilea cel Mare.

- Aşa cum ai spus mai înainte.

- Ceea ce nu am spus – acum Geshe Lhundup îşi coborî vocea – este că cel puţin o parte din text pare a fi fost scrisă de însuşi al Cincilea cel Mare.

Ochii Sfinţiei Sale se măriră pe moment.

- Textul a fost scris de mai multe mâini. Una dintre ele, în partea centrală, are câteva calităţi distinctive care sunt similare scrisului de mână al celui deal Cincilea Dalai Lama. Dar, desigur, trebuie să verific cu foarte mare atenţie.

Dalai Lama încuviinţă din cap în timp ce se uită din nou la text.

- Vă las să îl studiaţi, spuse Geshe Lhundup în timp ce se dădu înapoi.

- Da. Mulţumesc, Geshe-la.

Sfinţia Sa îl privi din nou pe lama cu un zâmbet. Ca un ultim gând,

Geshe Lhundup îi spuse:

- Voi trimite şi tubul metalic, şi săculeţul de piele pentru a fi datate şi ele cu carbon – deşi, desigur, pot fi mai puţin vechi decât textul.

Dalai Lama reflectă un moment înainte de a spune:

- Va trebui să le spui să nu ia în calcul firele de păr de pisică pe care este posibil să le descopere în săculeţul de piele.

- A, da, am auzit despre asta. Geshe Lhundup privi în jos la mine.

- PSS a adormit în el ceva mai devreme. Mi-am dat urechile pe spate la această remarcă.

- Poate că încerca să mediteze, sugeră Sfinţia Sa pe un ton blând. Ştii cum este atunci când ne eliberăm mintea de agitaţie...

- într-adevăr, fu Geshe Lhundup de acord. Se pare că putem fi numai întruna din cele două stări: agitaţie sau somn.

- Da, da. Rămânând într-o stare de spaţialitate clară, fără gânduri, nu este un lucru uşor. Mai ales atunci când învăţăm să medităm.

I-am simţit mâna mângâindu-mi ceafa într-un mod liniştitor.

Sfinţia Sa rămase treaz noaptea până târziu, citind copia textului. Puteam să observ că era complet absorbit de lectură. Stinse lumina de-abia mult după miezul nopţii. L-am simţit întinzându-se spre marginea patului, aşa cum făcea întotdeauna atunci când camera era învăluită în întuneric, ca să mă liniştească.

- Ştii, micuţul meu Leu de Zăpadă, există două tipuri de comori, sau terme. Un tip de comoară îl reprezintă termele fizice, ca textul nostru, de pildă. Dar mai importante, mai valoroase, sunt comorile minţii. Aceste revelaţii pot fi foarte valoroase. Termele mentale ne pot ajuta să ne dăm seama de adevărata noastră natură.

Am adormit în câteva momente.

Sunt în nişte hamuri pe care un călugăr novice le are legate în faţă. Ne mişcăm repede pe munte. Mai mult decât orice altceva, simt frică. Novicele emană teamă prin întreg corpul, teamă care străbate chiar şi materialul în care sunt ţinută.

- Om manipadme hum. Om manipadme hum.

îşi şopteşte în barbă cea mai faimoasă mantră tibetană. În faţa noastră, în depărtare, un grup de călători se mişcă repede.

-Norbul Grăbeşte-te!

Rămânând în urma grupului, un om puternic, masiv arată spre direcţia din care am venit.

- Soldaţii nu sunt departe în urma noastră!

Chiar înainte de a privi în jos la blana aspră de pe picioarele mele, ştiu că sunt câinele lui Dalai Lama, că sunt cărat din Tibet în India. Şi tot astfel cunosc şi persoana care mă cară. în vis îmi apare ca fiind un călugăr novice, Norbu, dar îmi este mult mai cunoscută sub întruchiparea altcuiva. Cineva, în acel mod curios al viselor, pe care nu-lpot recunoaşte.

Acum realizez că rămânem în urmă, deoarece Norbu şchioapătă. Piciorul lui stâng este slăbit. încearcă pe cât posibil să nu îşi lase greutatea pe el.

- Om manipadme hum.

încearcă să-i ajungă din urmă pe ceilalţi care se află mult în faţă. II aud gemând de durere. Trecerea mea sigură i-a fost încredinţată lui. Este o misiune pe care o consideră sacră.

- Spre libertate, Surioară, îmi reaminteşte el, privind în jos la mine, unde sunt înfăşurată în hamul din material.

începe să ningă, iar poteca stâncoasă devine alunecoasă. Albul care începe să se depună face ca negrul hainelor pe care le poartă tib etanii fugari să fie şi mai vizibil.

Norbu nu are încălţămintea adecvată unei călătorii prin munţi. Nu are nimic care să se compare cu cizmele urmăritorilor.

- Norbu!

Bărbatul din faţă se întoarce din nou înspre noi. Gesticulează disperat.

Norbu face absolut tot posibilul. Se mişcă cât de repede şi de mult îi permite rana de la picior.

Dar nu este îndeajuns.

În aerul rece de munte, pocnetul vine ca un sunet al unei crengi uscate şi subţiri care se rupe. Norbu cade la pământ. Se întinde pe partea dreaptă, cu ochii închişi.

Scâncesc.

Nu pot să văd nimic. În câteva clipe, mă simt copleşită de mirosul dulce al sângelui.

Bărbatul cu umeri laţi se grăbeşte înspre noi. Având o eşarfă cu care îşi apără faţa de frig, nu-i pot distinge trăsăturile, dar curajul său îmi este cât se poate de clar. În ciuda riscului în care îşi pune viaţa, îl controlează pe Norbu. Vede locul unde glonţul a străbătut pieptul lui Norbu, doar la câţiva centimetri distanţă de locul unde stau. Nu se mai poate face nimic.

Taie hamul de pe Norbu. Simt două mâini mari şi puternice care mă ridică. Este ceva puternic, primar legat de senzaţia dată de siguranţă.

Pentru o clipă privesc în jos unde sângele curge din trupul lui Norbu şi formează o pată roşie în zăpadă.

Deodată realizez cine este această persoană.

Este Serena.

CAPITOLUL ŞAPTE

Atunci când ai un vis la fel de însufleţit ca acesta, dragă cititorule, îţi rămâne în memorie în zilele care urmează. Pe pervazul meu de la primul etaj, absorbită de stările trecătoare ale vremii, au fost câteva momente în care, fără niciun motiv vizibil, îmi revenea în minte o imagine din vis şi retrăiam experienţa.

Sezonul musonic se apropia, aşa că îmi petreceam o mare parte din timp privind pe acea fereastră.

Atunci când norii aşa de joşi şi plumburii metamorfozează înfricoşător ziua în noapte, când vântul care adie pe fereastră este scăldat în parfumul pur al străzilor curăţate de praf, când ploaia aşterne un tatuaj robust asupra curţii de la Namgyal, Dalai Lama se ridică de unde stă şi aprinde lampa din colţ. Camera noastră devine pe dată un adăpost din paradis în toată acea sălbăticie asurzitoare. Thangka-urile de pe pereţi par atunci să se însufleţească, tablourile din ţesătură bogat ornate, roşii şi aurii, sunt înviorate de lumina blândă, fiinţele divine zugrăvite de ele arătând ca şi cum, în orice moment, ar coborî de pe tronurile lor de lotus şi ar intra în sanctuarul nostru călduros.

în asemenea momente, Sfinţia Sa vine adesea să mă liniştească.

- Eşti bine, micul meu Leu de Zăpadă? întreabă el, aplecându-se deasupra locului în care sunt aşezată.

Timp de câteva clipe, privim afară, atenţi la pânza de stropi de ploaie de dincolo de fereastră. Dalai Lama mă mângâie pe ceafa sau îmi şopteşte câteva mantre la ureche. Şi întotdeauna mi se pare cel mai bizar şi încântător paradox faptul că, atunci când lumea din exterior este foarte ameninţătoare, mă simt cel mai bine protejată. Lumina dinăuntru străluceşte cu cea mai mare putere în întuneric.

***

într-o asemenea dimineaţă au sosit doamna Trinci şi Serena, bătute de vânt şi oarecum ude. Trecuseră şase săptămâni de la prima lor lecţie de meditaţie cu Sfinţia Sa. De cum păşi în cameră, am studiat-o pe Serena cu mai multă atenţie decât de obicei.

încă mă străduiam să înţeleg extraordinara revelaţie din visul meu. M-am întrebat dacă şi Serena avea vreo bănuială. îşi dăduse oare seama că, într-o viaţă anterioară, îşi pierduse viaţa în misiunea de a mă traversa Munţii Himalaya? Oare ştia că, fiind surioara ei, transportul meu sigur fusese cea mai mare grijă a ei până la final? Cu siguranţă explica apropierea strânsă pe care am simţit-o faţă de ea încă de la prima noastră întâlnire. Prietenia noastră din această viaţă reînnoda o legătură care dura dintr-un trecut mai îndepărtat. Mă întrebam şi ce se

întâmplase după salvarea mea. Oare bărbatul uriaş cu mâini puternice mă dusese în India? Şi cum de ajunsesem să fiu îngrijită de Ludo?

De îndată ce Serena şi mama ei se aşezară şi fu turnat ceaiul, m-am apropiat de locul unde stăteau scăldate în lumina lămpii, m-am urcat pe sofa şi m-am încolăcit între ele. Mă simţeam confortabil şi protejată acolo, departe de ploaia torenţială de afară.

- Aşadar, începu Sfinţia Sa, privind-o pe doamna Trinci. Au trecut şase săptămâni de când ai început provocarea de a medita. Ai găsit practica utilă?

Deşi întrebarea îi era ei adresată direct, el ne învălui pe toate cu căldura sa.

- Sunt încă la început, îi zise doamna Trinci. Dar cred că e de ajutor. Mă simt un pic... altfel.

M-am uitat spre doamna Trinci şi am fixat-o cu privirea mea fermă, albastră ca safirul. Am observat că era machiată mai subtil – dispăruse rimelul gros de altădată. Şi în locul multiplelor brăţări care zăngăneau de fiecare dată când îşi mişca braţele – fiind italiancă, gesticularea emfatică era un obicei frecvent –, purta acum o singură brăţară de aur. Strălucea frumos în lumina lămpii.

Dalai Lama gesticulă spre doamna Trinci să continue.

- E dificil să spun exact cum anume, îi spuse ea. Poate că e vorba mai mult de o trăire decât orice altceva.

- O trăire?

- Si. Descopăr că... observ mai multe lucruri. Sfinţia Sa aprobă din cap.

- Sună prosteşte, dar deunăzi culegeam azalee din grădină şi le aranjam într- o vază de pe hol. E ceva ce am făcut de mii de ori de-a lungul anilor. Dar

uitându-mă la ele săptămâna trecută, am observat cât de frumoase sunt. Am observat cu adevărat. Simţământul a fost forte – puternic!

Dalai Lama zâmbea.

- La fel s-a întâmplat şi cu acea muzică. Schimbă priviri cu Serena,

care aproba din cap.

- Am ascultat un disc, muzică din tinereţea mea pe care o cunosc atât de bine. Dar sentimentul a fost atât de intens, am fost atât de acaparată, încât m- am trezit cu lacrimile curgând pe obraji.

Serena se întinse şi îi strânse scurt mâna:

- Chestie veche sentimentală.

Doamna Trinci încuviinţa din cap, cu ochii umezi de la reamintirea acelui moment.

- Altceva? întrebă Sfinţia Sa. Doamna Trinci ridică din umeri.

- Poate că nu înseamnă ceva, dar zilele trecute am primit un apel de la contabilul nostru. Vorbeam cu el, când m-am simţit deodată tensionată. Mi- am dat seama ce se petrecea.

- Ai spus că ţi-ai simţit umerii încordaţi..., interveni Serena.

- Si. Aşa că în timp ce el vorbea, am respirat conştient de câteva ori, precum ne-aţi arătat în meditaţie. Astfel s-a creat mai mult spaţiu. Şi mi-am adus aminte de toate dăţile în care mă simţisem încordată vorbind cu contabilul. Şi cu multe alte persoane.

Dalai Lama tot aproba din cap.

- Credeţi că are ceva de-a face cu meditaţia? întrebă ea.

- Cu siguranţă, zise el.

- Cu toate că nu meditam atunci când a telefonat contabilul? Sau când am cules florile?

- Fireşte. Dalai Lama făcu o pauză, gândindu-se cum să se exprime cât mai clar. Dacă faci exerciţii fizice precum alergatul sau... Făcu gestul ridicării de greutăţi. Dacă le faci sistematic, chiar şi pentru o scurtă perioadă de timp, afectează totul, aşa e?

Cele două femei dădură din cap că au înţeles.

- Aşadar, mindfulness asta înseamnă. încetul cu încetul devii mai atent, mai conştient de fiecare acţiune a trupului, vorbirii şi minţii tale. Nu numai atunci când meditezi. Asta este foarte util, pentru că numai atunci când suntem conştienţi de ceea ce se petrece putem face schimbări.

- Nu poţi stăpâni ceea ce nu supraveghezi, sugeră Serena.

- Foarte bine! se lumină chipul Sfinţiei Sale.

- Şi asta se poate întâmpla chiar dacă meditaţia mea nu se îmbunătăţeşte? întrebă doamna Trinci, cu o voce care îi trăda îndoiala.

Sfinţia Sa îşi înclină capul.

- Nu judec asta. Ea îşi ţinea braţele defensiv. Ştiu că nu trebuie să fac asta. Doar spun că nu s-a îmbunătăţit, chiar dacă o fac de şase săptămâni.

Sfinţia Sa zâmbi.

- Dacă vrei să vezi semne de progres al meditaţiei, nu e de folos să priveşti în urmă cu şase săptămâni, luni, chiar şi un an. Dacă vei compara, să spunem, cu cinci ani, zece ani în urmă, atunci cu siguranţă vei vedea semne de transformare. Şi până una alta, aşa cum ai văzut, sunt multe beneficii.

Doamna Trinci cântări asta.

- E ca un fel de uşoară trezire.

Dalai Lama încuviinţă din cap:

- Buddha înseamnă „Cel Treaz”.

- Aţi spus că meditaţia ne face mai conştienţi de ceea ce se petrece, în aşa fel încât să putem schimba ceva, zise Serena, cu fruntea încordată, în căutarea cuvintelor potrivite. Există vreun lucru pe care ar trebui să îl încercăm ca să devenim mai conştienţi?

- Fiecare dintre noi este diferit. Temperamente diferite. Diferite provocări. Dacă suferim de stres – gesticulă el spre doamna Trinci –, e foarte util să observăm când devenim tensionaţi. Numai atunci ne putem schimba comportamentul – după cum faci deja.

Doamna Trinci se bucură din plin de aprobarea Sfinţiei Sale.

- Şi voi continua, îi spuse ea. Am observat deja transformări importante. Şi am început să realizez că şase săptămâni sunt doar începutul.

Când el zâmbi spre ea, întreaga încăpere se lumină de binecuvântarea sa călduroasă.

- în general, zise el, întorcându-se la întrebarea Serenei câteva clipe mai târziu, cel mai bun loc de unde putem începe este chiar mintea noastră. După cum a spus Buddha: „Mintea este cea care dă naştere tuturor acţiunilor. Toate faptele sunt călăuzite şi create de minte. Vorbele şi faptele izvorâte dintr-o minte senină sunt urmate de fericire, tot aşa de sigur precum omul este urmat de umbra sa.”

Pentru o vreme, am rămas toţi în lumina lămpii, meditând asupra învăţăturii lui Buddha. Afară, cerul se întuneca şi mai mult, iar vântul vuia în Valea Kangra. Ne simţeam protejaţi, nu numai datorită luminii blânde din încăpere, ci şi datorită liniştii sufleteşti care izvora din faptul că ne aflam în prezenţa Sfinţiei Sale. Ca şi cum elementele înseşi ne invitau să fim prezenţi în acel moment. Doar noi patru, stăruind aici şi acum. M-am minunat încă o dată la descoperirea faptului că, şi atunci când lumea din exterior era cuprinsă de agitaţie, prin focalizarea atenţiei asupra momentului prezent putem experimenta o seninătate trainică.

Doamna Trinci şi Serena au înţeles şi ele asta şi pentru o vreme am stat fără a fi nevoie să fie ceva rostit. în cele din urmă, Sfinţia Sa vorbi:

- Şi fericirea, şi nefericirea sunt cauzate de gânduri. Provocarea este să facem să apară acele gânduri care dau naştere fericirii şi să le facem să dispară pe cele care ne aduc suferinţă. O mare parte din timp avem gânduri negative, nerealizând ce se întâmplă, pentru că suntem absorbiţi de ele. Sau pentru că nu ne putem abţine. însă prin mindfulness este posibil să devenim mai conştienţi. Să observăm ce gândim şi, dacă e necesar, să modificăm.

Pentru o vreme, cele două femei cugetară la asta.

- Sfinţia Voastră, ce fel de gânduri ne aduc cea mai mare fericire? întrebă doamna Trinci.

întinzându-se spre ea, Dalai Lama îi strânse mâna.

- Atunci când ne gândim la alte fiinţe cu compasiune, suntem fericiţi. Atunci când ne gândim cum să-i ajutăm pe alţii să nu mai sufere şi să le aducem mulţumire, noi suntem primii care beneficiem.

- Pare aşa de simplu, zise Serena. Dar nu e uşor. Sfinţia Sa încuviinţă

din cap.

- Ai dreptate. Instinctul ne spune să ne gândim la noi înşine. Despre noi înşine. Asta este mantra noastră obişnuită: Eu, eu, eu, eu, eu, zâmbi el. Dar nu aşa trebuie să gândim dacă ne dorim fericire. Mindfulness poate fi un instrument care să ne ajute să înlocuim gândurile de sine cu gândurile pentru alţii.

Spre sfârşitul dimineţii, norii musonici se risipiseră. Doamna Trinci şi Serena plecaseră de la Namgyal, proaspăt inspirate de beneficiile practicii meditative. Şi am decis să-mi reiau noul meu rol, recunoscut oficial, de Fiinţă Sacră la Himalaya Book Café.

Trecând şovăielnic prin uşa de la intrare, am observat că starea de spirit din interiorul cafenelei părea neobişnuit de agitată. Odată ajunsă pe raftul de sus, am remarcat că mult zgomot venea de la o masă din colţ, unde Franc, Ewing şi câţiva prieteni se adunaseră pentru masa de prânz. Sticle de şampanie erau golite fără băgare de seamă. Râsete frecvente au reverberat în cafenea pentru următoarele două ore. Motivul celebrării a rămas totuşi un mister, până în clipa în care Ewing îşi făcu drum spre pian. Săltă capacul şi cântă o serie de acorduri extravagante, percutante, demne de Liberace în toată splendoarea sa. Opri pentru o vreme conversaţiile din cafenea, apoi trecu progresiv spre o interpretare a urării „La mulţi ani!”. Toată lumea din cafenea se alătură, iar la masa din colţ se cântă tare „dragă Franc”, la momentul potrivit.

Petrecerea aniversară era atât de plăcută şi plină de răsfăţ, încât abia la ora trei şi jumătate fură servite deserturile, iar oamenii au început să plece pe la ora cinci. Franc, în mod clar neavând chef să încheie petrecerea, se îndreptă spre canapelele din librărie şi, insistând ca Serena şi Sam să i se alăture, comandă o altă sticlă de şampanie. Cei doi câini ai săi, simţind oportunitatea de a fi hrăniţi, săriră din coşul lor de sub tejghea, urcară repede scările şi se căţărară pe canapeaua pe care Franc o împărţea cu Sam. Nedorind să absentez, i-am urmat şi eu, aşezându-mă în poala Serenei.

- Se pare că ai avut un prânz aniversar excelent, zise Sam, dând din cap spre masa la care se adunaseră Franc şi prietenii săi.

- Cel mai grozav! răspunse Franc, cu ochii strălucind. Toate astea – făcu un gest larg către întreaga cafenea – au fost minunate! Datorită ţie, Serena!

Se aplecă şi o sărută pe obraz.

- O, cu plăcere. Dar nu numai datorită mie.

Serena protestă, chipul radiindu-i. împreună cu Kusali prezidase petrecerea, asigurându-se că mâncarea şi serviciile erau fără cusur.

- Cred că toată lumea de aici îşi doreşte să îţi mulţumească pentru minunata serată.

- La cât mai multe! ridică Franc paharul.

Apoi, după ce lumea sorbi puţină şampanie, adăugă:

- Ar fi trebuit să mă preocup de asta acum mulţi ani. Dar a fost nevoie să am grijă mai întâi de alte chestii.

Franc observă privirea întrebătoare a Serenei.

- Chestia e că pianul a fost viaţa mea. Am cântat în concerte şi cu orchestre, multe orchestre. A fost pasiunea mea. Tatăl meu a vrut să-i calc pe urme, să studiez ingineria. A fost furios când am luat lecţii de muzică la liceu. M-a avertizat că îmi va fi imposibil să duc o viaţă decentă, că ar trebui să îmi ascult raţiunea, şi nu inima. Aşa că, atunci când am trecut printr-o perioadă foarte grea pe la vârsta de treizeci de ani, rămânând fără job, părea că cele mai negre predicţii ale tatălui meu se adeveriseră. Am vrut să mă îndepărtez de toate astea cât mai mult. Aşa că am plecat în India.

- Cu adevărat, Franc? zise Serena, cu un glas moale.

Din poala ei, ascultam cu mare atenţie. în trecut, Franc vorbise foarte rar despre viaţa sa personală. Fie că era vorba de învăţătura lui Geshe-la despre acceptarea de sine sau de câteva ore de consum de şampanie

sau poate de o combinaţie a lor, dezvăluise în câteva fraze mai mult decât în toţi anii trecuţi. Şi părea că nu se oprea aici.

- Am vrut doar să merg undeva unde nimeni nu mă cunoştea. Şi la acel moment nord-vestul Indiei părea capătul lumii. Dar am ajuns aici şi...

Le zâmbi melancolic.

- Ai descoperit că erai acelaşi? întrebă Sam.

- Exact.

- Nu contează cât de departe mergem, nu putem să scăpăm niciodată de noi înşine, zise Sam, vorbind cu autoritatea propriei experienţe.

- Aşa că m-am retras la cafenea, ridică Franc din umeri. Cu Sfinţia Sa în susul drumului şi toţi acei oameni în robe roşii, credeam că voi fi grozav ca budist. Cu siguranţă m-am înşelat! chicoti el. Dar Geshe Wangpo m-a salvat.

- Mereu m-am întrebat cum a devenit profesorul tău, zise Serena. Acceptă atât de puţini discipoli occidentali.

- O, Dalai Lama a aranjat toată treaba, zise Franc. Chogyal, care era unul din asistenţii săi, a venit aici într-o zi şi m-a întrebat dacă pot să am grijă de Kyi Kyi, care fusese abandonat.

Franc îl mângâie pe Lhasa apso, aşezat lângă el pe canapea.

- Când m-am dus la biroul lui Chogyal de la Namgyal ca să îl iau, a apărut şi Sfinţia Sa.

Franc scutură din cap cu un zâmbet.

- Probabil că m-a văzut venind. Eram plin de mine, în totalitate plin de mine.

- Şi acum? întrebă Serena cu neastâmpăr.

- încă mai sunt, dar măcar ştiu asta, răspunse el râzând. în sfârşit, Sfinţia Sa a atins esenţialul şi a zis că am nevoie de un profesor. Când l-am întrebat pe cine sugerează, l-a numit pe Geshe Wangpo.

- Ştiai că este unul din cei mai stricţi călugări de la Namgyal? întrebă Sam.

- Deloc, răspunse Franc. E clar ideea de glumă a lui Dalai Lama. însă Geshe Wangpo a fost exact ceea ce aveam nevoie. M-a făcut repede să realizez că budismul nu are nimic de-a face cu rasul capului sau colecţionarea de iniţieri. E vorba doar despre minte. Cu cât mergeam la mai multe ore şi cu cât practicam mai multă meditaţie, cu atât începeam să realizez, pentru prima dată, că eu eram izvorul nefericirii mele. Mă torturam cu toate aceste gânduri nefericite – mai ales cu cele despre tatăl meu.

Urmară câteva clipe de tăcere, înainte ca Sam să aprobe din cap.

- îmi sună familiar. Aruncă o privire în jurul mesei înainte de a vorbi. Am venit aici după ce am fost disponibilizat la o librărie din Los Angeles. Şi eu mă torturam cu toate aceste gânduri negative.

Pe când ceilalţi murmurau sentimente de simpatie şi surpriză, m-am întors să-l privesc pe Sam. Mi-am adus aminte cât de nervos a fost când a venit pentru prima dată la Himalaya Book Café.

- Obişnuiam să mă pedepsesc gândind că eram un ratat, continuă el. Că aveam o mulţime de idei, dar nimeni nu mă plăcea. Nu puteam relaţiona cu oamenii.

- Mi-aduc aminte că practic a trebuit să te implor să vii să lucrezi aici, confirmă Franc cu un zâmbet.

Sam încuviinţă din cap.

- Ştii că din cauza asta am fost la o terapeută. Mi-a explicat că nu se petrecuse de fapt ceva foarte grav care să mă facă să mă simt rău. Mulţi oameni îşi pierd jobul, şi totuşi nu îşi pierd controlul. Gândurile şi interpretările mele erau cele care făceau tot răul. Problema era că deveniseră atât de automate, că nu le puteam ţine în frâu. Doar atunci când am urcat colina la Geshe-la şi am început să practic mindfulness am devenit conştient de ce se petrecea în mintea mea. Că puteam face ceva în privinţa asta.

- E fascinant! răspunse Serena. Chiar în dimineaţa asta Dalai Lama spunea exact acelaşi lucru, dar cu alte cuvinte. Spune-mi, a sugerat terapeuta ce trebuie să faci ca să te descotoroseşti de gândurile generatoare de suferinţă?

- Da, răspunse Sam. Şi nu era ceea ce ai putea crede. în loc să am mai multe gânduri pozitive despre mine, mi-a recomandat să mut ţinta lor. Mi-a spus că ar trebui să mă concentrez mai mult asupra gândurilor despre oamenii de care îmi pasă şi care trec printr-o perioadă dificilă.

Ochii Serenei scânteiară în timp ce ea se lăsă pe spătarul scaunului.

- Şi asta este exact ceea ce spune Sfinţia Sa.

- Sunt o mulţime de paralele, observă Sam cu autoritate. Mulţi occidentali, atunci când văd templele budiste bogat ornamentate, călugării în robe roşii, ritualurile, rugăciunile şi maeştrii budişti, se gândesc în mod greşit la budism ca la o religie bazată pe credinţă, un fel de creştinism oriental. în realitate însă nu e deloc aşa. E important să nu ne lăsăm distraşi de ceea ce ne pare o capcană religioasă. Principalul scop al budismului este de a experimenta natura minţii. Concentrarea este pe felul în care funcţionează mintea noastră.

- Şi abordarea este, zise Franc, foarte...

- Riguroasă, interveni Sam. Cineva observă un aspect subtil al conştiinţei în răstimpul unei perioade de izolare de cinci mii de ore. Apoi altcineva replică procesul. Aceştia dezvoltă un limbaj care să le descrie descoperirile. Timp de mii de ani aceste concepte sunt repetate, testate, dezbătute. Rezultatul este o înţelegere coerentă şi o direcţie foarte clară cum să ne descurcăm cel mai bine cu mintea noastră.

După o pauză, Serena spuse:

- Nu e de mirare că Sfinţia Sa are o asemenea înţelegere clară. Şi e întotdeauna atât de fericit.

- Mai am de parcurs ceva drum până să ajung în acest stadiu, zise Franc, privind când la Sam, când la Serena cu un zâmbet jucăuş, înainte de a ridica paharul. Dar până una alta să bem şampanie!

***

Puţin mai târziu am avut propria oportunitate să practic mindfulness, mai exact să meditez pe iarba-mâţei. Am decis să mă întorc de la

Himalaya Book Café sus pe colină, am trecut de porţile de la Namgyal şi m-am îndreptat direct spre grădină.

De când am descoperit acest halucinogen încântător m-am întors aici de mai multe ori – nu judeca, dragă cititorule, noi pisicile nu avem acces la

frigiderul cu bere, la pivniţa cu vinuri sau la dulapul cu lichioruri. Era aşa de rău să mă rostogolesc timp de câteva minute într-un covor de flori?

Pe când mă plimbam, mi-am amintit ce îi spusese doamna Trinci lui Dalai Lama în acea dimineaţă. Cum observase cu adevărat frumuseţea azaleelor din grădina ei. Cum plânsese la auzul unei melodii preferate. Mindfulness a avut un efect extraordinar asupra vieţii ei, însufleţind tot ceea ce observa. Oare avea acelaşi efect şi asupra mea?

Părea că, în ultimele săptămâni, nu numai că începusem să observ mai multe lucruri în jurul meu, ci devenisem şi mai intuitivă, mai conştientă de legături, senzaţii, interrelaţii la care anterior fusesem ignorantă. întâlnirea mea cu Yoghinul Tarchin şi Serena fusese o parte din toate astea, o punte către aducerea aminte a vieţii mele anterioare într-un vis. Era ca şi cum s-ar fi deschis o poartă către o nouă înţelegere a realităţii.

M-am aruncat în iarba-mâţei cu un abandon nebunesc. M-am răsucit, întins, încolăcit şi înfiorat câteva clipe în răstimpul cărora iarba misterioasă şi-a făcut efectul ameţitor.

Descoperisem iarba-mâţei doar din momentul în care când am încercat să fiu pe deplin conştientă. Doar în ultimele săptămâni, de când am devenit mai conştientă de simţurile mele, mi-am găsit calea către această sursă de extraordinară de plăcere. Oare o minte mai puţin plină de gânduri superficiale mă făcuse mai deschisă către noi posibilităţi? Era oare întâmplător că iarba-mâţei apăruse în grădină în acea perioadă – sau o minte limpede şi deschisă permite celor mai încântătoare posibilităţi să devină vizibile, spontan şi fără niciun efort?

Am ajuns să cercetez întreaga grădină doar atunci când am aterizat în iarba- mâţei şi am început să contemplu plimbarea spre Namgyal. Astfel am observat că uşa magaziei era din nou deschisă. Nu era nimeni înăuntru.

Putea fi vreo invitaţie mai irezistibilă?

în câteva clipe eram în mica colibă de lemn, adulmecând mirosurile înţepătoare. Câteva erau naturale şi imediat recognoscibile, precum un sac cu resturi vegetale pe care l-am găsit risipit din plin în jurul tufişurilor din grădină. Alte mirosuri precum cele din sticlele de plastic, cu înfăţişare malefică, m-au făcut să mă dau înapoi. Toate felurile de unelte de grădinărit erau ataşate pe o placă vizavi de uşă, fiecare ocupându-şi clar locul menit. O varietate de saci şi cutii se aflau sub o bancă. Tocmai le cercetam cu cea mai mare curiozitate, când am auzit un zgomot în spatele meu. O umbră se ivi brusc asupra mea. îngrozită, am ţâşnit în spaţiul strâmt dintre doi saci, zărindu-l doar o clipă pe bărbatul care intra pe uşă.

Se dovedi a fi nimeni altul decât şoferul Sfinţiei Sale.

Dacă mi s-ar fi cerut să numesc o persoană pe care nu mi-aş dori s-o mai văd vreodată, nu mi-ar fi fost deloc greu să spun că e vorba de şoferul lui Dalai Lama. Din fericire, îl întâlneam rar. Atribuţiile sale de şofer l-au făcut să vină sus rareori. Când îl vedeam, o făceam de obicei din siguranţa pervazului meu, în timp ce îl priveam lustruind maşina oficială a Mănăstirii Namgyal. Un bărbat masiv cu o prezenţă morocănoasă, el a fost cel care sugerase atunci când am prins un şoarece în primele zile la Namgyal să mi se spună Şoricica Flocoasă. Era un nume care îi amuzase enorm pe toţi cei din biroul asistenţilor, cu excepţia mea.

- Tu! exclamă el acum, recunoscând lăbuţele gri şi flocoase şi coada ieşind dintre doi saci cu surcele de lemn.

Am început să tremur, întregul corp fiindu-mi zguduit de teamă. în orice moment aşteptam să-i simt furia pentru că ajunsesem în magazie.

- Vino, PSS! Afară! ordonă el pe un ton care era ferm, dar, după câte am observat, nu şi ostil. Şi folosise numele meu oficial.

M-am răsucit scurt, dar mi-am dat seama că sunt blocată. Umerii mei, îndesaţi între saci într-un avânt plin de adrenalină, erau oarecum prea laţi pentru a fi convinşi să se întoarcă. Labele mele nu se puteau mişca pe podeaua de beton. Eram captivă şi la mila unui bărbat care mă îngrozea.

- Se pare că te-ai înţepenit, observă el, aplecându-se pe vine.

împinse unul din saci în lateral, eliberând deodată presiunea asupra corpului meu. M-am răsucit degrabă, m-am bulucit printre cizmele sale şi am ieşit în fugă afară.

Urmându-mă, se aplecă să mă mângâie pe ceafa.

- Iată-te în sfârşit! murmură el liniştitor. Mi-am ridicat privirea la el,

uimită şi confuză.

Unde era bătăuşul din imaginaţia mea, cel care se pregătea să mă gonească? Căpcăunul care îmi dăduse acel nume pe care îl detestam?

Intră din nou în magazie şi îşi continuă treaba. Să mă pedepsească pentru a mă fi prins înăuntru nu părea să fie printre intenţiile sale. De fapt, doar fredona melodia unui hit hindi la modă într-un fel care sugera că gândurile sale erau deja în altă parte. Acum înţeleg că era figura pe care o văzusem în trecut de la distanţă, dar pe care nu o recunoscusem. Nu făcusem niciodată legătura între grădină – acum grădina mea – şi şofer. Când ieşi din nou din magazie purtând mănuşi de grădinărit şi cărând o găletuşă şi unelte de plivit, am înţeles că el era cel care plivea pământul pe care îl foloseam drept toaletă din când

în când. îndepărta frunzele şi alte rămăşiţe şi menţinea tuns îngrijit gazonul.

Se îndreptă spre un covor de flori şi se aşeză pe braţe şi în genunchi. L-am privit cum îndepărta cu grijă buruienile care străpungeau solul, săpând adânc în pământ pentru a înlătura întreaga plantă, cu tot cu rădăcină. Munca îi era constantă, grijulie, metodică. Era un calm care mă făcu să mă apropii mai mult.

Simţind asta, privi peste umăr şi mă observă stând foarte aproape.

- Să vezi o grădină bine întreţinută este o plăcere ancestrală. îşi înclină capul în direcţia căminului de bătrâni. Iar tu ajuţi ca voluntară. Fertilizatoare! O parte importantă din grădinărit.

Aşadar, ştia despre acele vizite.

- Sper că îţi place iarba-mâţei. Am sădit-o chiar pentru tine. Ştiu că nu ai grădina aproape la Namgyal şi m-am gândit că ţi-ar plăcea ca acest loc să fie al tău.

Nu-mi venea să cred ce auzeam. Dintre toţi oamenii, şoferul sădise iarba- mâţei. Special pentru mine! Nu ştiam ce să mai cred.

Continuă să lucreze în tăcere pentru o vreme, apropiindu-se uşor de mine pe braţe şi genunchi.

- Grădinăritul este precum meditaţia, zise el.

M-am întrebat dacă voia să sugereze că grădinăritul este ceva ce considera util pentru a-l ajuta să se concentreze asupra momentului prezent. Oare mirosul argilei şi de pin îl aduceau înapoi aici şi acum?

Şi totuşi, ceea ce a spus în continuare nu putea să mă surprindă mai tare.

- Mintea este precum o grădină, îmi spuse el. Tu alegi ce să cultivi: buruieni sau flori.

într-o singură frază, părea să fi surprins esenţa a ceea ce spusese Sfinţia Sa chiar în acea dimineaţă. Buruieni sau flori? Mindfulness ne dă posibilitatea să alegem.

Şoferul se apropie chiar mai mult; i-am urmărit mişcările.

Şi mi-am dat seama că îl înţelesesem total greşit. Părea el dur şi iute, dar avea suflet bun. Părea el uriaş şi puternic, dar putea să fie la fel de bine şi amabil. Şi ceea ce tocmai spusese trăda o perspectivă care era total neaşteptată.

Plecându-mă, mi-am pus umărul drept în iarbă, apoi m-am prăbuşit complet la pământ. Mi-am întins labele atât cât puteam de mult şi apoi m-am întors pe spate.

Privindu-mă, şoferul chicoti. Mă mângâie uşor sub bărbie cu arătătorul acoperit de mănuşă.

- Cred că îţi place să cultivi floarea-soarelui, Şoricică Flocoasă, zise el.

Şi ştii ceva, dragă cititorule? Pentru prima dată, nu m-am mai supărat că-mi spune aşa.

CAPITOLUL OPT

Am început să vizitez grădina mai des după întâlnirea mea cu şoferul. Iarba- mâţei şi recunoaşterea faptului că şoferul era de fapt o persoană specială mă făceau să mă simt ca acasă. Grădina nu mai era un loc unde veneam ocazional – ci a devenit parte din teritoriul meu.

într-o după-amiază, coboram pe scări după un rostogolit în iarba-mâţei, când mi se întâmplă un lucru pe care ar fi trebuit să îl clarific cu mult timp în urmă. Oare nu spusese Serena că pe acelaşi drum, doar ceva mai departe, cumpărase Sid un bungalou? Mi-am dat seama că la mică distanţă de mers se afla proiectul de renovare care devenise cauza recentei ei nefericiri.

Am avut imediat un gând: să explorez puţin şi să văd dacă îl găsesc.

Mănâncă pisicile ton?

Sau, ca să o spun cu alte cuvinte, este Dalai Lama budist?

Cu un pas vioi, am continuat să merg pe stradă. Chiar dacă nu ştiam exact ce căutam, posibilitatea de a descoperi care era noua casă a Serenei şi a lui Sid mi se părea fascinantă.

După ce am trecut de cămin, am văzut un şir de magazine neîngrijite. Apoi, drumul a devenit mai periferic. De la drum porneau şerpuind străzi private ce duceau către case îndepărtate, unele în spatele gardurilor, iar altele în câmp deschis, amplasate în văzul tuturor. Prea puţini oameni mergeau pe asfalt, iar pe măsură ce exploram dincolo de cel mai îndepărtat loc în care fusesem, am observat cum se schimba atmosfera acelui loc. Se părea că nu mai erai în oraş, ci treceai progresiv la ţară. Am observat că, din acest punct, drumul se numea Tara Crescent.

De-a lungul drumului, pini uriaşi îşi şopteau pe ascuns unul altuia. Bordurile erau acoperite din abundenţă cu frunziş verde, în timp ce parfumurile exotice a zeci de flori pe care nu le ştiam îmi asaltau cu interes nările. La intrarea unei proprietăţi, la numărul 21, era pus un semn cu Patel Construction. Uitându-mă în josul străzii, nu am văzut nicio casă, dar am observat un container plin cu resturi de materiale. Pe lângă bucăţi de rigips şi beton, era şi un pahar din carton cu logoul Himalaya Book Café.

Poate că îl aruncase Serena când trecuse pe acolo?

Precaută, m-am aventurat înăuntru. Strada era cu pietriş, aşa că am mers pe lângă el, de-a lungul ierbii care aproape că era sălbatică. M-am uitat înjur, dar totul crescuse prea mult. Iarba era înaltă, iar tufele erau sălbatice, aşa că mi-era aproape imposibil să văd pe unde mergeam. Apoi strada se schimbă, vegetaţia sălbatică dispăru, iar eu m-am trezit în faţa unei privelişti neobişnuite. În faţa mea era un bungalou în construcţie cu pereţi albi şi cu o verandă largă, care părea încântător de demodată şi era numai bună de explorat. Un turn cu creneluri care se înălţa pe una din aripile casei îmi atrase imediat atenţia. Se înălţa pe două etaje şi era acoperit de iederă. înspre

vârf era o cameră cu ferestre largi pe toate cele patru părţi. Cel mai bun loc pentru o priveliște, îmi imaginam eu, de unde puteai să priveşti soarele, luna şi stelele cum se uneau cu vârfurile înghețate ale Munţilor Himalaya care se ridicau deasupra casei şi se întindeau şi dincolo de ea.

M-am oprit ceva vreme, absorbind totul. Casa avea o grădină cu palmieri înalţi, tufişuri de bougainvillea cu cascade de flori roşii şi violete şi o plantaţie de pini în partea din spate. Peisajul sugera tot felul de comori ascunse. Chiar dacă nu se afla nimeni acolo – şi în mod clar că nu fusese nimeni de ceva vreme –, locul avea o calitate curios de încântătoare care te vrăjea.

Am mers mai departe pe stradă şi apoi am urcat câteva trepte din gresie până la verandă. Un strat subţire de praf de beton şi urme lăsate de cizme păreau să confirme că aceasta era casa pe care Serena şi Sid o renovau. La intrare se aflau câteva scaune vechi de ratan; am adulmecat unul dintre ele şi am detectat imediat parfumul Serenei.

Am început să mi-i imaginez pe amândoi locuind aici, într-o casă cu turn, la mică distanţă de drumul care duce spre Namgyal şi de grădina mea. Aproape că era prea frumos ca să fie adevărat. încă un exemplu de legătură karmică strânsă, profundă între mine şi Serena. Mai rămânea să descopăr ce legătură aveam cu Sid, însă fără îndoială că era la fel de puternică: mă simţisem captivată de el încă din prima clipă în care l-am văzut.

Uitându-mă cu o mare curiozitate înjur, nu am putut să nu observ că puţin mai încolo era o fereastră pe jumătate deschisă. Era deschisă astfel încât să poată încăpea un corp mic – deşi pufos. M-am dus înspre ea şi am sărit pe pervaz, apoi înăuntru, unde am aterizat cu obişnuita mea bufnitură lipsită de graţie.

Mă aflam într-o cameră care era mare, goală şi cu miros de mucegai. Neprezentând vreun interes pentru o pisică, m-am îndreptat spre o uşă deschisă, adunând un strat de praf pe pernuţele catifelate ale lăbuţelor mele. Un hol la fel de gol traversa casa. L-am parcurs şi în curând am început să pierd noţiunea timpului tot rătăcind prin camerele goale, în susul şi în josul scărilor, după colţuri şi la diferite etaje. Din când în când o mai luam şi prin alte holuri care păreau cât de cât promiţătoare. Casa părea genul de loc care

fusese acolo de când lumea – o casă extrem de veche. Odată mobilată, avea să se transforme într-un labirint al curiozităţilor. Visul fiecărei pisici.

într-o cameră am descoperit nişte uşi franţuzeşti care duceau către o curticică. Era deschisă spre cer, cu un lac – în acel moment stagnant – în centru. Peşti? m-am întrebat eu. M-am uitat la apa verzuie prin geam, căutând o licărire sub suprafaţă. într-o altă încăpere mare şi ovală am găsit un pian ca al lui Franc, numai că stătea pe trei picioare şi era acoperit cu o ţesătură groasă. Era probabil „grandios”, am hotărât eu, amintindu-mi de modelul de pian folosit de muzicieni la Royal Albert Hali în timpul transmisiunilor BBC pe care le urmăream cu Tenzin.

Mă aflam într-o cameră goală, diferită, când a avut loc o întâlnire extraordinară. Traversasem camera ca să inspectez şemineul, întrebându-mă dacă mi-ar putea oferi vreun indiciu olfactiv referitor la

foştii ocupanţi, când am auzit un zgomot în spatele meu. M-am întors şi am văzut o fetiţă într-o rochie albă stând în hol. Era cea mai minunată creatură pe care o văzusem. Dar era reală? Părea că vedeam o stafie – deşi una dintre cele mai încântătoare. Era ceva atât de familiar, şi totuşi spectral în apariţia ei, încât nu ştiam ce părere să am despre ea. Cu ochi căprui strălucitori, un nas cârn drăguţ şi un păr negru până la umeri, părea să aibă în ea tot ce era mai frumos.

Dragă cititorule, nu mă dau în vânt după copii. Picioruşele mele din spate şubrede îmi provoacă dureri dacă sunt tratată cu lipsă de delicateţe – când eram doar un pui am fost scăpată de un derbedeu din Delhi, ceea ce mi-a cauzat defectul. Reacţia mea obişnuită la vederea unui copil este să mă fac dispărută.

Şi totuşi, acum nu simţeam deloc nevoia să fug, dimpotrivă. Am rămas uitându-mă la ea – iar ea la mine – pentru mult, mult timp. Am avut cea mai curioasă senzaţie şi ştiu că la fel şi ea. Era un fior palpabil de recunoaştere.

Apoi traversă camera venind în fugă spre mine. în loc să mă feresc, am aşteptat nerăbdătoare să se apropie. Atunci când o făcu, Serena apăru în uşă în spatele ei.

- Ai grijă, Zahra, altfel va fugi.

Zahra mă luă în braţe şi mă ţinu cu burta în sus, ca pe un bebeluş uman. Era o poziţie din care de obicei mă zbăteam să scap – dar nu şi de data asta. Nu cu ea uitându-se la mine şi aplecându-se să-mi sărute fruntea.

Cu timiditate, se uită în sus spre Serena care, acum cu Sid lângă ea, privea, îşi dădu seama că erau martorii a ceva foarte neobişnuit.

- O ştii? întrebă Zahra.

- Este Rinpoche. PSS. Ţi-am spus despre ea. -Da.

- Nu am mai văzut-o niciodată aici. Mă întreb cum a ajuns aici.

- Poate că ştia că urma să mă aduci ca să văd casa, spuse Zahra, punându-mă jos cu cea mai multă grijă şi atenţie.

- Posibil.

Sid se duse către uşile deschise care dădeau spre verandă.

- Ce părere ai? îşi întrebă fiica.

- îmi place foarte mult!

Părea să explodeze de fericire. însă nu se uita în jurul ei prin casă atunci când spuse asta. Ci se uita la mine.

- Ea nu vine la pachet odată cu casa, să ştii, spuse Sid, zâmbind.

- Trebuie să îl convingi pe Dalai Lama să mi-o dea mie.

Cei doi adulţi râseră în timp ce păşiră pe verandă. Zahra îi urmă doar atunci când văzu că veneam şi eu cu ea.

- Aş vrea să urc în turn, spuse ea în timp ce stăteam toţi patru pe scaunele din ratan de-afară, eu fiind aşezată în poala Zahrei.

- Nu este în siguranţă până când nu reparăm scările, spuse Sid. Rămâne pentru data viitoare.

Mângâindu-mă, Zahra întrebă:

- Când va fi data viitoare?

- Nu la jumătatea trimestrului şcolar, pentru că atunci vom fi în vacanţă în Goa, explică Sid. Iar vacanţa următoare vei fi cu bunica Wazir pentru primele două săptămâni...

Am simţit-o pe Zahra devenind încordată.

- De ce nu ne bucurăm pur şi simplu de faptul că suntem aici acum? interveni Serena, desfacând o punguţă frigorifică pe care o adusese cu ea. Vrea cineva îngheţată?

De această dată, tensiunea o făcu pe Zahra să se foiască.

- Nu, mulţumesc.

- Zahra? Tonul uimit al lui Sid avea şi o notă de îngrijorare. Este una dintre preferatele tale...

- Ştiu. Doar că...

Se aplecă deasupra mea, părul formând o perdea în jurul feţelor noastre în timp ce se uita în ochii mei. Serena şi Sid desfacură ambalajele cornetelor şi începură să mănânce. Cei doi discutară despre schimbările ce urmau a fi făcute în casă. în mod evident, constructorul trebuia să ajungă la faţa locului cât de curând.

- Tati, întotdeauna trebuie să păstrezi un secret? le întrerupse deodată Zahra conversaţia ridicându-se.

Sid se uită la ea.

- Interesantă întrebare, răspunse el, încreţindu-şi sprânceana în timp ce se gândea. Dacă era surprins de întrebare sau de intensitatea din tonul Zahrei, nu o arăta. Bănuiesc că sunt situaţii în care nu trebuie, spuse el gânditor. Constrângerea ar fi una. Sau dacă păstrarea secretului ar duce la un rău mai mare decât dacă nu l-ai păstra.

- Ce este constrângerea?

- Constrângerea este atunci când eşti forţat. Ca atunci când cineva spune: „Trebuie să păstrezi secretul, altfel..."

- „... mă voi supăra foarte tare pe tine", termină Zahra.

- Şantaj emoţional, confirmă Serena.

Zahra încuviinţă solemn, aplecându-se să mă mângâie din nou. în timp ce Zahra dădea din cap, Serena şi Sid schimbară priviri cu subînţeles.

La puţin timp după aceea, Namdev Patel sosi într-o dubă stropită toată cu tencuială şi încărcată cu echipament de construcţii. Era un om scund şi îndesat, îmbrăcat în pantaloni de stofa şi cămaşă albă. Se

apropie de casă cu mersul mândru al unui om care îşi diviniza creatorul.

- Mulţumesc că aţi venit, începu Sid, după ce avură loc politeţurile necesare, iar domnul Patel se aşeză pe unul dintre scaunele din ratan. Voiam să vorbim despre ceea ce i-aţi spus Serenei săptămâna trecută, referitor la întârzierea cu încă şase luni a datei de terminare a lucrărilor.

în mod evident anticipând întrebarea, domnul Patel începu să enumere o listă impresionantă de electrocasnice care aveau nevoie să fie importate, să vorbească despre procesul întortocheat necesar asigurării fiecăruia dintre ele, despre problemele cu care se confruntă companiile mijlocii de construcţie precum compania sa –, alături de o mică incursiune în macroeconomia indiană şi de nişte referinţe la adresa rupiilor deloc stabile.

Odată ce termină de vorbit, Sid verifică:

- Aşadar, întârzierea este legată de nişte electrocasnice?

- Trebuie să înţelegeţi – agenţia cu care lucrăm este extrem de ocupată în acest moment. Nu este ca şi cum am intra într-un magazin şi am comanda

diverse produse.

- în regulă, răspunse Sid înainte ca domnul Patel să poată continua. Dar este vorba numai de electrocasnice?

Constructorul dădea din cap cu tărie.

- Din fericire, una dintre companiile mele se ocupă de importuri, îi spuse Sid. I-am cerut managerului să facă nişte cercetări.

Sid scoase dintr-o mapă o hârtie cu o listă de produse care fuseseră verificate.

- Am găsit un alt furnizor care ne poate aduce aceste produse în două săptămâni.

Domnul Patel se întinse peste masă ca să ia lista.

- Veşti bune, nu-i aşa? se asigură Sid.

Domnul Patel se uită la foaie, apoi răspunse cu cea mai mare ezitare:

- Bănuiesc că vor exista nişte costuri având în vedere că anulaţi comanda care a fost deja făcută, începu el.

- Sunt sigur că nu vor fi, replică senin Sid.

- Nu putem să ne luăm pur şi simplu tălpăşiţa, vociferă el. Cineva în poziţia dumneavoastră, domnule. Un constructor cu o reputaţie ca a lui Patel Construction...

- Ce are a face reputaţia cu asta?

- Nu putem să ne jucăm aşa cu furnizorii...

- Chiar sugeraţi că ar trebui să aşteptăm şase luni numai ca să nu supărăm un agent importator din Delhi?

- Asta este numai un aspect, domnule.

Domnul Patel îşi rotea ochii dintr-o parte în alta.

- Vreţi să spuneţi...?

- Este mai mult decât ceea ce se vede.

- în regulă... Sid îşi păstră calmul. Ce anume îmi scapă? Constructorul se foi în scaun.

- Am fost nevoit să le trasez subcontractorilor alte sarcini.

- Nu pot fi recontractaţi?

- Mă puneţi într-o poziţie extrem de dificilă! îşi ridică domnul Patel vocea.

- Eu vă pun pe dumneavoastră..., răspunse Sid cu răceală. Trebuia să mă mut aici de luni întregi. Am auzit numai de întârzieri şi scuze. Sincer, m-am săturat.

- Este foarte dificil să lucrezi cu acel agent, domnule. Aceşti oameni din Delhi...

- Managerul meu a vorbit şi el cu agentul dumneavoastră. Domnul

Patel tresări.

- A întrebat de piesele despre care dumneavoastră pretindeţi că durează luni până să ajungă. Ce aţi spune – vocea lui Sid fu înceată şi fermă – dacă v-aş zice că şi agentul dumneavoastră le poate procura în două săptămâni?

- Sunt sigur că este o neînţelegere, protestă domnul Patel. Urmă o

tăcere lungă înainte ca Sid să spună:

- Singurul lucru pe care nu îl înţeleg este de ce faceţi asta, domnule

Patel.

- Ce anume?

încercă să pară gata de luptă, însă se dovedi complet slab.

- Avocaţii mei au analizat contractul de construcţie. îmi spun că am foarte mari şanse de succes dacă vă dau în judecată pentru comportament înşelător. Nerespectarea contractului. Atitudine imorală. încălcarea unora dintre codurile în construcţie.

Constructorul îşi duse faţa în mâini, se aplecă în faţă şi îşi puse coatele pe genunchi, oftând greu.

- Bănuiesc că cineva v-a pus să faceţi asta. V-a plătit...?

- Nu m-a plătit.

- Atunci altceva?

- M-a ameninţat.

- Hmm...

- Nu îmi pot permite să pierd tranzacţia.

- S-ar putea să nu fie nevoie, dacă îmi spuneţi despre cine este vorba.

Domnul Patel privi surprins.

Nu numai Sid se holba la el. Ci şi eu, Serena şi Zahra.

- Vă puteţi păstra şi acest proiect, îi spuse Sid, dacă vă luaţi angajamentul să îl terminaţi până la sfârşitul lunii. Dar mai întâi am nevoie de un nume.

Atunci când constructorul mărturisi, nu spuse, ci mai degrabă şopti adevărul, îşi ţinu capul în mâini astfel încât cuvântul de-abia se făcu auzit, dar fu oricum o confirmare.

- Wazir, şopti el.

Dacă Sid sau Serena erau surprinşi de această dezvăluire, nu o arătară. Dar Zahra fu extrem de tulburată. Dându-mă jos din poală, se grăbi înspre tatăl ei şi îşi aruncă braţele în jurul umerilor.

- De ce, tati? se plânse ea. De ce este buni atât de îngrozitoare?

- Este în regulă, petala mea, îi spuse el, ţinând-o strâns în braţe. Răul nu e făcut încă.

Pe când spuse aceasta, ochii săi îi întâlniră pe ai Serenei. Expresia din ei sugera o înţelegere – şi o hotărâre de fier.

în câteva minute domnul Patel se întoarse la dubă, cu un mers apologetic extrem de diferit de bravada care îl caracterizase atunci când venise. Zahra încă se mai agăţa de tatăl ei, iar Serena era aşezată, uitându-se în grădină cu mult mai mult calm decât te-ai fi aşteptat de la cineva ale cărui cele mai negre suspiciuni tocmai fuseseră confirmate. Avea o expresie gânditoare în privire. Mi-am dat seama că expresia ei era calculată în mod voit – o tehnică pe care o învăţase de la un vizitator al cafenelei cu câteva săptămâni în urmă.

Revelaţia faptului că doamna Wazir fusese cea care depusese plângere la consiliul local împotriva prezenţei mele la Himalaya Book Café o şocase pe Serena. Fusese tura ei la cafenea în acea după-amiază, iar Kusali se ocupase de mesele ei după vizita inspectorului. Cu tot calmul ei obişnuit, Serena fusese şocată să descopere că ea, personal, devenise o ţintă a răutăţii doamnei Wazir.

Serena se nimerise să stea, cufundată în meditaţie, pe bancheta din spate, care era cea mai apropiată de bucătărie – banchetă care era şi cea mai aproape de standul de reviste al cărui raft de sus îl ocupam eu –, când Ani Drolma făcu o vizită librăriei. în ciuda numelui tibetan, Ani Drolma era o englezoaică ce venise să vadă Munţii Himalaya pe când avea douăzeci de ani – şi se hotărâse să trăiască aici definitiv. Cunoscută datorită faptului că îşi petrecuse mai mult de zece ani meditând singură într-o peşteră deasupra nivelului de zăpadă, în ultimii ani Ani-la, aşa cum i se spunea cu afecţiune, pusese bazele unei mănăstiri de maici nu departe de Dharamsala pentru ca tinerele din întreaga zonă să aibă aceleaşi oportunităţi ca şi bărbaţii. „Ani", numele pe care şi-l însuşise, însemna „călugăriţă" în tibetană. în ciuda înfăţişării sale delicate în robe roşii, a staturii mici şi a capului ras, Ani-la era o forţă de luat în calcul. Ochii săi clari, energici şi plini de viaţă păreau să pătrundă până în miezul problemei. Ani-la era şi foarte miloasă.

- Ce mai face draga ta mamă? întrebă ea când se apropie de Serena, care se ridică în picioare pentru ca cele două să se poată îmbrăţişa. Am auzit că a fost spitalizată.

- Mult mai bine, mulţumesc, îi spuse Serena. Doamna Trinci şi Ani-la

se cunoşteau de mult.

- Urmează tratament medicamentos pentru tensiunea arterială. Meditează chiar frecvent acum.

- Foarte bine! îi sclipiră ochii lui Ani-la. Cu siguranţă că îi va prinde

bine.

- Deja se vede asta.

- Iar tu, draga mea?

- O, păi, bine în general, spuse ea cu privirea în podea. Dar tocmai am primit nişte veşti tulburătoare.

Serena ştia că nu avea rost să pretindă altceva de faţă cu Ani. Călugăriţa o analiză cu atenţie.

- Să-mi spui dacă pot să fac ceva, spuse ea. între timp, protejează-ţi mintea.

Când spuse acestea, mi-am amintit ceea ce îi zisese Yoghinul Tarchin Serenei cu numai câteva zile înainte, şi anume ca în momentele dificile să practice meditaţia asupra minţii. Exact acelaşi gând avu în mod evident Serena, înainte de a răspunde:

- De fapt, aş fi foarte recunoscătoare pentru un sfat. Ani Drolma ridică

din sprâncene.

- Meditaţia asupra minţii. Nu am mai exersat de mulţi ani asta. Mi-ai putea reîmprospăta memoria cum se face?

- Desigur.

Aruncând o privire înspre banchetă, gesticulă:

- Să ne aşezăm?

Ştiam deja care sunt instrucţiunile pentru acest tip de meditaţie, căci le auzisem atunci când Dalai Lama şi Geshe Wangpo le predau săptămânal la ore. Dar am ajuns să-mi dau seama că fiecare profesor avea o manieră diferită de a prezenta lucrurile – şi perspective noi –, astfel că până şi cele mai cunoscute practici puteau fi prezentate într-o lumină diferită. Având în vedere că Ani Drolma îşi petrecuse atât de mulţi ani meditând, eram curioasă să ştiu ce anume ar avea de spus. Se părea că mă aflam pe standul de reviste chiar la momentul potrivit ca să beneficiez de marea ei înţelepciune.

- începe prin a respira ca să îţi linişteşti mintea, îi spuse ea Serenei odată aşezate amândouă de o parte şi de alta a mesei şi după ce Serena ceruse nişte ceai pentru ele. Ca obiect al meditaţiei, respiraţia este ceva la îndemână – uşor de identificat. De îndată ce mintea s-a mai liniştit, să zicem după vreo cinci sau zece minute, atunci schimbă obiectul meditaţiei cu mintea însăşi.

- Problema este că, de îndată ce încerc să îmi cercetez mintea, încep să am gânduri...

Şi eu la fel, mi-am spus eu.

- Desigur. Este ceva normal, spuse Ani Drolma, încuviinţând din cap.

Se întinse în scaunul ei, iar ochii îi deveniră strălucitori.

- Dar spre deosebire de alte tipuri de meditaţie, atunci când apar gândurile, ele nu sunt considerate distrageri.

- Nu? Sprânceana Serenei se încreţi de surpriză.

- Gândurile se nasc din minte tot aşa cum valurile se nasc din ocean. Au aceeaşi natură. Dacă ne aşezăm pe o bancă la mare şi vedem apărând un val, formându-se o creastă, apoi spărgându-se la mal înainte de a se duce înapoi în mare, ştim că valul este de fapt marea. Diferită de restul oceanului doar pentru câteva momente, dar parte din el. Aşa este şi cu gândurile noastre. Ceea ce e important – se opri ea pentru a sublinia ce urma să spună – este să nu ne implicăm în gândurile noastre, lucru pe care îl facem de obicei. Treaba noastră este pur şi simplu să observăm un gând exact ca pe un gând.

Serena o asculta cu atenţie.

- Ca să facem asta atunci când apare un gând, exersăm confirmarea, acceptarea şi eliberarea.

- Ce se întâmplă când apar imediat şi alte gânduri? Ani Drolma zâmbi.

- La fel. Confirmarea. Acceptarea. Eliberarea. Vezi tu, de obicei rămânem prinşi în gânduri. Imediat ce apare un gând, ne implicăm. Suntem absorbiţi, indiferent de gând. Indiferent de cât de mult rău ne face.

Serena îşi încreţi buzele:

- Aşa este, spuse ea. Am nişte gânduri despre care ştiu că mă fac nefericită. Dar îmi tot vin în minte.

Ani Drolma îi atinse mâna.

- încă un motiv să exersăm meditaţia asupra minţii. Ne ajută să ne punem gândurile la respect. Un gând este doar un gând. O concepţie temporară. Nu este un fapt. Sau vreun adevăr. Fiecare gând pe care l-ai avut vreodată s-a dus. Nu este aici acum, nu-i aşa?

Serena dădea din cap zâmbind:

- Dar ajungem să fim atât de absorbiţi de gândurile noastre. Ne pot face atât de nefericiţi.

- „Absorbiţi" este un cuvânt bine ales, fu de acord Ani Drolma. Prelungim atât de multă nefericire.

M-am gândit la cât de des eram o victimă a exact aceluiaşi lucru, revenind asupra gândurilor care mă făceau nefericită.

în acel moment sosi un chelner cu ceai, turnă două ceşti de ceai englezesc şi lăsă pe masă o farfurie cu biscuiţi.

- Se pare că meditaţia asupra minţii este o modalitate bună de a rupe cercul negativităţii, observă Serena atunci când rămaseră din nou singure.

Ani Drolma reflectă la asta în timp ce îşi sorbi ceaiul.

- S-a dovedit că meditaţia este de ajutor celor care au depresii. Experţii în neurologie susţin că lobul insular, care este partea creierului în care simţim nefericirea, este legat de funcţionarea executivă a creierului, care caută motive. Gândurile nefericite duc la sentimente de nefericire. Ne întrebăm apoi de ce ne simţim trişti, iar acest lucru duce la mai multe interpretări, credinţe, atitudini nefericite...

- Un cerc vicios.

- Exact. Meditaţia poate ajuta să rupem cercul. Da, iniţial putem fi copleşiţi de gânduri. Dar pe măsură ce exersăm neimplicarea, lucrul curios este că ele apar din ce în ce mai puţin. încetează în timp să mai existe.

- Ce mai rămâne după aceea? Ani Drolma străluci:

- însăşi mintea!

Serena reacţionă la entuziasmul ei cu o expresie tristă:

- în rarele ocazii în care mintea mea a fost liniştită, tot ceea ce am observat este nimic.

- Păstrează-te în starea asta! se întinse Ani Drolma, strângându-i din nou mâna. Păstrează-te în starea de „nimic" şi vezi ce se petrece.

- Vrei să spui că se modifică?

- Experienţa se modifică. Mai mult ca sigur. Doar nu crezi că toţi acei ani petrecuţi în peşteră de una singură au fost un fel de act de rezistenţă? Un exerciţiu de masochism? chicoti ea.

Mă tot întrebasem mult timp de ce Ani Drolma şi alţii ca ea preferau izolările. Yoghinii care fuseseră în vizită la Sfinţia Sa nu păreau să fie aspri, în timp ce era o anumită tărie în ceea ce-i privea, erau şi uimitor de deschişi. Eram intrigată să aflu aceasta direct de la Ani Drolma.

- La început, mintea îţi pare ca un vid inert şi nimic mai mult, ca un fundal al gândurilor. Dar cu cât poţi să sălăşluieşti mai mult cu mintea, cu atât începi să îi percepi calităţile. Claritate, lumină. Cum, din ce în ce mai mult, simţim linişte, o stare de bine. Poate că începem să ne gândim că meditaţia este un exerciţiu cognitiv, dar descoperim că este în egală măsură un sentiment, o stare. Conştiinţa noastră primordială nu are limite, starea sa naturală este una de strălucire şi de extaz permanent. Atunci când avem această experienţă, nu ne mai gândim la noi ca fiind numai asta.

Arătă spre propriul ei corp.

- Ne dăm seama că propria noastră natură este cu totul diferită.

Serena reflectă mult timp asupra cuvintelor rostite de Ani Drolma.

- Mulţumesc foarte mult, spuse ea în cele din urmă. Este un adevărat privilegiu să vorbesc cu cineva care are experienţa pe care o ai tu în meditaţie.

- Eşti foarte amabilă. Mulţumesc, Serena, răspunse Ani Drolma. Sper că vei insista cu exerciţiul de meditaţie.

Apoi, în timp ce Serena dădea afirmativ din cap, adăugă:

- Treaba noastră este să renunţăm la toată agitaţia care ne întunecă mintea. Să perseverăm în natura sa imaculată. Acest lucru este foarte de folos – nu numai în meditaţia formală, ci şi atunci când avem de-a face cu situaţii dificile.

***

De pe verandă, l-am auzit pe domnul Patel pornindu-şi duba. Câteva secunde mai târziu o luă în sus pe alee şi spre porţile de acces. Am văzut-o pe Serena privind în jos la ambalajele de îngheţată. Respiraţia îi era regulată, iar comportamentul, relaxat. Eram sigură că urma sfatul lui Ani Drolma, renunţând la multele gânduri care luaseră naştere în urma revelaţiilor constructorului. După un timp, spuse:

- Zahra şi-a dorit să vadă fântâna din capătul pajiştii. Poate că ar trebui să i-o arăţi înainte să se facă prea târziu.

Sid se ridică, ţinându-şi fiica de mână, şi o privi recunoscător pe Serena. Ştiam că sugestia ei era o ocazie de a le da timp lui şi Zahrei să fie împreună, de a vorbi despre ceea ce se întâmplase.

Fiind o pisică, voiam să mă alătur lor.

Zahra se sprijini de tatăl ei în timp ce se plimbau pe pajişte, îndepărtându-se de casă. Nu departe în spatele lor, am privit cum Sid a îmbrăţişat-o liniştitor.

- Ce este, draga mea? întrebă el când, după un timp, ea nu spuse

nimic.

- Buni.

Trecu ceva timp până vorbi.

- Ceea ce se întâmplă între mine şi buni are rădăcini adânci în trecut, petala mea, ştii bine asta. Nu are nimic de-a face cu tine.

Au continuat să se plimbe. în cele din urmă, ea spuse:

- Am auzit că i-a făcut necazuri Serenei. Şi micuţei Rinpoche.

- De unde ştii asta?

- Unul din chelnerii de la cafenea vorbea despre asta. Nu ştia că ascultam. De ce buni o urăşte pe Serena atât de mult?

- Nu a întâlnit-o niciodată pe Serena. Nu o cunoaşte, deci nu are cum să o urască. Nu personal.

- Buni este întotdeauna atât de drăguţă cu mine. Nu înţeleg de ce este atât de rea cu tine şi cu Serena. Şi cu Rinpoche.

Sid o strânse de umeri.

- O, cred că ne putem purta singuri de grijă. Iar relaţia ta cu buni este cu totul separată.

- Dar asta este chestia, spuse Zahra pe când se desprinse de el. Nu cred că este.

- De ce?

Sid privi în jos la ea. Arăta tare nefericită.

- L-a forţat pe constructor să facă toate aceste întârzieri ca să nu te poţi muta. Am crezut că a făcut asta pentru ca tu să fii de acord să mă laşi să-mi petrec o parte din vacanţă cu ea.

Se îndreptau spre fântână, dar în schimb Sid se întoarse către un crâng de brazi de la marginea proprietăţii.

- Ţi-a spus ea asta?

- Nu, dădu Zahra negativ din cap. Dar cred că are de-a face cu secretul.

- Deci, se opri Sid, de aceea mă întrebai de secrete?

Zahra îşi ascunse faţa în mâini, iar lacrimile începură să-i curgă printre degete.

încă o dată, Sid îşi puse braţele în jurul ei şi o ţinu aproape de el.

- Tu eşti mica mea petală, iar eu sunt tatăl tău. Eşti prea mică pentru a ţine secrete faţă de mine. Cel puţin nu secrete mari. Secrete mici, ca atunci când cumpărăm cadouri de aniversare – asta este diferit. Dar dacă este ceva important şi are legătură cu tine, sunt încă responsabil pentru tine.

La pieptul lui, Zahra se zguduia de suspine. Sid îi mângâie spatele, încercând să o calmeze.

în cele din urmă, ea reuşi să vorbească:

- Buni a spus să nu mănânc prăjituri şi îngheţată pentru că trebuie să slăbesc.

- Nu am nicio idee de ce crede asta.

- Când am fost cu ea la nişte probe vestimentare, mi-au spus că ar trebui să mai slăbesc câteva kilograme.

- Probe vestimentare?

- Vrea să arăt foarte bine atunci când vom merge să ne întâlnim cu Gurinder Pane sar.

Pentru o clipă, Sid îngheţă. Apoi începu să-i mângâie părul şi să i-l dea la o parte de pe faţă.

- îl cunoşti? întrebă ea.

- Este din familia Panesar din Darjeeling? Ea încuviinţă.

- în acest caz, ştiu despre cine e vorba. Este una dintre cele mai puternice familii din toată India aparţinând castei războinicilor. Probabil că buni ţi-a spus despre Gurinder că este cel mai minunat băiat şi cel mai bun soţ din lume?

- Ăsta era secretul! Cum de ai ghicit?

- Pentru că buni a încercat să o forţeze şi pe mama ta într-o căsnicie aranjată ca să crească statutul social al familiei. în schimb, mami a ales să se căsătorească cu mine din iubire.

- Dar buni nu m-ar forţa să mă căsătoresc cu cineva, nu-i aşa? întrebă Zahra, uitându-se în sus la el. Pentru prima dată, începea să înţeleagă ce urmărea de fapt bunica ei.

Sid îi luă mâinile într-ale lui şi se uită în ochii ei cu o privire protectoare de netăgăduit.

- Acum nu te va mai forţa, spuse el.

în acea seară stăteam pe pervazul de unde puteam privi curtea Mănăstirii Namgyal în timp ce apunea soarele. Pe când Sfinţia Sa se ocupa de corespondenţă la biroul său, am reflectat asupra vizitei mele pline de evenimente la casa cu numărul 21 de pe strada Tara Crescent. Mi-a plăcut să explorez încântătoarea casă cu turn, care, aveam o puternică presimţire, putea deveni în curând o parte importantă din viaţa mea. Şi întâlnirea cu Zahra; acea puternică atracţie reciprocă pe care am simţit-o amândouă! Mai mult decât orice, m-am gândit la draga mea prietenă Serena şi la dezvăluirile care nu numai că au expus-o pe doamna Wazir – dar care au şi condus-o sigur la eşec.

M-am gândit şi la cum, după ce Sid şi Zahra s-au întors din grădină, Zahra şi-a acceptat veselă îngheţata de la Serena şi s-a plimbat prin casă

bucurându-se la fiecare pas. între timp, Sid şi Serena au vorbit încet. Nu mai văzusem niciodată atâta furie rece în ochii lui Sid în timp ce-i spunea Serenei de trădarea doamnei Wazir. Asta, declară Sid, era sfârşitul. Nu avea să-i permită fiicei lui să fie manipulată şi nici ca el să fie folosit pe post de preş.

Serena îl îmbrăţişă. Se văzu uşurare pe chipul lui în timp ce ea îl ţinea strâns. Nu era un moment melodramatic – mai degrabă o renunţare blândă la ceea ce simţea, auzea şi vedea, chiar în clipa aceea. Sfatul lui Ani Drolma părea să consolideze acea înţelegere, admiţând că un gând este doar un gând, şi nu un adevăr, şi nici ceva de care să rămâi agăţat.

***

Se auzi un ciocănit uşor la uşa lui Dalai Lama. Sfinţia Sa îşi ridică privirea de la birou, aşa cum am făcut şi eu de la locul meu de pe pervaz, şi l-am zărit în prag pe Oliver.

- Aţi vrut să vedeţi această carte, Sfinţia Voastră? Adusese o carte

despre fizica cuantică publicată recent.

- Foarte bine, mulţumesc, spuse Sfinţia Sa în timp ce zâmbi şi acceptă cartea de la el. Studie coperta. Ai citit-o?

- Pe părţi.

- Folositoare?

- Unele observaţii sunt interesante.

Oliver ezită pentru un moment înainte de a continua:

- Am fost marcat în special de citatul lui Erwin Schrodinger că „Lumea fiecărui om este şi rămâne mereu o construcţie a minţii şi nu se poate dovedi

că are vreo altă existenţă”. De felul în care pare să spună că, dacă ne schimbăm atitudinea faţă de lucruri, schimbăm lucrurile în sine.

Dalai Lama reflectă la aceasta cu o expresie extrem de serioasă, înainte de a se ridica de la birou, îndreptându-se spre pervaz şi aşezându-se lângă mine.

- Bun citat, spuse el. Dar cred că prefer citatul lui Buddha: „Lumea obiectivă se naşte din mintea însăşi.”

Oliver se arătă surprins:

- Un concept identic, exprimat succint. Sfinţia Sa râse pe când se

apleca să mă mângâie.

- Şi chiar mai cu acurateţe, spuse el, versiunea lui Buddha include minţile tuturor fiinţelor – nu numai ale oamenilor.

- A, înţeleg ce spuneţi, zâmbi Oliver. Fie ca lumea care se naşte în mintea micuţului Leu de Zăpadă şi a tuturor fiinţelor să fie foarte fericită.

Dalai Lama vorbi încet, ca şi cum se ruga. în pragul uşii, Oliver se opri.

- Există vreun motiv anume pentru care aţi dorit să vedeţi această carte azi?

- O, da, spuse Dalai Lama dând din cap. Studiez terma care ne-a fost adusă recent. Cu cât o studiez mai mult, cu atât descopăr mai multe paralele cu ştiinţa cuantică. Cred că va fi una dintre cele mai remarcabile descoperiri din ultimul timp...

CAPITOLUL NOUĂ

în miezul acelor dimineţi himalayene strălucitoare cerul este perfect azuriu, iar aerul care vine dinspre munţii acoperiţi de zăpadă este atât de clar, că pare să scânteieze. Mă aflam pe dulapul cu documente, privindu-i pe Tenzin şi Oliver cufundaţi în hârţogăraia lor.

- Asta încheie situaţiile de la Sera, Ganden şi Drepung, anunţă Tenzin, împingând într-o parte un set gros de documente pe care tocmai le verificase. Se cere o mică sărbătorire.

Vizavi de el, în scaunul ocupat altădată de Chogyal, Oliver îşi ridică privirea cu un zâmbet.

- Ştiu că mă vei crede ciudat, dar chiar mă bucur de asta. E ceva diferit pentru mine.

- Adică să faci munca este ca o sărbătorire? verifică Tenzin.

- O! zise Oliver, cu ochii scânteind. Nu aş merge aşa departe!

Cu două săptămâni în urmă, Dalai Lama îi invitase pe amândoi în biroul său.

- Se spune că nimeni nu este de neînlocuit, însă tot nu găsim pe cineva în locul lui Chogyal, observase Sfinţia Sa.

- A fost dificil, încuviinţă Tenzin, părând oarecum stânjenit.

Se ocupase de căutarea unui sfătuitor în treburile monastice pentru Sfinţia Sa, dar nu reuşise să găsească o persoană care să întrunească pe deplin combinaţia rară de cunoştinţe organizaţionale, abilităţi de comunicare şi autoritate necesare unui rol atât de fin.

- Ştiu că ai făcut singur o mare parte din treaba sa, admise Dalai Lama, dar vine recensământul şi vei avea nevoie de mult ajutor.

Tenzin încuviinţă din cap. La fiecare doi ani, se ţinea un recensământ în cadrul sangha, sau comunitatea budistă, în fiecare mănăstire din India şi regiunea himalayană. Rezultatele erau trimise la Namgyal ca să fie însumate şi analizate. Era un proiect uriaş care îi răpea lui Chogyal mai multe săptămâni de efort concentrat.

- Oliver, vrei să participi? se întoarse Sfinţia Sa către translatorul său. Jobul nu presupune abilităţi lingvistice, dar poate că îl vei considera interesant.

- Sunt foarte fericit să ajut în orice chestiune doriţi, încuviinţă Oliver. Dacă doriţi, pot lăsa traducerea expoziţiei Tsongkhapa pe seama acelui călugăr foarte promiţător din Ladakh.

în ultimele luni, Oliver instruise ca asistent un călugăr tânăr foarte talentat din punct de vedere lingvistic.

- îl vei superviza? se asigură Sfinţia Sa. -Da.

Dalai Lama îi privi când pe unul, când pe altul cu o expresie calmă.

- Amândoi sunteţi fericiţi să lucraţi aşa?

Pe când Tenzin şi Oliver încuviinţau, schimbară o privire de anticipare amuzată.

încă de când Oliver venise ca translator oficial, ei petrecuseră o mare parte din timp fiecare în biroul celuilalt. Nu numai asta, ci făcuseră împreună şi multe excursii în afara mănăstirii. Serata de la Himalaya Book Café fusese una din ele. Cu diferite ocazii, merseseră şi la un meci de cricket pe terenul local. Şi cu două weekenduri în urmă călătoriseră la Delhi pentru a vedea o punere în scenă specială a operei Mikado a lui Gilbert şi Sullivan.

La câteva zile de la această însărcinare, Oliver începu să stea pe scaunul ocupat altădată de Chogyal. Studia cu atenţie tabele, cifre transferate pe computer de pe printuri, le verifica pentru acurateţe şi le compara cu datele din anii anteriori.

- Dacă am putea să le automatizăm, am salva mult timp şi am elimina eroarea umană, adică erorile mele, observă Oliver în a doua sa zi de muncă, pe când îşi împingea scaunul în spate.

Vizavi de el, Tenzin îl privea pe deasupra ochelarilor.

- Chogyal obişnuia să spună acelaşi lucru. Dar am rămas împotmoliţi, căci nu am putut face în aşa fel încât toate mănăstirile să folosească acelaşi soft.

- Chestii legale?

- Exact.

- Nu crezi că o solicitare de sus ar fi suficientă pentru a le rezolva? întrebă Oliver, făcând semn din cap spre biroul Sfinţiei Sale.

- Doar dacă o faci cu multă diplomaţie. Deja le-am impus stareţilor să trimită cifrele. Să le cerem într-un anume format...

- Păi dacă sarcina asta depinde de cineva, acela eşti tu, observă Oliver.

- Hmm..., cugetă Tenzin, întorcându-se la propriile tabele.

Oliver şi Tenzin se uitau la setul de documente de recensământ pe care tocmai le verificase Tenzin, când deodată acesta îşi schimbă postura. Se întoarse către fereastra deschisă de lângă dulapul de documente, ridicându-şi uşor capul. Fruntea i se încruntă, iar ochii i se închiseră a concentrare.

în acelaşi moment şi eu am simţit mirosul. Ridicându-mi capul, mi-au fremătat nările. Nu era nicio îndoială. Era un miros inconfundabil.

Am schimbat priviri.

- Doamna Trinci? întrebă Tenzin.

Oliver se uită la calendarul afişat pe computerul său.

- Vin nişte ruşi la prânz...

Tenzin împinse în spate scaunul, se ridică în picioare şi se îndreptă spre uşă.

- Primul ei eveniment de când a avut infarctul, confirmă el.

Sărind de pe dulapul cu documente pe birou şi apoi pe podea, l-am urmat atât de repede cât îmi permitea mersul meu şovăielnic.

- Cum de ştii că ea e aici? voi Oliver să ştie.

- Am simţit mirosul faimoaselor sale fursecuri cu fulgi de ciocolată, zise Tenzin. Mă duc să văd.

Apoi, pe când ajunse în coridor, zise:

- Dacă e vreo ofertă, voi aduce câteva.

- O mică celebrare, îi reaminti Oliver.

- Elevenses! strigă Tenzin, folosind termenul englezesc pentru gustarea între dimineaţă şi prânz.

Oliver chicoti.

***

Puţin mai târziu, l-am urmat în bucătăria de jos. Ca de obicei, doamna Trinci era în mijlocul ei şi, spre surpriza mea, Serena se afla şi ea acolo, tocând legume pe un blat.

- Doamnă Trinci! o salută Tenzin cu o mână întinsă. Era mereu formal, căci respecta pe deplin un protocol diplomatic, indiferent cât de cordial era.

- Dragul meu Tenzin! zise doamna Trinci, ignorându-i mâna şi sărutându-l pe ambii obraji.

- Permiteţi-mi să fiu primul care vă spune „bine-aţi revenit”! Serena a fost extraordinar de generoasă să ne ajute în absenţa dumneavoastră. Dar ne-aţi lipsit enorm.

în acea clipă, doamna Trinci îmi zări în spatele tejghelei vârful cozii gri, stufoase.

- O, micuţa mea dolce mio! Ai venit să îmi urezi şi tu „bine-ai revenit”? fredonă ea.

M-am dus spre ea şi m-am frecat de picioarele ei, torcând apreciativ.

- Vedeţi? zise Tenzin, ca şi cum apariţia mea confirma spusele sale. Vi s-a simţit lipsa, nu numai de către rezidenţii umani.

Curând doamna Trinci mă ridică pe tejghea şi, în timp ce mă mângâia călduros, îmi reaminti de ce eram tesorina ei, comoara ei. Faţă-n faţă astfel pentru prima dată în ultimele săptămâni, am putut să-mi dau seama că ceva se schimbase. Nu numai că rimelul ei era mai puţin gros şi purta doar o brăţară de aur, în locul unei întregi serii de percuţie. Era vorba despre mai mult decât înfăţişarea ei. Era la fel de călduroasă şi de implicată ca înainte, dar acum era cuprinsă şi de linişte. Un calm pe care nu îl observasem înainte.

- Sunt încântat să te văd şi pe tine aici, Serena, zise Tenzin, salutând-o.

- Ca în vremurile de altădată.

- E o fată bună, interveni doamna Trinci.

- Când m-am oferit s-o ajut, zise Serena, nu am crezut că va accepta. De obicei este atât de rezistentă.

- M-am transformat, ridică din umeri doamna Trinci. De ce să îmi complic situaţia dacă propria fiică este unul din cei mai buni bucătari-şefi din Europa?

- O, nu! făcu o grimasă Serena.

- Aveţi mare dreptate, încuviinţă Tenzin.

- Mi-am dat seama că nu e nevoie să îmi dovedesc ceva, continuă doamna Trinci.

- Aţi făcut-o deja acum multă vreme, doamnă Trinci, o asigură Tenzin, aruncând o privire spre cuptor, unde se coceau fursecurile aurii.

- Tenzin, ţi-ar plăcea să iei sus o farfurie cu fursecuri? întrebă Serena, observându-i privirea cu un zâmbet.

-Doar dacă...

Serena deschisese deja uşa cuptorului şi scoase afară o tăviţă cu fursecuri perfect coapte.

- Ai grijă când muşti din ele, atenţionă ea, scoţând câteva cu o spatulă pe o farfurie. Ciocolata din interior este încă fierbinte.

***

Aşa că, puţin mai târziu, eu, Tenzin şi Oliver ne bucuram de ceaiul şi fursecurile festive pe balcon. între biroul asistenţilor şi apartamentul Sfinţiei Sale era un foaier VIP unde oaspeţii puteau să stea înainte de a intra în audienţă. Acel foaier dădea spre un balcon care era rareori folosit. Dalai Lama era la Mănăstirea Namgyal toată dimineaţa, aşa că balconul nefolosit, cu panorama sa arboricolă asupra peisajului local, era locul perfect de relaxare.

Tenzin pregătise două ceşti de ceai în maniera corespunzătoare: punând mai întâi la foc ceainicul, măsurând cinci linguriţe de frunze de Ceylon, adăugând apa fiartă, aşteptând să fiarbă ceaiul, înclinând uşor ceainicul într- o parte şi alta şi, la sfârşit, turnând ceaiul în ceşti printr-o strecurătoare. între timp, Oliver turnase lapte într-o farfurioară pentru mine.

Sub cerul liber, toţi trei ne-am bucurat de bunătăţi cu contemplarea conştientă a cunoscătorilor.

Doar după cei doi bărbaţi şi-au terminat fursecurile Oliver şi-a şters mâinile cu un şerveţel şi a deschis un folder de pe laptop.

- E interesant de citit cifrele de la Mănăstirea Herne Hill, zise el.

Tenzin aruncă o privire întrebătoare. Herne Hill era una din cele mai izolate mănăstiri şi, deşi nu era una mare, sangha de acolo era binecunoscută pentru devotamentul faţă de izolările meditative.

- Vârsta medie, cită Oliver, optzeci şi patru.

- E ridicată, încuviinţă Tenzin.

- Cea mai ridicată din toate centrele supuse recensământului nostru.

- Am vizitat-o acum câţiva ani, îi spuse Tenzin. Ridurile erau la vedere, însă conduita călugărilor, forţa lor de viaţă era încă foarte tânără. Sunt un studiu de caz excelent pentru ceea ce se petrece atunci când oamenii sunt lăsaţi să îşi vadă de practică.

Oliver dădu din cap aprobator.

- în Occident, încă ne străduim să învăţăm cum ne afectează conştiinţa trupul. însă chiar de curând s-a demonstrat că meditaţia încetineşte îmbătrânirea. Activitatea telomerazei. Imitaţia genetică. Totul duce la... optzeci şi patru!

Tenzin chicoti.

- Media, emfază el. Jumătate din ei sunt mai în vârstă decât atât.

Pentru o vreme, singurul zgomot a venit de la mine, care lingeam farfuriuţa ca s-o golesc şi de ultima picătură de smântână. Fiecare hârşâit al limbuţei mele făcea farfuriuţa să se lovească de piciorul scaunului pe care stătea Oliver. Acesta se întinse să mă mângâie.

- De ce oare, cugetă Tenzin, occidentalilor le este atât de greu să înţeleagă că mintea afectează trupul?

Se făcu o pauză în timp ce Oliver se gândea la întrebare.

- Abia acum un secol mintea a fost considerată un subiect ştiinţific valid.

- La două mii cinci sute de ani după Orient?

- Exact. Până atunci, ştiinţa occidentală s-a concentrat pe lumea din exterior, în tot acest timp, oamenii au considerat mintea ca fiind o parte a sufletului – o chestiune religioasă. Când oamenii de ştiinţă şi-au întors în sfârşit atenţia asupra conştiinţei, au crezut iniţial că nu însemna nimic mai mult decât activitate cerebrală.

- Mintea este creierul? întrebă Tenzin.

- Multă lume crede asta.

Oliver îşi duse ceaşca la buze şi îşi sorbi ceaiul gânditor.

- Problema este că oamenii de ştiinţă nu pot demonstra cu adevărat teoria – de exemplu, nu pot explica exact cum celulele pot crea conştiinţă. Pentru mine este la fel de neveridic ca atunci când aş spune că laptopul tău poate simţi emoţii.

- Parcă am citit undeva că nici acum nu există vreo dovadă că memoriile sunt stocate în creier, aduse Tenzin o altă obiecţie.

- Exact. în ciuda cercetărilor de miliarde de dolari, nu s-a demonstrat asta niciodată. Şi mai sunt şi alte găuri în teorie, cum ar fi faptul că persoanele aflate în comă, deşi au creierul complet inactiv, ajung să relateze cele mai puternice experienţe atunci când îşi revin.

- Nu este o teorie convingătoare, observă Tenzin.

- Dar ai rămâne surprins de cât de mulţi oameni de ştiinţă occidentali o cred încă, fu Oliver de acord. Din fericire, lucrurile au mai evoluat. Descoperiri recente în ştiinţa cuantică ne-au ajutat să înţelegem cele mai minunate convergenţe între ştiinţa occidentală şi înţelepciunea orientală.

- Vechi şi nou.

- Exterior şi interior, spuse Oliver cu ochi scânteietori. Definiţia budistă a minţii ca „un continuum fără formă de claritate şi cunoaştere” este cam acelaşi lucru cu teoriile ştiinţifice ale fizicii cuantice care spun că materia şi energia sunt două aspecte ale aceleiaşi realităţi. E = mc2.

Tenzin dădea din cap aprobator:

- Am mai citit că în fizica cuantică nu există noţiunile de subiect şi obiect.

- Exact, interveni Oliver. Acest lucru ne ajută să ne explicăm de ce meditatorii care au control asupra minţii au şi control asupra corpului.

Tenzin dădu din cap.

- Unul se manifestă ca fiind celălalt.

Pe când cei doi au continuat pe aceeaşi temă, vorbind cu oarecare entuziasm despre conştiinţă şi vindecare, am găsit un loc însorit pe balcon, între scaunele lor, şi am început o sesiune de spălat după-masă. L-am auzit pe Oliver explicând că „meditaţie" şi „medicaţie" sunt cuvinte care au aceeaşi rădăcină latină, medeor, care înseamnă „a vindeca" sau „a întregi". Cum fiecare gând are o componentă energetică ce se reflectă într-un rezultat fizic. Cum efectul placebo dovedeşte puterea minţii.

M-au intrigat astfel de conversaţii deoarece şi noi pisicile avem minte. Şi avem şi conştiinţă. Felinele, la fel ca şi oamenii, au gânduri şi sentimente. Oare torsul, act despre care se ştie că rezonează la un nivel care ajută vindecarea, nu este o dovadă că noi pisicile avem o înţelegere instinctivă despre cum să ne folosim propria conştiinţă ca să „întregim"? Şi este oare posibil ca durata vieţii la pisici, exact ca durata vieţii la oameni, să poată fi prelungită de starea minţii noastre? într-un cămin în care erau asigurate nu numai cele trebuitoare existenţei, ci şi un înţeles adevărat al iubirii împărtăşite, este oare posibil ca o pisică să trăiască până la bătrâneţe, mai mult decât atunci când nu are parte de bunătate?

Cei doi râdeau de o glumă spusă de Oliver, când deodată am observat o mişcare în camera din spatele lor. Am auzit un foşnet de robe roşii prin uşa deschisă de la balcon – apoi apăru Sfinţia Sa.

Pentru un moment era de parcă un profesor îşi făcuse apariţia pe neaşteptate pentru a descoperi că studenţii săi se distrează, în loc să lucreze. în ceea ce

mă priveşte, ajungând la partea cea mai delicată a rutinei mele de ferchezuit, tocmai îmi ridicam piciorul şi mă pregăteam să ajung la zonele inferioare, când, luată prin surprindere, am ridicat şi eu capul şi m-am uitat la Dalai Lama.

Oliver şi Tenzin dădură să se ridice în picioare. Eu mi-am lăsat jos

piciorul.

- Vă rog! Staţi! gesticulă insistent Sfinţia Sa spre ei.

- Sfinţia Voastră..., începu Oliver. Tenzin interveni:

-Am crezut...

- Una dintre întâlnirile mele s-a anulat. Am ajuns mai devreme acasă.

- Sărbătorim un prag pe care l-am atins în munca noastră legată de recensământ.

- Foarte bine, spuse Dalai Lama.

Apoi, fluturându-şi mâna între cei doi, adăugă:

- Mă bucur să văd că lucraţi atât de bine împreună. Zâmbi enigmatic

din colţul gurii.

***

Pe la jumătatea după-amiezii aceleiaşi zile, doamna Trinci fu poftită în biroul Sfinţiei Sale.

- Am vrut să îţi mulţumesc pentru prânzul minunat, spuse Dalai Lama, luându-i mâna într-a sa în timp ce se aşeză pe scaun lângă ea. Oaspeţilor le-a plăcut mai ales... care este cuvântul... blini (din rusă: clătite, n. t.)?

- Si, si, radie doamna Trinci. încreţindu-şi fruntea a preocupare,

continuă:

- Nu a fost un stres prea mare în bucătărie?

- O, nu. Dădu din cap şi se opri pentru un moment înainte de a continua. Săptămânile de odihnă mi-au dat timp să reflectez. Mi-am amintit de sfatul pe care mi l-aţi dat atunci când am început să lucrez aici prima dată.

Amândoi zâmbiră când îşi aduseră aminte cu drag de vremurile

trecute.

- Mi-aţi spus: semplice. Simplu. Dalai Lama încuviinţă din cap.

- Cred că acele luni au fost cele mai plăcute. îmi plăcea la nebunie să mi se ceară să pregătesc prânzul pentru Namgyal. Dar cred că am uitat ce înseamnă simplu. Am vrut meglio – şi mai bine, şi mai bine. Am vrut să... excelez. Apoi, când mă odihneam, mi-am adus aminte: simplu. Niciodată nu mi-aţi cerut complesso. Magnifico! Niciodată nu mi-aţi cerut să-i impresionez pe oaspeţi!

Sfinţia Sa chicoti:

- Ai dreptate.

- Aşa că acum ne întoarcem la simplitate. Nu este vorba de mine. Să fiu un bucătar bun. Este pentru oaspeţi. Mese simple, delicioase.

- Foarte bine! Mulţumesc! Dalai Lama se întinse şi îi bătu mâna. Sunt bucuros că ai învăţat o lecţie utilă în urma atacului de cord. Cultivi pacea interioară. Mulţumirea. Te concentrezi pe alţii.

îşi împreună mâinile şi făcu o plecăciune, semn că scurta lor întâlnire se apropia de sfârşit.

Se ridicară amândoi, iar doamna Trinci ieşi din cameră. Se opri când ajunse la uşă.

- Mulţumesc, Sfinţia Voastră, mulţumesc pentru tot ceea ce aţi făcut pentru mine şi pentru Serena.

Camera se umplu de strălucirea lui.

- Poate că v-ar plăcea să ştiţi că se va muta aproape cât de curând. Ceva mai jos, pe aceeaşi stradă, spuse ea, arătând în direcţia bungaloului. Ea şi Siddhartha îşi fac o casă acolo.

Dalai Lama încuviinţă din cap:

- Parcă a zis ea ceva de... nişte întârzieri?

- Si, si. Dar nu vor mai fi întârzieri. Constructorul a promis că va fi gata. Vor avea o petrecere în câteva săptămâni. Ştiu că de obicei nu mergeţi în vizite, dar m-am gândit să vă spun totuşi, având în vedere că e la doar zece minute de aici.

- Un vecin aproape, confirmă Sfinţia Sa.

- Ar fi o surpriză minunată pentru Serena şi Sid dacă aţi binecuvânta noua lor casă...

***

O săptămână mai târziu, la sfârşitul zilei de lucru, se auzi un ciocănit în uşa Sfinţiei Sale. Erau Tenzin şi Oliver, care veniseră cu printurile recensământului completat. Cei trei au stat ceva timp aşezaţi la măsuţa joasă de cafea, aplecaţi asupra cifrelor, comparând ultimele rezultate cu cele din anii precedenţi şi observând descoperirile de interes – inclusiv longevitatea meditatorilor de la Herne Hill.

De-abia după ce terminară de revizuit raportul şi se lăsară pe spate în scaun, Tenzin îi aruncă o privire lui Oliver, cerându-i parcă permisiunea înainte de a-şi drege glasul.

- Sfinţia Voastră, avem o sugestie referitoare la rânduiala din biroul asistenţilor.

- Spuneţi, dădu din cap Sfinţia Sa.

- Deocamdată este doar o idee. Doar ştiţi câte dificultăţi am întâmpinat în încercarea de a găsi pe cineva care să ocupe postul lui Chogyal.

- Aşa este.

Fiind pe pervaz, mi-am ridicat capul şi m-am întors ca să-i privesc îndeaproape. Cine avea să stea pe locul lui Chogyal era extrem de important nu numai pentru Dalai Lama, ci şi pentru mine. Unii dintre candidaţii pe care Tenzin îi luase în consideraţie nu erau iubitori de pisici. Venerabila Faţă de Maimuţă – un nume pe care i-l dădusem unui candidat foarte butucănos şi ridat – mă ignorase în mod evident. Chiar şi atunci când am sărit în mijlocul biroului său a încercat să pretindă că nu eram acolo.

Apoi a fost Uriaşul Strangulator de Pisici, un călugăr cât un munte, a cărui „atingere blândă" mi-a distrus întreg corpul. Mai puţin de jumătate de oră în prezenţa lui a fost îndeajuns pentru a mă convinge să nu mă mai apropii de biroul asistenţilor atât timp cât îi auzeam vocea răsunând în hol.

- Lucrând împreună la recensământ m-a făcut să-mi dau seama că am ceva cunoştinţe şi deprinderi necesare postului monastic, spuse Tenzin. în acelaşi timp, abilităţile lingvistice ale lui Oliver îl fac într-o anumită măsură mult mai calificat decât mine pentru propriul meu post.

- înţeleg... Dalai Lama avea o expresie sinceră.

- Este numai o idee, spuse Oliver. Şi nu am discutat cu nimeni altcineva încă. Dar este posibil să fie mai uşor să găsim pe cineva ca translator....

- Poate tânărul călugăr din Ladakh? sugeră Tenzin.

- Sunt sigur că se va potrivi foarte bine, observă Oliver. Sfinţia Sa privi de la Oliver la Tenzin cu multă atenţie.

- Un călugăr drept diplomat şi un laic drept sfătuitor monastic, cugetă el. Cei doi avură un schimb de priviri.

- De obicei, un astfel de aranjament nu prea merge, spuse Dalai Lama, dând din cap. Dar cu voi doi... gesticulă el, desfacându-şi ambele mâini, în timp ce un zâmbet îi apăru pe chip. Mi se pare... foarte bine!

Oliver şi Tenzin părăsiră camera, închizând uşa după ei. Dalai Lama veni înspre locul unde stăteam şi priveam cum se lăsa seara peste curte.

- Mă bucur că şi-au dat seama de acest lucru, murmură el, mângâindu-mă pe gât.

M-am uitat în sus şi am observat că îi străluceau ochii. Fiind una dintre cele mai înţelepte fiinţe, Dalai Lama putea vedea lucruri pe care cei mai mulţi nu le văd – deşi, de cele mai multe ori, îşi ţine observaţiile pentru sine. Dar erau momente, ca cel de acum, când părea că îmi împărtăşeşte un secret, împărtăşea o cărare, o direcţie care era de mult evidentă pentru el. Era nevoie ca alţii să fie împinşi în direcţia asta.

- Voiam să sugerez exact acelaşi lucru, confirmă el pe când torceam în semn de apreciere. Dar uneori este mai bine atunci când oamenii ajung singuri la o concluzie.

Deci, de aceea îl rugase pe Oliver să îl ajute pe Tenzin cu recensământul! Era mai puţin o cerere de ajutor şi mai mult o modalitate de a-i determina pe amândoi să lucreze împreună şi să ajungă la o concluzie care era evidentă pentru el. „Mijloace iscusite” este o practică admirată mult în budism, prin urmare eram încântată nu numai de cât era Dalai Lama de iscusit, ci şi de faptul că îmi împărtăşea mie confidenţele lui.

M-am răsucit, mi-am întins lăbuţele cât am putut de mult, muşchii tremurându-mi. I-am oferit Sfinţiei Sale burtica extrem de pufoasă.

- O, micuţul meu Leu de Zăpadă! râse el, frecându-mi burtica cu mâna. Ştii că îmi place asta.

Ştiam asta, dragă cititorule, ştiam asta foarte bine.

Mijloace iscusite.

***

Ceva mai târziu în seara aceea, am reflectat asupra faptului că atât de multe lucruri pot fi realizate cu ajutorul unei minţi pozitive, cu răbdare şi iscusinţă. Mergeam la culcare cu Dalai Lama seară de seară. Mă trezeam cu Dalai Lama în fiecare dimineaţă. Stăteam pe pervazul de la fereastra lui o mare parte din zi. Şi niciodată nu l-am văzut stresat, făcând ceva în interes propriu sau încercând să domine ori să controleze. Intenţiile sale au fost întotdeauna bune, dorindu-şi numai binele pentru celelalte fiinţe. Şi pornind de la această compasiune nemărginită, uneori apar lucruri magice, uimitoare.

Ultimul oaspete al Sfinţiei Sale din acea zi a fost Geshe Lhundup.

- Avem rezultatele de la datarea cu carbon, de la grafologi şi de la unii dintre cei mai mari învăţaţi ai noştri, raportă el, cu ochii strălucindu-i.

Cu toţii sunt de acord. Partea de mijloc a termei este cu scrisul celui de-al Cincilea cel Mare.

- Minunat! De partea cealaltă a mesei, Dalai Lama zâmbi entuziasmat. Şi o parte originală de text?

- într-adevăr, dădu Geshe Lhundup din cap afirmativ. Nu este un text lung, dar tratează un subiect nou. Am identificat trei autori diferiţi. Se pare că al Cincilea cel Mare a cerut contribuţii de la doi dintre cei mai mari învăţaţi din acele timpuri, şi fiecare a tratat subiectul dintr-o perspectivă uşor diferită.

- Un mesaj extrem de relevant în zilele noastre.

- O termă din toate punctele de vedere, fu de acord Geshe Lhundup. Dacă ar fi fost descoperit acum treizeci de ani, documentul ar fi fost cu mult înaintea vremii sale.

- Da, da. Va trebui să mă gândesc cu atenţie la ceea ce voi face. Aş vrea să implic oameni de ştiinţă occidentali.

Mi-am amintit cât de absorbit de text fusese Sfinţia Sa în acea seară în care Geshe Lhundup îi dăduse pentru prima dată copia textului.

- Pare să aplice în materie de vindecare idei care sunt similare ştiinţei cuantice.

- Exact, aprobă Dalai Lama. Chiar dacă oamenii de ştiinţă au înţeles de mult timp că materia este şi energie, de-abia în ultimii ani s-au întrebat cum se aplică acest lucru în medicină. Cum să caute vindecarea nu a unui corp, ci a unui câmp energetic.

- Studiez acest text încă de când a sosit. Este atât de clar! Atât de profund! Entuziasmul lui Geshe Lhundup era contagios. Cred că ar putea fi cel mai important text nou pe care am avut privilegiul să îl studiez. Ar putea modifica fundamental modul în care este privită vindecarea.

Cei doi discutară ceva timp conţinutul textului lui Dalai Lama al Cincilea. Discuţia pe care o aveau era foarte asemănătoare cu cea pe care am auzit-o între Tenzin şi Oliver, despre cum meditatorii din Herne Hill trăiau atât de mult datorită calităţii minţii lor. Noua termă părea să ducă ideea mai departe, afirmând că fiecare gând are un efect biologic. Unele stări ale minţii sunt asociate cu schimbări fiziologice. în loc să tratezi materia cu materie, o poţi trata în schimb cu energia minţii.

Această conversaţie trecu totuşi la un nivel de importanţă mult mai mare.

- Aşa cum ştiţi, am trimis cilindrul metalic şi săculeţul din piele pentru a fi datate pe baza carbonului, îi spuse Geshe Lhundup Sfinţiei Sale. Dar nu am spus nimic despre mustăţile de pisică.

Dalai Lama râse.

- Cei de la laborator sunt riguroşi. Foarte meticuloşi. Se pare că au găsit două mustăţi, pe care le-au datat pe baza carbonului. Una pe care au găsit-o în săculeţ, cred eu – se uită în direcţia pervazului – că îi aparţine lui PSS, datorită datei. Cealaltă a fost găsită între paginile textului.

Sfinţia Sa ridică din sprâncene.

- Este veche de trei sute cincizeci de ani.

- Dalai Lama al Cincilea a avut şi el o pisică?

- Nu doar o pisică oarecare. Geshe Lhundup se aplecă în faţă. Conform raportului, codul genetic al mustăţii mai vechi este aproape identic cu cel al PSS.

- Asta înseamnă... o pisică foarte asemănătoare cu PSS? se asigură Sfinţia Sa.

Geshe Lhundup dădu din cap aprobator.

- Rasă himalayană?

- Poate chiar un străbun al PSS.

Amândoi se întoarseră să se uite la mine în locul în care eram aşezată, privind în curte, aparent neatentă la conversaţie. De fapt, eram atentă la fiecare cuvânt pe care îl spuneau. în ultimele săptămâni am petrecut mult timp reflectând asupra implicaţiilor pe care le aveau visele mele recente, precum şi asupra revelaţiei despre Norbu şi a impresiei pe care mi-o făcuse misteriosul bărbat puternic care mă salvase în timpul vieţii mele pe care am avut-o ca fiind câinele lui Dalai Lama. Revelaţiile lui Geshe Lhundup de acum patru secole erau încă o descoperire extraordinară: o reîncarnare a Sfinţiei Sale avusese de asemenea o pisică de rasă himalayană.

O reîncarnare a mea din secolul al şaptesprezecelea?

***

De-abia ceva mai târziu, când ne-am pregătit amândoi de culcare, iar Dalai Lama era pe cale să stingă lumina, mi-a confirmat ceea ce bănuiam. Se

aplecă spre locul în care eram aşezată la marginea patului, pe păturica mea specială.

- Aşadar, PSS, ştiinţa ne-a ajuns din urmă. Prieteni de-a lungul secolelor. Ce noroc pe mine să am un asemenea însoţitor minunat.

Am tors recunoscătoare în întunericul care s-a făcut după aceea. încă mă obişnuiam cu ideea că am mai trăit şi înainte, în timpul existenţei curente a Sfinţiei Sale – chiar dacă am fost un câine. Ideea că noi doi fuseserăm împreună şi în secolele trecute era încă o revelaţie încâlcită. Una care părea să ofere vieţii de acum o perspectivă mult mai largă.

Cât de diferită părea viaţa atunci când era privită ca o parte dintr-o poveste mult mai mare. Cât de însemnată părea, atunci când cauzele create într-o viaţă puteau să se manifeste în următoarea. Mai ales cauze precum cele ale meditaţiei sau precum cele ca atunci când descoperi pentru prima dată că ai putea să ai control asupra propriei tale conştiinţe.

- Aşa este, micuţul meu Leu de Zăpadă, îmi şopti Dalai Lama în întuneric. De-a lungul vieţilor, creştem şi ne schimbăm. Dar un singur lucru rămâne neschimbat: tu şi eu vom fi mereu prieteni.

CAPITOLUL ZECE

La Himalaya Book Café era mult entuziasm în legătură cu un eveniment care avea şansa să devină cel mai important eveniment social al anului: petrecerea lui Sid şi a Serenei de casă nouă.

De la acea întâlnire decisivă cu domnul Patel de la Patel Construction, casa fremăta de activitate. Serena le spusese colegilor că nu mai

văzuse aşa ceva niciodată. Dintr-odată, casa furnica de dulgheri, electricieni, zugravi şi decoratori. Domnul Patel, pus acum în situaţia de a termina la termen, adoptă o atitudine autoritară dând instrucţiuni.

începură să apară până şi electrocasnicele. Aceleaşi produse, despre care domnul Patel le spusese că practic erau imposibil de obţinut, erau acum livrate şi instalate fără ostentaţie. Toate dormitoarele şi celelalte camere de oaspeţi erau curate şi proaspăt văruite. Scara care ducea la turn fu reparată şi terminată în scurt timp. Numai Sid urcase până acum – în calitate de cap al familiei, insistă să fie responsabil de decorarea şi mobilarea camerei de sus astfel încât să fie gata atunci când Serena şi Zahra aveau să urce pentru prima dată.

- O fi vreo chestie a maharajahilor, observă Serena cu amuzament.

Petrecerea era o sursă de anticipare la cafenea din mai multe motive: toată lumea era implicată. Pentru prima dată de când funcţiona cafeneaua, Himalaya Book Café avea să fie închisă pentru cină sâmbătă seara. Jigme şi Ngawang Dragpa, bucătarii restaurantului, aveau să se ocupe de pregătirea gustărilor în noua casă. îşi petrecură mult timp cu Serena, gândind un meniu care, asemănător celor de la evenimentele care aveau loc la Buckingham Palace, consta în bucăţele tentante ce puteau fi savurate dintr-o singură înghiţitură delicată. Kusali, împreună cu o echipă de chelneri care serveau de mult timp aveau să se plimbe cu mâncarea printre oaspeţi.

între timp, Franc se ocupa de divertisment. Avea să fie un fel de serată distinsă. Fu nevoie de câteva vizite la bungalou împreună cu Ewing Klipspringer pentru a încerca pianul şi pentru a rezolva chestiuni de logistică. Cei doi refuzară să-i dezvăluie Serenei ce anume plănuiseră exact, spunându-i doar că „va ajunge la toată lumea din comunitate” – o promisiune deliberat vagă. Totuşi, din chicotelile lor în timp ce discutau şi făceau planuri pentru seara evenimentului ca doi băieţi de şcoală năzdrăvani, Serena simţea că ceva se punea la cale.

Cât despre familia Wazir, lucrurile luaseră o turnură interesantă. Conform spuselor Serenei, atunci când Sid îi dăduse telefon doamnei Wazir şi îi spusese că nu va mai accepta să se amestece, fosta lui soacră rămăsese mută de uimire, şocată că fusese prinsă asupra faptului. Pentru prima dată, nici măcar nu încercase să nege. în

schimb, detectase în răspunsul ei rece o acceptare cu forţa a condiţiilor: dacă voia să îşi mai vadă nepoata vreodată, trebuia să se supună cu totul altor reguli.

Zahra îi dădu telefon bunicii ei în weekendul următor, iar bătrâna doamnă fu diplomată, însă distantă. Am auzit chiar eu, căci stăteam în poala Zahrei atunci când relată conversaţia. Bucurându-se de un weekend liber de la internat, trecu pe la cafenea într-o sâmbătă după-amiază. Zahra şi cu mine eram pe una din canapelele din librărie. Serena stătea faţă-n faţă cu noi, iar cele două doamne discutau cel mai important dintre subiecte: ce aveau să poarte la petrecere. Erau dezbătute şi respinse diverse opţiuni. Serena sugeră un drum până la magazine ceva mai târziu în după-amiaza aceea pentru a cumpăra accesorii.

în mod inevitabil, conversaţia se învârti în jurul telefonului dat de Zahra bunicii sale din partea mamei.

- Nu a vrut să vorbească cu mine, spuse Zahra. Nu a putut să obţină ceea ce vrea, aşa că sunt... în fine.

- Ei bine, nu pretind că o plac, spuse Serena. Dar toate relaţiile au momentele lor mai bune şi mai rele. Nu da prea multă importanţă unei singure convorbiri telefonice.

- Era atât de..., ridică ea din umeri. Serena se întinse şi îi strânse

mâna.

- îmi pare rău.

- Mie nu, răspunse Zahra imediat. Ştiu că încerca să mă folosească. Nu am nevoie de astfel de oameni. Am deja toţi oamenii drăguţi de care am nevoie.

Se aplecă deasupra mea, atingându-şi nasul de al meu. Părul ei căzu încă o dată ca o perdea întunecată în jurul feţelor noastre.

- Oricum, gândi ea cu voce tare, doamna Trinci este mult mai bună decât bunica Wazir.

Fu o pauză, timp în care Serena reflectă la semnificaţia acestei remarci. După un timp, spuse încet:

- Ei bine, este cu siguranţă diferită.

- Nu. Mai bună, scutură din cap Zahra, în timp ce se ridica.

- Poţi spune că o persoană este „mai bună" decât alta?

- Face biscuiţi de ciocolată mai buni. Bunica Wazir nici nu ştie să pună ceainicul pe foc – trebuie să ceară asta unui servitor.

Serena zâmbi.

- Mama este un cofetar minunat!

- Este mai hazlie. Doamna Trinci este mereu... îşi întinse braţele în aer şi le flutură. La, la-la, la-la.

- Cu siguranţă că este, râse Serena. Dar numai pentru că o persoană te face să râzi şi îţi face biscuiţi, asta nu înseamnă că ai motive serioase să o placi mai mult decât pe altcineva.

- O iubeşte pe micuţa mea Rinpoche, spuse Zahra, pe un ton serios. Bunica Wazir este alergică la ea. Asta spune totul.

Serena nu spuse nimic. Pentru un timp, Zahra rămase tăcută, mângâindu-mă. Apoi spuse:

- Ar fi bine dacă Rinpoche ar veni la petrecere.

- Este un gând foarte drăguţ, scumpa mea, dar nu cred că o petrecere este locul potrivit pentru o pisică.

Oare? Uneori, chiar şi cei mai bine intenţionaţi oameni ar putea să greşească!

- Dar o vom aduce acasă în curând? întrebă Zahra.

- Sunt sigură că va veni în vizită imediat ce ne mutăm.

De ce avea impresia că voi aştepta atât? Pentru o pisică, puţine lucruri puteau fi mai ademenitoare decât o casă plină de cutii...

***

Ceva mai târziu în acea după-amiază, eram la locul meu obişnuit, pe pervaz. Sfinţia Sa lucra la birou. Nu avusese musafiri pe care să-i primească, aşa că toată după-amiaza, în răstimpul orelor în care mi-am făcut siesta, am meditat şi am făcut o mică excursie în vecini, el a rămas la birou, studiind.

Am hotărât că făcuse destul.

Sărind de pe pervaz, m-am dus spre locul unde stătea concentrat asupra unui text, aşteptându-mă ca simpla mea prezenţă să-i atragă atenţia.

Nu s-a întâmplat aşa.

M-am întins peste glezna lui dreaptă, apoi peste cea stângă, masându-i picioarele cu bogăţia extravagantă a blăniţei mele groase. M-a ignorat în totalitate.

Pentru o clipă, m-am gândit să-mi înfig colţii în partea cea mai sensibilă a gleznelor lui, dar am decis să adopt a altă tactică. De lângă biroul său, m-am uitat direct la el cu ochii mei de safir – şi am mieunat.

- O, micuţul meu Leu de Zăpadă! reacţionă imediat. Te-am ignorat?

împinse scaunul înapoi, se aplecă şi mă ridică, ducându-mă la

fereastră.

- Puterea mieunatului, murmură el încet în timp ce stăteam amândoi privind cum se lăsa seara peste curtea Mănăstirii Namgyal.

Raze lungi ale soarelui de după-amiază făceau să strălucească curtea de un auriu puternic. Călugări încălţaţi în sandale se îndreptau în tăcere către camerele lor din mănăstire. La porţile ei, ultimul grup de turişti fotografia mănăstirea şi Munţii Himalaya din depărtare.

Apoi, din centrul Dharamsalei, se auzi o ambulanţă. Sirena răsună încet la început, dar deveni din ce în ce mai puternică pe măsură ce se îndrepta pe colină către McLeod Ganj. Oamenii începură să privească peste porţile mănăstirii către sursa de sunet.

înainte să ajungă la porţi, alarma se termină la fel de brusc precum începuse.

Dalai Lama mă strânse în braţe. Ne gândeam amândoi la ultima dată când o ambulanţă fusese atât de aproape.

- Suferinţa ne poate face să creştem. Nu-i aşa, micuţo?

Sfinţia Sa părea să îmi reamintească de noaptea în care am privit amândoi luminile templului şi, în special, de semnificaţia lotusului.

- Uneori este nevoie de un şoc, de un eveniment din afară care să ne ajute să ne găsim calea spre o viaţă mai folositoare.

Urmă o pauză în care am reflectat la acest lucru. Apoi, Dalai Lama spuse:

- Ştiu că deja ţi-ai dat seama de acest lucru.

Recunoaşterea faptului că am crescut într-o mică, dar importantă măsură, m- a făcut să torc. Iar în timp ce reflectam asupra lunilor care au trecut de la atacul de cord al doamnei Trinci şi apoi de la prima ei oră de meditaţie, mi- am dat seama cât de mult am ajuns să învăţ despre cum practicând simplul fapt de a fi aici şi acum, îţi transformă uşor, dar profund viaţa.

Descoperisem că nu fusesem singură în suferinţa provocată de faptul că am avut purici. Am descoperit că până şi oamenii au parte de o mare agitaţie mentală atunci când încep să mediteze. Biata doamnă Trinci se crezuse incapabilă de a-şi linişti mintea până când Dalai Lama o convinse opusul.

învăţăturile lui Geshe-la despre autocompasiune, care i-au transformat viaţa lui Franc, au fost şi ele o revelaţie pentru mine şi pentru încercările mele de a medita. Am ajuns la concluzia că nu rezolvi nimic fiind atât de critic. Pe de altă parte, chiar şi un progres cât de mic putea marca un punct de maximă importanţă. Mi-am adus aminte de dimineaţa în care mâncasem fructe de mare la micul dejun pentru a cincea oară la rând, de dezamăgitoarea eroare

de la Himalaya Book Café care mă lipsise de atât de mult iubitul meu meunière de la masa de prânz, de cum mi-am dat brusc seama că nemulţumirea mea profundă avea mai puţină legătură cu ceea ce se întâmplase, şi mai multă cu starea mea. Am ajuns să îmi dau seama că, deşi nu puteam schimba lumea, puteam schimba modul în care o trăiam. Chiar şi cele mai umile şi aparent ineficiente încercări de conştientizare de până atunci începuseră să mă protejeze de inevitabilele urcuşuri şi coborâşuri ale vieţii. Ce minunată realizare fusese aceasta. Aproape – oare puteam gândi aşa? – îndeajuns de minunată ca să justific rutina fructelor de mare timp de cinci mese de mic dejun la rând!

Mindfulness făcea lumea un loc mai frumos! în cazul doamnei Trinci, făcuse ca muzica să sune mai plăcut, iar florile, mai frumoase. în cazul meu, iarba- mâţei devenise fără îndoială intoxicant de „mai pisicească” decât ar fi putut fi altminteri. învăţasem că puteam să mă bucur de cele mai simple lucruri atunci când eram foarte atentă, când mintea îmi era deschisă, iar simţurile ascuţite.

Ajunsesem şi să îmi dau seama că nu aveam numai cinci simţuri. în timpul vizitei faimoasei regine mass-media, Sfinţia Sa explicase cum, exact aşa cum acordăm atenţie lucrurilor pe care le vedem, le auzim şi le mirosim, tot aşa putem acorda atenţie şi gândurilor – nu implicându-ne, ci doar observându- le. Ideea radicală conform căreia aş putea să nu mă implic în fiecare gând pe care îl am, ci aş putea să îl urmăresc obiectiv, era o revelaţie. Aşa cum spusese Ludo la sala de yoga, este vital să creăm spaţiu, să cultivăm atenţia susţinută dacă vrem să renunţăm la vechile obiceiuri. Şi, aşa cum observase în grădină noul meu prieten, şoferul, numai atunci când suntem conştienţi de ceea ce se întâmplă în mintea noastră putem planta flori şi smulge buruienile.

Fusese fascinant să aud de la un oaspete luminat cum, ca urmare a stării de atenţie susţinută, compania sa a avut parte de mai mult spirit

inovator, de productivitate, de team building, chiar dacă acele lucruri nu erau în mod direct relevante pentru o pisică aşezată pe un pervaz.

De un interes personal a fost adevărul subliniat de Yoghinul Tarchin, adevăr conform căruia, rămânând în prezent, aici şi acum, suntem protejaţi de teama viitorului, precum şi de traumele trecutului. Rezultatele în plan fizic, aşa cum a arătat recenta inventariere a lui Oliver şi Tenzin, erau o mai bună sănătate şi o viaţă mai lungă.

Dar, dincolo de toate întâlnirile mele din săptămânile anterioare, era un lucru la care Sfinţia Sa revenea deseori. Era la fel cu ceea ce Ani Drolma îi spusese Serenei nu cu mult timp în urmă: mindfulness este cheia descoperirii naturii primordiale a înseşi minţii noastre. Şi ceea ce descoperim, la început numai în frânturi, este că minţile noastre sunt nelimitate şi strălucitoare, atât în felul de a simţi, cât şi în capacitatea de a observa. Atunci când atingem acest nivel, descoperim sentimente de linişte profundă şi extaz permanent.

- Da, micuţul meu Leu de Zăpadă, continuă Dalai Lama, de parcă era conştient de ceea ce gândeam. Cea mai mare termă pe care o putem găsi nu se află într-o peşteră în munţi, ci în interiorul nostru. Fiecare dintre noi trebuie să descopere comoara pe care o avem deja, comoară care este însăşi natura minţii. Singura noastră treabă este să îndepărtăm obstacolele, să scuturăm puricii. în acest fel, descoperim că propria noastră natură profundă este una de pură şi imensă iubire, de pură şi imensă compasiune.

în braţele Sfinţiei Sale, nu m-am simţit niciodată mai apropiată de acel adevăr minunat.

***

Alături de interese intelectuale, eram curioasă şi în privinţa chestiunilor practice. în special, în ceea ce privea progresul făcut la casa cu numărul 21 de pe strada Tara Crescent, ce continua să fie subiectul discuţiilor zilnice de la Himalaya Book Café.

Auzind că au fost puse parchetul, covoarele şi draperiile în noua casă a lui Sid şi a Serenei, pe la mijlocul unei după-amiezi în care altminteri aş fi dormitat, am decis că era timpul să mai fac o vizită. După o oprire în grădină, am mers mai departe pe drum până am dat de semnul Patel Construction care marca intrarea pe stradă. Am observat că fuseseră deja puse porţi masive – pe poarta din stânga era trecut numărul 21, iar pe partea dreaptă era instalată o cutie poştală. Porţile, deschise în momentul de faţă, erau făcute din fier forjat şi vopsite în negru. Am fost uşurată să descopăr că spaţiile dintre bare erau îndeajuns de largi pentru a încăpea o pisică pufoasă şi cu părul lung.

Mergând pe marginea drumului, acoperit acum cu pietriş, am observat că grădinile fuseseră îngrijite, iar buruienile smulse. Covoarele de flori aveau îngrăşământ, iar acum apăruseră tot felul de floricele – era o transformare totală.

Cât despre casa proaspăt văruită şi strălucind de curăţenie, arăta foarte primitoare, mai ales cu acel turn care se ridica deasupra, un cuib retras ce se profila în faţa munţilor.

Deşi eram nerăbdătoare să merg mai departe, nu puteam, dragă cititorule, să fac asta sub nicio formă. Şase dube erau parcate drept în faţa uşii de la intrare. Oameni în diverse uniforme forfoteau între dube şi casă, transportând tot felul de unelte şi piese de mobilier. Din interior se auzea o cacofonie de bormaşini electrice, ciocane şi instrucţiuni date cu voce tare. La un moment dat apăru şi domnul Patel, ţinând un telefon la ureche cu o mână şi gesticulând cu cealaltă unui grup de oameni care cărau cu grijă un candelabru pe uşa din faţă.

Am stat, captivată de toată această activitate. Eram şi mai curioasă să văd transformarea din interiorul casei. Dar astăzi nu era momentul potrivit pentru o pisică. Trebuia să aştept. Să îmi aleg momentul. Dar în curând, mi-am promis, cât de curând, aveam să mă reîntorc atunci când era liber. Voiam în special să ajung sus în turn şi să mă uit pe una dintre acele ferestre. Cum ar arăta lumea de sus, de-acolo? m-am întrebat eu.

A reieşit că era mult mai puţin uşor decât credeam să ating acest ţel, dintr-un simplu motiv: activitatea nu s-a oprit. De fapt, din ceea ce

spunea Serena la cafenea, pe măsură ce se apropia ziua petrecerii de inaugurare a casei,

activitatea era şi mai intensă. Agitaţia muncitorilor echipaţi cu învelişuri de protecţie şi cu truse de scule se transforma treptat într-una a livratorilor care aduceau pentru petrecere echipamente de catering, flori şi mobilă închiriată, în zilele dinaintea marii seri, Kusali şi echipa sa de chelneri vizitară de multe ori locul, asigurându-se că totul era în regulă pentru Serena şi Sid.

De-abia în ziua petrecerii cu pricina am considerat că este în regulă să explorez din nou Tara Crescent nr. 21. Era una dintre acele glorioase după- amiezi târzii himalayene când cerul este senin, aerul curat, iar printre bâzâitul insectelor şi ciripitul păsărilor întreaga lume pare să se scalde în soarele cald de după-amiază.

Pe când mă îndreptam spre strada care ducea spre casă, am observat că nu mai era semnul Patel Construction. Zidurile şi porţile arătau maiestuoase, iar în interior grădinile erau îngrijite – de parcă fuseseră întotdeauna aşa.

Mă simţeam uşurată că nu vedeam nicio dubă sau maşină în stradă. Pentru prima dată fără praf sau gălăgie, casa se înălţa calmă şi primitoare în strălucirea amurgului. Se vedeau lumini aprinse în camere, casa emanând o căldură a ei. Pentru prima dată, părea locuită; nu mai era doar o casă, ci un cămin. Era oare doar senzaţia mea sau era ceva cu adevărat irezistibil care-ţi atrăgea privirea – sau inima – către turn?

M-am aventurat înainte şi sus pe verandă, care fusese odată acoperită de praf şi mizerie şi care acum era lustruită, cu ferestre strălucind de curăţenie. Am intrat pe uşile franţuzeşti deschise într-o cameră mare, pregătită special pentru petrecere. Era un salon superb cu pereţi de culoarea smântânii, cu draperii aurii, canapele din catifea aranjate în jurul şemineului – mă şi vedeam aşezată pe una din ele într-o noapte rece de iarnă! Lumânări în suporturi de sticlă mici, colorate şi decoraţiuni din bronz licăreau peste tot. O muzică barocă amplă umplea camera prin difuzoare ascunse.

Mereu curioasă, am mers clătinat pe un covor foarte înflorat şi am ajuns într- un hol pe care îl ţineam minte dinainte. Dar, în loc să dau de goliciunea plictisitoare de la ultima mea vizită, am descoperit de data aceasta o adevărată peşteră a lui Aladdin, cu camere mobilate, holuri întortocheate, neaşteptate trepte de scări ce urcau şi coborau şi curţi interioare.

Mi-am adus aminte de acel lac. Acum, dintr-o fântână ţâşnea apă argintie. Aproape de suprafaţa piscinei, peşti koi alunecau mătăsos prin apă. Aceasta era în mod categoric o altă cameră în care să revin!

Sala de muzică unde era pianul fusese şi ea transformată. Acum că era mobilată cu mese şi scaune şi că erau tablouri pe pereţi, părea în mod paradoxal şi mai mare decât înainte. în centru, pianul Steinway lustruit avea capacul ridicat şi partituri pregătite fără îndoială pentru ceea ce Franc şi Ewing plănuiseră pentru acea seară.

Mă îndreptam către camera în care am întâlnit-o pentru prima dată pe Zahra, când, cu nările fremătând, am simţit parfumul Serenei. Grăbindu-mă în acea direcţie, am auzit voci. îmi pierdusem simţul direcţiei, mi-am dat eu seama, deşi ştiam că mă îndreptam spre partea din faţă a casei. Atunci când am făcut colţul, am auzit-o pe Zahra întrebând:

- Credeam că ai spus să aşteptăm?

- Da, veni răspunsul lui Sid. Dar cred că putem mai întâi să ne petrecem câteva momente împreună, în familie.

- O să vină aici cât de curând! răspunse Serena, părând nerăbdătoare.

Am ajuns într-un hol unde Sid răsucea o cheie într-o uşă, cu Serena

lângă el. Zahra sărea în sus de entuziasm.

- Nu mai am răbdare! tot repeta ea.

Cei trei erau îmbrăcaţi în cele mai frumoase haine ale lor. în costum negru şi purtând o cămaşă albă Nehru, Sid arăta din cap până-n picioare a maharajah. Alături de el, Serena era clar prinţesa lui – purta o rochie corai şi un colier din aur. Zahra părea oarecum mai mare ca vârstă şi mai matură în sariul ei turcoaz.

Ea fu prima care mă observă.

- O pot aduce pe Rinpoche? îl întrebă ea pe tatăl ei.

Sid şi Serena se întoarseră ca să se uite la mine.

- Rinpoche! exclamă Serena, venind spre mine. Exact la timp! Cum de ai ştiut?

Sid se opri, privindu-mă cu căldură.

- Uneori, cei care ne sunt apropiaţi pot simţi lucrurile astea, murmură el. Zahra se apleca deja să mă mângâie.

- Păi ai spus „doar familia”.

- Aşa este, fu el de acord.

Răsucind cheia, deschise uşa. Ducea spre nişte scări neobişnuit de abrupte.

- Iar acum suntem toţi.

Zahra mă luă în braţe şi îi urmă pe Sid şi pe Serena care, în mod evident, urcau pentru prima dată pe acele trepte. Era rece şi întuneric în turn. Treptele păreau să nu se mai termine. Eram mulţumită că nu era nevoie să urc de una singură – picioarele mi-ar fi tremurat de oboseală cu mult înainte de a ajunge sus.

Am tot urcat, ecoul paşilor noştri pe treptele noi de lemn auzindu-se prin camera goală, până când în cele din urmă se auzi scârţâitul balamalelor unei uşi vechi. Sid intră primul pe uşa arcuită, prin care trecea o lumină aurită. Serena îl urmă. Apoi Zahra, care mă ţinea pe mine, li se alătură şi ea în lumină.

Camera era deasupra restului casei. Toţi cei patru pereţi aveau ferestre mari, iar noi am intrat exact când apunea soarele. Umplea camera cu o lumină aurie – calitatea luminii era caldă şi moale, şi cu atât mai magică pentru că ştiam că avea să dispară în curând. Toţi patru am absorbit în tăcere strălucirea ei. Timpul s-a oprit în loc. Părea prea mult ca să credem că ni se întâmplă nouă. Fiind alături unul de celălalt ca familie în acest loc special, eram cu toţii vrăjiţi de acest spectacol ceresc.

Strălucirea de deasupra orizontului era încă prea puternică pentru a o putea privi direct pe fereastra care era orientată spre asfinţit, însă Zahra mă duse în partea turnului care se ridica deasupra grădinii. Avându-i pe Sid şi pe Serena în spatele nostru şi ţinându-se strâns, am privit peluzele şi drumul şerpuit. în ceaţa aurie, Kusali şi chelnerii lui îmbrăcaţi în uniforme albe apretate aranjau mesele pentru cocktail. De sus, simetria de culori din straturile de flori era izbitor de evidentă. Din acel punct, totul era ordonat, civilizat, cumpătat.

Traversând camera spre fereastra opusă, ne-am trezit faţă-n faţă cu Munţii Himalaya. De sus de aici păreau izbitor de aproape, arătând nu ca un lanţ crestat, ci ca un val după val de munţi care se întindeau mult în depărtare. Vârfurile lor îngheţate străluceau în apus, râuri de aur topit scurgându-se pe versanţi.

Am auzit un strigăt venind de jos şi străbătând până sus în turn.

- Este aici!

Zahra se grăbi spre fereastra care dădea în grădină pentru a vedea o figură inconfundabilă în robe roşii mergând pe drumul care ducea spre casă.

în urma lor, Sid se îndepărtă uşor fără vreun cuvânt. I-am auzit paşii pe scară. Serena se întoarse ca să îl urmeze.

- Să coborâm şi noi? întrebă Zahra.

- Poate e mai bine să rămânem, îi spuse Serena. Când personalul de pază al Sfinţiei Sale i-a spus despre turn, acesta a spus că vrea să vină în vizită.

Bineînţeles! Era el iluminat, conştient de existenţa mai multor dimensiuni ale realităţii decât cei mai mulţi dintre oameni, însă Dalai Lama avea o curiozitate copilărească despre lume şi nu îi era niciodată teamă să şi-o exprime. Un turn înalt într-o casă? Desigur că voia să vadă!

Zahra şi cu mine am rămas la fereastră privind activitatea de jos. I-am văzut pe Sid şi pe Serena ieşind din casă şi primindu-l pe Sfinţia Sa cu eşarfe albe, sau kataguri, aşa cum cerea tradiţia. Acceptă pe rând fiecare eşarfa, punându-le înapoi pe umerii lor pe măsură ce le înconjură gâturile cu braţele şi şoptind o binecuvântare.

Am auzit în curând paşi pe treptele turnului, voci înăbuşite şi râsul contagios al lui Dalai Lama; se îndreptau spre vârf.

în momentul în care Dalai Lama apăru în cameră, lumina soarelui se schimbă, devenind mai moale, mai puţin ameţitoare. Ne-am întors cu toţii feţele spre orizont – lumina ne pătrunse şi ne-am contopit cu ea, complet absorbiţi de strălucirea rămasă. în prezenţa sa, era de parcă ne transformaserăm în strălucire şi extaz, de parcă venise să ne reamintească de propria noastră natură în acest loc extraordinar.

în cele din urmă, Dalai Lama îşi întoarse faţa de la orizont. După ce se aplecă în faţa Zahrei şi mă mângâie pe cap, îşi duse palmele în dreptul inimii şi murmură mantre. Privi mai întâi grădinile, apoi munţii şi spre o a treia fereastră care dădea înspre pădurea de pini. Aici, ramurile fremătau sonor ca nişte valuri, scânteind în lumina aurie.

întorcându-se înspre Serena şi Sid, zâmbi.

- Nu aveţi nevoie de binecuvântările mele, spuse el. Veţi binecuvânta această casă chiar voi exersând Dharma.

Neavând siguranţa că putea să vorbească, Serena îşi duse şi ea mâinile la inimă.

- Mulţumesc, Sfinţia Voastră, spuse Sid de lângă ea.

Dalai Lama se uită de la unul la altul, apoi la Zahra, care mă puse jos cu grijă pe unul dintre scaunele din mijlocul camerei.

- Există legături karmice foarte bune între voi toţi, spuse el, dând din

cap. Zahra mă mângâie în timp ce mă aşezam pe scaun.

- Ea este fetiţa mea, şopti ea ca răspuns la ceea ce spusese Sfinţia Sa.

- Da, interveni el după un moment cu vocea caldă. Puţine legături sunt mai puternice decât cea dintre mamă şi fiică.

Părea să răspundă la tocmai ceea ce spusese ea, însă ceva în felul în care o spusese făcea să se înţeleagă cu mult mai mult. M-am uitat în sus şi am văzut-o pe Zahra privindu-mă în ochi. Ne-am susţinut privirea pentru mult timp înainte ca ea să se aplece şi să mă sărute pe cap.

***

Dalai Lama dispăru din nou într-un nor de robe roşii. Coborî scările şi făcu un tur rapid al casei, însoţit de gărzile sale, apoi parcurse pe jos distanţa scurtă până la Namgyal.

Nici nu plecase bine, că au şi început să sosească alţi musafiri, fiind cu toţii nerăbdători să exploreze turnul încă din momentul în care intrară pe stradă şi îl zăriră. Doamna Trinci a fost prima; nu s-a grăbit să urce scările, dar a fost atât de uimită de priveliştea din vârful turnului, încât fu redusă pe moment la o tăcere necaracteristică. Franc şi Ewing o urmară şi ei ceva mai târziu, după care Sid şi Serena insistară ca personalul de bucătărie şi chelnerii să urce şi ei ca să se bucure de priveliştе până când nu avea să se facă întuneric. Ghemuindu-mă în fotoliul din mijlocul camerei, am aţipit, pierzând noţiunea timpului chiar în mijlocul musafirilor şi al sunetelor care veneau de jos – muzică, râsete, şampanie care era desfăcută.

Probabil că se făcuse destul de târziu atunci când am simţit obrazul Zahrei pe capul meu.

- îmi pare rău, Rinpoche, am uitat să te aduc jos.

Mă luă în braţe şi se duse la fereastra dinspre grădină. Privind în jos, am văzut şiruri de lumini de toate culorile încrucişate de-a lungul peluzelor, femei în sari şi purtând bijuterii, bărbaţi în sacouri, chelneri plimbându-se printre oaspeţi cu tăvi cu gustări.

Un miros plăcut de ceva cu peşte urcă pe scări. Complet trezită acum, eram foarte fericită că Zahra venise să mă ducă jos.

- Ce zici de-o gustare? propuse ea. Exact lucrul la care mă gândeam şi

eu!

Petrecerea era în toi. Mă duse în braţe printr-o cameră plină de oaspeţi, de arome ademenitoare şi de buchete de flori. în bucătăria bine proporţionată, am fost pusă pe o bancă din lemn din colţul pentru mic dejun. Kusali pregăti imediat nişte peşte la grătar pentru mine.

Zahra se îndepărtă cât timp am mâncat; m-am bucurat să fiu lăsată în voie. După cină am sărit jos de pe băncuţă şi m-am îndreptat agale spre uşa din dos. Mi-am făcut drum spre partea frontală a casei. M-am grăbit să-mi fac ieşirea; nu mai era nevoie să mai rămân la petrecere. Fusese îndeajuns ceea ce am trăit în turn şi ceea ce spusese Sfinţia Sa. Acea lumină avea să strălucească pentru mult timp de-acum înainte.

în timp ce parcurgeam distanţa mică înapoi către Mănăstirea Namgyal, am trecut de grădina mea şi m-am hotărât să dau curs chemării naturii înainte de a mă duce acasă. Doar lumina argintie a lunii strălucea în grădina în care nu se afla nimeni. Găsind un strat de pământ moale, mi-am făcut nevoile. Mă îndreptam înapoi spre scări, când am auzit un scârţâit. M-am întors ca să descopăr că uşa de la magazie fusese lăsată deschisă, iar vântul o mişca dintr-o parte într-alta.

Mi-am adus aminte de ultima dată când mă aventurasem acolo. Nu fusesem înăuntru mai mult de un minut, când apariţia şoferului mă făcuse să sar şi să rămân înţepenită între doi saci. Mai erau atâtea de explorat acolo...

Am parcurs peluza şi am intrat în magazie, oprindu-mă să analizez contrastantele mirosuri de resturi vegetale şi pesticide, de humus şi fertilizator. Şoferul părea să fi plecat în grabă – o lopată era pe jos, alături de nişte foarfeci de grădină şi de nişte mănuşi de grădinărit. Tocmai le miroseam, când am auzit un alt scârţâit. De data aceasta era mult mai puternic şi mai prelung şi fu urmat de o izbitură asurzitoare. Interiorul fu complet cufundat în întuneric.

Mi-am dat seama ce s-a întâmplat şi am mieunat din instinct. Singură în întuneric şi în frig, mirosul de chimicale părea să se intensifice. Oare aici aveam să-mi petrec noaptea? Neavând cum să deschid uşa şi lipsită de orice alt mijloc de scăpare, aveam oare să fiu prinsă aici până la următoarea vizită a şoferului – oricând ar fi fost aceasta? După acele momente minunate petrecute în vârful turnului, aveam să mor otrăvită?

Miorlăind cu disperare fără oprire, m-am simţit complet fără apărare. Cum aveam să scap din situaţia asta? Am străbătut micuţa magazie dintr-un cap în celălalt, sperând să găsesc ceva mijloace de scăpare. Căutam o spărtură, chiar şi un ascunziş departe de vaporii toxici.

Deodată, se auzi un alt scârţâit. M-am uitat şi am văzut uşa deschizându-se cu putere.

Am simţit două mâini mari şi puternice trăgându-mă în sus. Era ceva intens, chiar primitiv în senzaţia de a fi ridicată pentru siguranţă. Am ştiut imediat că am mai fost astfel ridicată şi înainte. De aceleaşi mâini. De acelaşi om. Omul masiv din grupul de fugari care mă salvase de la moarte atunci când fusesem legată de Norbu în timpul evadării noastre din Tibet.

Pe când mă scotea afară, m-am uitat la chipul lui. Dar ştiam deja cine era.

Şoferul.

Mai târziu în acea seară, Sfinţia Sa stătea la birou, studiind terma celui de-al Cincilea cel Mare. Eram foarte mulţumită să stau pe pervaz şi să privesc în grădină, reflectând la multele revelaţii de care începusem să am parte în ultimul timp.

Pe când meditaţia de seară din templu se sfârşea, iar călugării de la Namgyal părăseau templul pentru a merge acasă, la culcare, Dalai Lama se ridică de la birou şi veni lângă mine la pervaz. Am privit împreună ritualul de noapte al luminilor de templu care erau stinse pe rând, astfel încât acoperişul auriu şi simbolurile de bun augur fură primele învăluite în întuneric. Apoi treptele. Ultimele, florile de lotus.

Nu era nevoie ca Sfinţia Sa să îmi reamintească ce însemna floarea de lotus sau cum putea suferinţa deveni un catalizator al transcendenţei. începusem deja să descopăr de una singură acest lucru. Ceea ce tocmai începusem să înţeleg era comoara, terma minţii. Era felul în care legăturile dintre mine însămi şi cei apropiaţi mie alcătuiau o tapiserie mult mai bogată şi elaborată decât orice alt lucru pe care mi l-aş fi putut imagina vreodată.

- Este un sentiment foarte înălţător să studiezi această termă, micuţul meu Leu de Zăpadă, şopti Dalai Lama lângă mine. Uneori trebuie să ni se aducă aminte de ceea ce suntem capabili. Că avem cu toţii abilităţi dincolo de ceea ce poate credem. Exersarea minţii poate fi un lucru complicat. Dar uneori...

îmi mângâie faţa.

- Uneori întrezărim o frântură dintr-un scop mult mai mare decât noi înşine. Şi atunci totul capătă sens.

Mi-am gudurat faţa de mâna lui. Deja întrezărisem acele frânturi, credeam eu. Şi toate acestea datorită inspiraţiei sale, pentru care voi fi mereu recunoscătoare.

Mai mult decât atât, ştiam că aceasta era o călătorie care avea să fie din ce în ce mai frumoasă.

INSTRUCŢIUNILE DE MEDITAŢIE ALE LUI PSS

Găseşte-ţi un colţişor liniştit unde să te poţi aşeza fără să fii deranjat. Genul de loc în care o pisică s-ar simţi confortabil şi în siguranţă, cum ar fi, de pildă, suprafaţa de podea din dormitor pe care cad razele de soare. Asigurate ca ţi-ai dat telefonul pe silent. Selectează o alarmă cu sunet plăcut şi seteaz-o să se declanşeze după zece minute. Nu trebuie neapărat să stai în poziţia lotusului, cu picioarele încrucişate. Dacă vrei, poţi lua nişte perne de pe canapea, pune-le pe podea şi stai jos pe ele. Dacă îţi este mai comod să te aşezi pe scaun, atunci stai jos pe scaun, dar să aibă spătarul drept.

Stai drept, dar relaxat, cu mâinile în poală, cu palma dreaptă peste cea stângă, ca o scoică. Degetele mari să fie unite pentru a putea închide circuitul energetic. Ţine-ţi umerii uşor pe spate într-un mod confortabil, închide ochii şi lasă-ţi muşchii feţei să se relaxeze. Vârful limbii să fie în cerul gurii, chiar în spatele dinţilor din faţă. Apleacă-ţi uşor capul în faţă dacă mintea este foarte activă sau ţine-l mai drept dacă te simţi obosit.

***

Acordă-ţi ocazia, acum şi aici, de a nu te gândi la ceea ce te preocupă de obicei. Din acest moment, lasă ca tot ceea ce îţi ocupa mintea să devină irelevant cât timp meditezi. Consideră aceste momente o pauză de la activitatea mentală obişnuită. Să fie un timp de relaxare şi încărcare cu energie. Urmăreşte să fii conştiinţă pură – fără trecut, fără viitor. Rămâi ancorat în aici şi acum.

***

Fii conştient că ai devenit deja „un magnet pentru pisici”. Dacă îţi împărţi viaţa cu o pisică, aceasta îşi va face mai mult ca sigur apariţia în următoarele minute.

***

Intenţia meditaţiei tale să fie exprimată în următoarea afirmaţie, pe care fie o rosteşti cu voce tare, fie în gând:

Practicând această meditaţie devin calm şi relaxat,

mai fericit şi mai eficient în tot ceea ce fac, atât pentru mine însumi,

cât şi pentru ceilalţi.

***

îndreaptă-ţi atenţia spre nări. Concentrează-te pe respiraţie în timp ce inspiri şi expiri. Simte respiraţia când tragi aer în piept... şi îl dai afară. La următoarea expiraţie, spune unu în minte. La următoarele expiraţii numără doi, trei şi patru. Numără-ţi respiraţiile în cicluri de patru, ţinându-ţi atenţia concentrată pe senzaţia pe care ţi-o dă respiraţia când aerul circulă prin nări. în timp ce meditezi, fii atent la cum ţi se încetineşte respiraţia în mod natural.

***

Fii atent la cum se naşte fiecare inspiraţie şi expiraţie, la cum creşte, apoi trece. Dacă mintea rătăceşte sau se plictiseşte, re vino pur şi simplu la subiectul meditaţiei: respiraţia. Atunci când se declanşează alarma, fii conştient de faptul că respiraţia a încetinit, iar trupul şi mintea s-au relaxat. Pune capăt meditaţiei aşa cum ai început-o, cu afirmaţia:

Practicând această meditaţie devin calm şi relaxat,

mai fericit şi mai eficient în tot ceea ce fac, atât pentru mine însumi,

cât şi pentru ceilalţi.

Fie ca toate fiinţele să aibă parte de fericire şi de adevăratele cauze ale fericirii,

Fie ca toate fiinţele să se elibereze de suferinţă şi de adevăratele cauze ale suferinţei,

Fie ca toate fiinţele să fie sănătoase şi să aibă belşug,

Fie ca toate fiinţele să-şi găsească scopul şi să fie o inspiraţie pentru ceilalţi.

Dă-ţi uşor la o parte pisica, care acum doarme, şi ridică-te.

DESPRE AUTOR

David Michie este un autor internaţional, profesor de meditaţie şi ţine prelegeri despre mindfulness. Cărţile sale includ mult îndrăgita serie Pisica lui Dalai Lama, precum şi cărţile de nonficţiune Mindfulness Is Better Than Chocolate (Mindfulness este mai bună decât ciocolata, n. t.), Buddhism for Busy People (Budismul pentru oamenii ocupaţi, n. t.), Hurry Up and Meditate (Grăbeşte-te şi meditează, n. t.).

Website: www.davidmichie.com